

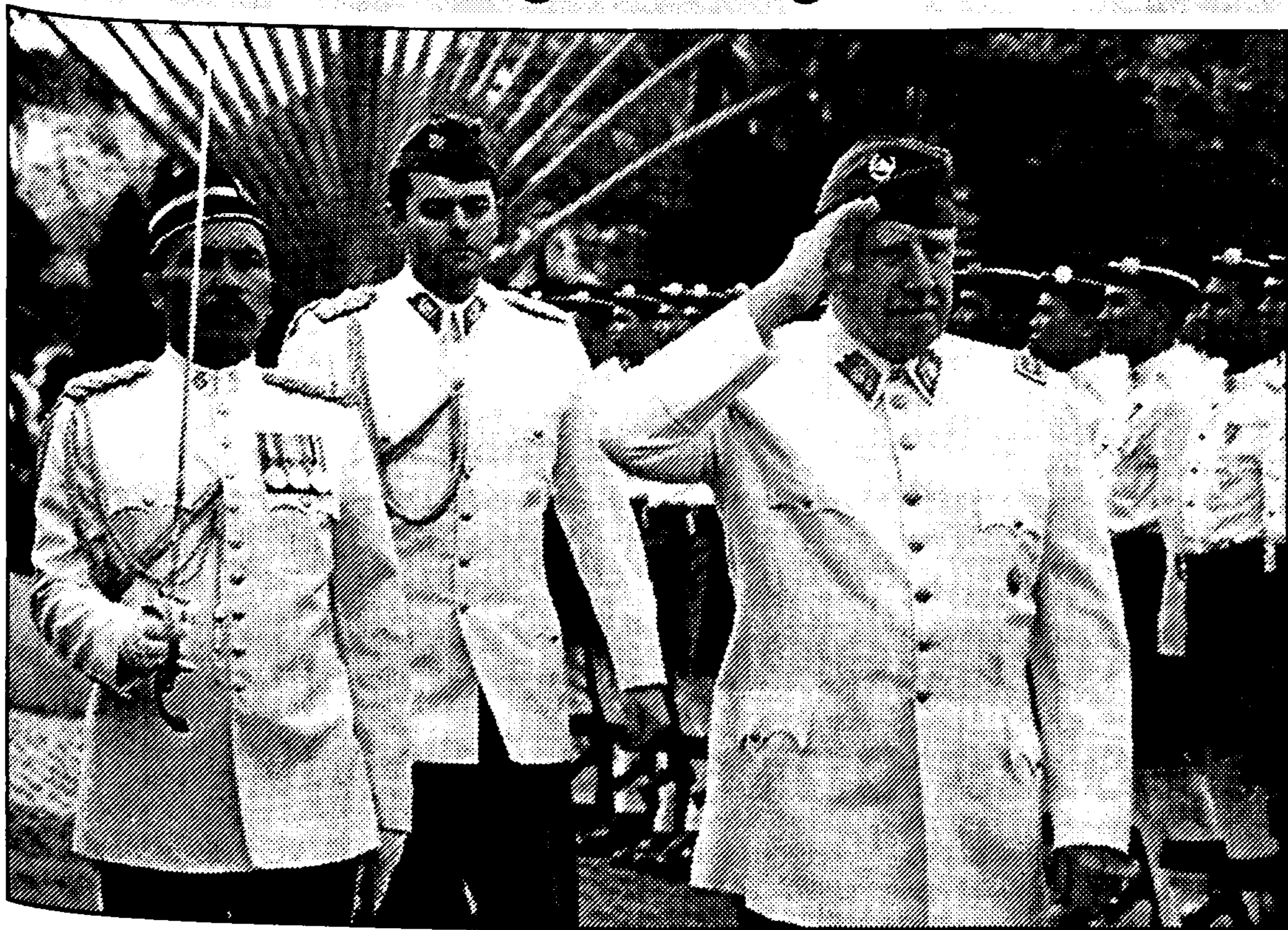
AMIGOE

losse nummers 75 c. zaterdag met Napa Afl1,-

DONDERDAG 12 OKTOBER 1995 - JAARGANG 112 NR 238

Pinochet plechtig ontvangen in Maleisië

■ *KUALA LUMPUR - De bejaarde Chileense militaire leider generaal Augusto Pinochet werd onthaald op een erewacht toen hij in Maleisië aankwam voor een bezoek van vijf dagen. Als commandant van de Chileense strijdkrachten inspecteerde hij de erewacht van het Maleisische Defensiekorps. In Chili dreigt ondertussen opnieuw een confrontatie tussen het leger en het burgerlijk bestuur nu de rechterlijke macht generaal Contreras heeft opgedragen binnrnkort aan het uitzitten van zijn straf in een gevangeniscel te beginnen.*

(AFP-satellietfoto)

Washington bezorgd over vluchtelingenstromen

Bestand in Bosnië houdt

PALE/SARAJEVO - De Bosnische Serviërs en de Bosnische regering hebben woensdagmiddag een staakt-het-vuren voor heel Bosnië ondertekend. Dat ging donderdag 00.01 uur in en moet zestig dagen duren. Na een paar uur kon voorzichtig worden vastgesteld dat het bestand leek te houden. De ervaring met voorafgaande afspraken maakt waarnemers echter zeer voorzichtig.

Het bestand valt min of meer samen met grote veroveringen op het slagveld van moslims en Bosnische Kroaten en een nieuwe vluchtelingenstroom. Volgens schattingen van het Internationale Rode Kruis zijn veertigduizend Serviërs voor het offensief van moslims en Kroaten op de vlucht geslagen. Diplomaten in Sarajevo hopen niettemin dat het jongste bestand een definitief einde zal maken aan de al ruim drie-eneenhalf jaar durende oorlog in Bosnië. Naar verwachting beginnen op 31 oktober vredesbesprekingen in de Verenigde Staten (VS). De leider van de Bosnische Serviërs, Radovan Karadzic en Bosniës president Alija Izetbegovic gaven woensdagavond hun troepen opdracht de strijd te staken. Het vijfde legerkorps van de Bosniërs maakte op dat moment echter aanstalten op te rukken naar de Servische bolwerken Preijdor en Banja Luka in noord-Bosnië. "Na de laatste successen zijn de voorwaarden geschapen voor de bevrijding van de Bosnische steden Preijdor en Banja Luka", liet het in Bihac gestationeerde korps in een persverklaring weten.

De VS zeiden woensdag er vertrouwen in te hebben dat het jongste bestand langer houdt dan de voorgaande. Tegelijkertijd verklaarde het ministerie van Buitenlandse zaken zich zeer bezorgd over de etnische zuiveringen bij Banja Luka door de Bosnische Serviërs. De plaats is de grootste stad in Bosnië die nog in handen is van de Serviërs. Washington riep Pale op de operaties onmiddellijk te beëindigen.

De Bosnische minister bij de VN, Hasan Muratovic, en de minister van Buitenlandse zaken van de Bosnische Serviërs, Aleksa Buha, ondertekenden het akkoord. Het staakt-het-vuren zou oorspronkelijk al eerder ingaan, maar de Bosnische regering meende dat de voorwaarden daarvoor nog niet vervuld waren omdat Sarajevo nog niet geheel was aangesloten op gas en elektriciteit. Woensdag leek dat wel het geval te zijn.

De Bosnische regering dreigde eerder op de dag nog met nieuw uitstel van een bestand met minimaal 24 uur. "als de Bosnische Serviërs niet uiterlijk 16.00 uur ja zeggen, kunnen wij onze strijdkrachten niet meer tijdig informeren en zal het ingaan van het bestand opnieuw 24 uur worden uitgesteld", zei een regeringswoordvoerder in Sarajevo.

De Russische minister van Buitenlandse zaken Kozyrev acht een politieke oplossing voor het conflict in Bosnië binnen een maand mogelijk. "Het is volstrekt realistisch er vanuit te gaan dat er binnen een maand een politieke oplossing is voor het conflict", zei hij woensdag tijdens een persconferentie in Helsinki.

De Duitse bondskanselier Kohl heeft besloten dat zijn land maximaal vijfduizend man troepen aanbiedt voor ondersteuning van een internationale vredesmacht, die gaat toezien op het bestand in Bosnië. Dit is woensdag vernomen uit regeringsbronnen in Bonn. De meeste Duitse manschappen komen niet in Bosnië zelf, maar verlenen in hoofdzaak logistieke steun vanuit buurlanden, zoals Kroatië. De bondsdag moet de missie nog goedkeuren. De enige soldaten die waarschijnlijk in Bosnië zelf komen, zijn wat manschappen van de genie.

Geslaagde noodlanding Boeing op Schiphol

SCHIPHOL - Een Boeing 737-300 van de Engelse maatschappij British Midland heeft woensdagavond een geslaagde noodlanding op Schiphol gemaakt nadat een van beide motoren was vastgelopen. Dat hebben woordvoerders de luchtverkeersleiding en van British Midland meegedeeld. De Boeing was met 111 passagiers en zes bemanningsleden onderweg van Schiphol naar de Londense luchthaven Heathrow.

Goede wensen van VS en VN

SARAJEVO - De Amerikaanse president Clinton en de Verenigde Naties hebben er donderdag bij de strijdende partijen in voormalig Joegoslavië op aangedrongen het 's nachts tot stand gekomen staakt-het-vuren te respecteren.

Amsterdams OM bekijkt paspoort-vervalsen

TV-beelden bepalen al dan niet vervolgen van De Vries

AMSTERDAM - Het Openbaar Ministerie in Amsterdam onderzoekt of het misdaadverslaggever Peter R. de Vries zal vervolgen wegens fraude met paspoorten op de Nederlandse Antillen. Justitie gaat eerst de beelden van de tv-uitzending van dinsdagavond bekijken. Aan de hand daarvan wordt besloten over eventuele vervolging, aldus een woordvoerder.

De Vries liet in zijn nieuwe programma op RTL 4 met de verborgen camera zien hoe hij en anderen in Willemstad vrij eenvoudig een paspoort op naam van een ander, maar met eigen pasfoto konden krijgen. In de uitzending bleek dat ambtenaren op de Antillen het niet zo nauw nemen met de strenge regels voor de afgifte van het fraudebestendige paspoort.

De journalist erkende dinsdag dat hij strafbare feiten heeft gepleegd. Maar volgens hem was dat nodig om "een ernstige misstand te kunnen aantonen, waarvan criminelen dankbaar misbruik maken". "Justitie mag een zaak tegen me beginnen. Daar ben ik niet bang voor", aldus De Vries.

De journalist moet 31 oktober voor de rechtbank in Amsterdam verschijnen wegens heling van politiedocumenten en van banden van illegaal afgeluisterde telefoongesprekken. De Vries wordt ervan verdacht informatie te hebben gebruikt die is buitgemaakt bij inbraken in het paleis van Justitie in Amsterdam en in het huis van de toenmalige Amsterdamse officier van Justitie mr. J. Valente. De gegevens op deze floppy's maakte De Vries bekend in het TROS-programma Deadline. Volgens hem was dat zijn journalistieke plicht.

De Antilliaanse autoriteiten hebben inmiddels maatregelen aangekondigd om fraude met Nederlandse paspoorten te voorkomen. Dit zei de gevolmachtigd minister van de Antillen in Den Haag, De Haseth woensdagochtend in het Radio 1 journaal.

De Haseth erkende dat de persoonsgegevens op een aantal punten niet worden gecontroleerd. Hij kondigde aan dat de hele procedure nog eens onder de loep wordt genomen. Ook wordt uitgezocht wie zich schuldig hebben gemaakt aan de paspoortzwendel.

De Haseth hekelde overigens "het gemak waarmee beelden van strafbare feiten op de televisie worden getoond".

Anglicaanse primaat: Vreselijke dingen gezien

Sudan stelt Carey teleur

LONDEN - Het hoofd van de Anglicaanse kerk, aartsbisschop George Carey, toonde zich woensdag na zijn terugkeer uit Sudan teleurgesteld over de houding van het militaire bewind in het door burgeroorlog verscheurde land.

Carey vond geen gehoor voor zijn bezorgdheid over gedwongen Islamisering en schendingen van de mensenrechten door de Sudanese autoriteiten, zei hij voor de BBC-radio. "Ik heb gesproken over de problemen rond de Islamisering, zij vroegen zich verbaasd af wat het probleem is", aldus de aartsbisschop van Canterbury. 'Ik heb gesproken over de problemen rond schending van de mensenrechten, zij ontkenden. Zij beschouwen Amnesty International als een in diskrediet geraakte politieke organisatie. Het zijn mensen die de indruk hebben dat de hele wereld hen niet begrijpt."

Carey kondigde wel aan dat de Sudanese leider Omar al-Bashir toestemming heeft gegeven voor een bezoek, volgend jaar, van de Anglicaanse bisschop van Bradford aan het Nuba-gebergte in midden-Sudan. "Daar hebben volgens ons ernstige schendingen van de mensenrechten plaats."

De burgeroorlog in Sudan tussen het Islamitische noorden en het overwegend christelijke en animistische zuiden heeft sinds 1983 aan meer dan een miljoen mensen het leven gekost. Meer dan vier miljoen burgers zijn sinds het uitbreken van de oorlog op de vlucht geslagen.

Carey meldde dat hij in kampen in zowel noord- als zuid-Sudan verschrikkelijke dingen heeft gezien. "In het zuiden krijgt men tenminste de indruk dat de mensen vrij zijn. In het noorden, in kampen die met bulldozers worden platgewalst en steeds verder naar de woestijn gedrongen, hebben we hartverscheurende taferelen waargenomen."

Volgens Carey is het Sudanese conflict "niet echt religieus". "Het probleem is welk type samenleving Sudan wil. Als het een maatschappij wil waar de Islam aan mensen die dat niet willen, wordt opgedrongen, dan heb je een onderdrukkende samenleving."

Bij gevechten in Somalië veel slachtoffers onder burgers

Aidid verliest leger-vliegveld

MOGADISHU - Bij gevechten tussen rivaliserende milities zijn woensdag in Baidoa zeker zeventien militieleden gedood; 28 raakten gewond. Onder de burgerbevolking is er sprake van "grote verliezen", aldus ooggetuigen in een groep van meer dan honderd gezinnen die de stad zijn ontvlucht.

Plaatselijke clans zijn slaags geraakt met milities van krijgsheer Mohammed Farah Aidid. Die veroverde Baidoa, ruim tweehonderd kilometer ten noordwesten van de hoofdstad Mogadishu, op 17 september. De gevechten in Baidoa braken uit kort nadat militieleider Osman Hassan Ali Atto had bekendgemaakt dat zijn manschappen in een twee uur durend vuurgevecht erin geslaagd waren een strategisch belangrijk vliegveld te veroveren. Dat was tot dusver in handen van Aidid.

Bij die gevechten zouden zeker twee doden en negen gewonden zijn gevallen. De door Atto veroverde luchthaven is het militaire vliegveld van Ballidogle, negentig kilometer ten zuidwesten van Mogadishu. Deze luchthaven, die in de jaren '70 door de Sovjetunie is aangelegd, is van groot belang geworden doordat de luchthaven van Mogadishu dicht is sinds het vertrek van de VN-troepen.

Atto, een zakenman die vroeger financier en rechterhand van Aidid was, liet op een persconferentie in Mogadishu weten dat hij had besloten het vliegveld te veroveren om een einde te maken aan de hoge prijzen die Aidid voor het gebruik ervan vroeg. Het was het eerste treffen tussen de twee milities.

Legergebouw in San Salvador bezet

■ *SAN SALVADOR - Gedemobiliseerden van het leger en ex-guerrilla strijders in El Salvador hebben woensdag een legergebouw in de hoofdstad van dat land bezet. Gewapend met stokken en machetes drongen zij het gebouw binnen om kracht bij te zetten aan hun eisen. Zij willen dat de autoriteiten zich houden aan de afspraak dat zij ingevolge het indertijd gesloten vredesakkoord een bedrag krijgen uitgekeerd en een stuk land toegewezen.*

Hoofd van Iraaks presidentieel kabinet

Topman Saddam gevlucht

LONDEN - Het voormalig hoofd van het kabinet van de Iraakse president Saddam Hussein is naar Groot-Brittannië gevlucht. Dat heeft een Iraakse verzetsgroepering meegedeeld zonder de naam van de man bekend te maken.

Volgens het Islamitisch verzet in Irak werkte de overloper eerder als diplomatiek attaché op het ministerie van Buitenlandse zaken en is hij consul geweest in verscheidene Europese landen. De man had nauw contact met luitenant-generaal Hussein Kamel Hassan die begin augustus naar Jordanië vluchtte.

Het Islamitisch verzet meldde dat eerder een aanslag op hem was gepleegd omdat de autoriteiten hem verdachten van banden met de oppositie. Het Britse ministerie van Buitenlandse zaken zei geen informatie te kunnen geven.

Curaçao erg in trek bij Venezolaanse toeristen

WILLEMSTAD — De belangstelling van Venezolaanse toeristen voor Curaçao is dit jaar enorm toegenomen. Een groot deel van dit succes kan worden toegeschreven aan de Maduro and Curiel's Bank, die het mogelijk maakte dat Venezolanen op Curaçao in bolivars kunnen betalen en hoteliers, winkeliers, restaurateurs etc. de garantie gaf dat de Venezolaanse deviezen tegen een vastgestelde koers weer ingewisseld konden worden bij de bank.

Venezolaanse toeristen nemen de derde plaats in op de ranglijst van toeristen. In de eerste acht maanden van het jaar bezochten 21.940 Venezolanen Curaçao. Terwijl de Nederlandse markt (44.534 toeristen) een stagnatie vertoont en de Amerikaanse markt (22.444) zelfs een dalende trend is het aantal Venezolaanse toeristen dit jaar toegenomen. In dezelfde periode vorig jaar bezochten 17.787 Venezolanen Curaçao.

De Venezolanen geven veel geld uit aan inkopen. Niet alleen in Willemstad, maar ook in de Free Zone zijn ze daarom een graag geziene gast.

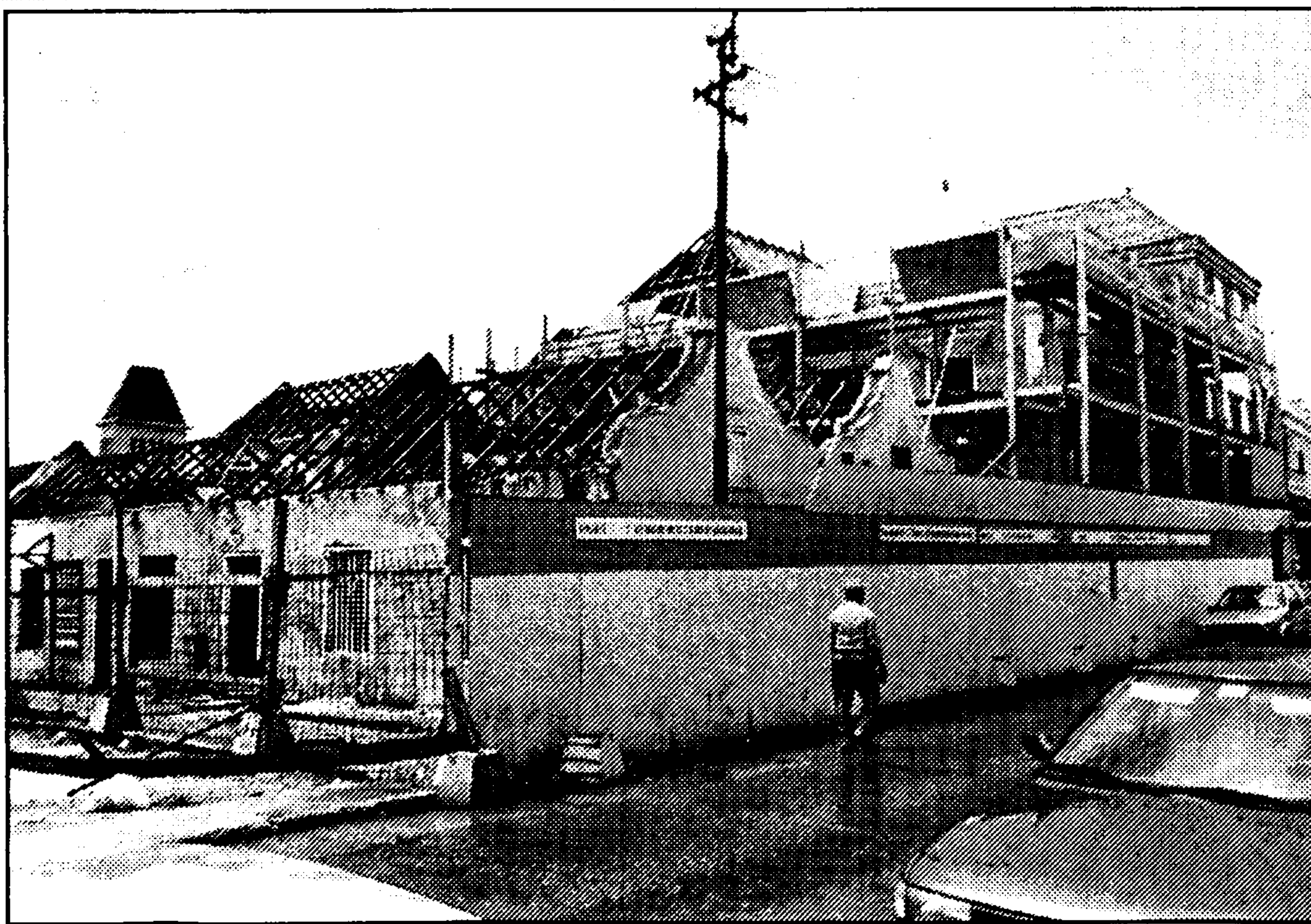
Het probleem voorheen was dat de Venezolanen slechts een beperkt aantal dollars kunnen kopen in eigen land. Zij mogen slechts één keer per jaar maximaal een bedrag van 500 dollar inwisselen, hetgeen de reislust van de Venezolanen niet bevordert.

Maduro and Curiel's Bank besloot vervolgens de helpende hand toe te steken, aldus directeur Lio Capriles. "Wij zagen dat de hotels veel geld misliepen en verloren aan promotie door de financiële problemen waarin de Venezolaanse toerist verkeerde. Wij zijn in juni dan ook van start gegaan met een project dat tot nu toe een groot succes is gebleken. Wij hebben de Venezolanen in staat gesteld om in alle hotels, winkels en restaurants met bolivars te betalen. Die zaken hebben wij vervolgens gegarandeerd elke maand een maximaal bedrag aan bolivars in te wisselen tegen een vastgestelde koers", aldus de bankier.

Het plan is tot nu toe een groot succes gebleken. "Wij hebben het aan alle hotels aangeboden en vooral de hotels waarin Venezolaanse toeristen verblijven hebben het direct geaccepteerd. Maar ook uit het zakenleven neemt de belangstelling sterk toe".

De bankier is trouwens gebolgen over de opmerking gemaakt door CTDB-functionaris Jopie Henriquez, die tijdens een persconferentie verklaarde dat McLaughlin Bank aan een plan werkte zodat Venezolanen op Curaçao in bolivars kunnen betalen. "Ik betreur deze uitspraak ten zeerste. Het CTDB was op de hoogte dat wij een dergelijk plan reeds maanden geleden hebben ingevoerd en toch wordt de naam van Maduro and Curiel's Bank niet vermeld."

Monumentenzorg

■ *WILLEMSTAD — Het restauratieproject in Otrobanda aan de Breedestraat hoek Carthagenastraat (of zoals op het bord staat Cartaghenatraat) vordert volgens plan en zal op 21 juni 1996 worden opgeleverd. Het behelst enkele woningen, in het verdiepinggebouw komt het beveiligingsbedrijf Elsec en de twee geveltjes daarnaast hebben een commerciële bestemming, hoewel nog niet is besloten welke winkels er in zullen komen. Monumentenzorg is opdrachtgever, Lendering uitvoerder, Plan D-2 directievoerder en Ronnie Lobo is de architect. KabNA financiert het geheel.*

LTU hervat binnenkort charters uit Duitsland

WILLEMSTAD — De Duitse vliegmaatschappij LTU zal in november haar chartervluchten naar Curaçao hervatten. Ook de Belgische maatschappij Sobel Air heeft toegezegd charters naar Curaçao te organiseren. De eerste charter vindt in december plaats. Verder zijn er nog besprekingen gaande met maatschappijen in Argentinië, Brazilië en Martinique. Dat verklaarde Jopie Henriquez van het CTDB.

Het toeristenbureau is druk bezig meer toeristen naar Curacao te trekken na de tegenvallende resultaten in de eerste acht maanden van het jaar, die een kleine achteruitgang (min 1,2 procent) in het aantal toeristen heeft laten zien.

Zeker is dat LTU en Sobel Air charters zullen organiseren. De belangstelling vanuit beide landen is dit jaar behoorlijk toegenomen. In de eerste acht maanden van het jaar bezochten 2066 Belgen Curaçao, een vooruitgang van 38,2 perocent vergeleken met dezelfde periode van het vorig jaar (1495 toeristen). Ook het Duitse toerisme zit in de lift. Tot en met augustus bezochten 5212 Duitsers, voornamelijk duikers Curaçao, een vooruitgang van 25,5 procent. In dezelfde periode vorig jaar kwamen 4153 Duitsers naar Curaçao.

Ook met Brazilianen en Argentijnse carriers zijn de afgelopen maanden gesprekken gevoerd. De onderhandelingen zijn in een vergevorderd stadium en Jopie Henriquez was optimistisch gesteld. Dit jaar bezochten 1134 Argentijnen en 4578 Brazilianen (in totaal 5312) Curaçao. Dat is wel een enorme achteruitgang vergeleken met vorig jaar toen in totaal 9227 Argentijnen en Brazilianen hun vakantie op Curaçao doorbrachten. De slechte luchtverbindingen zijn de voornaamste oorzaak van de achteruitgang. De Zuidamerkaanse markt is heel aantrekkelijk vanwege haar grote groeimogelijkheden en het hoge bestedingspatroon van de toeristen.

Verder zal het CTDB volgende maand een roadshow organiseren in Martinique. Het toeristenbureau wil hiermee inspelen op de trend dat toeristen tijdens hun vakantie vaker meerdere eilanden in het Caribisch gebied willen bezoeken. Martinique trekt elk jaar grote groepen Franse toeristen. Tijdens de roadshow zal bekeken worden hoe groot de interesse is. Indien de belangstelling groot is zullen de besprekingen voor chartervluchten geopend worden. Indien dit doorgaat zal het de eerste keer in de geschiedenis zijn dat er charters worden uitgevoerd tussen Curaçao en Martinique.

CTDB heeft de afgelopen week niet stil gezeten. Onder andere werd deelgenomen aan toeristenexpo's in Brazilië en de Verenigde Staten. Voor de komende maand staat deelname aan expo's in België en Engeland gepland.

Daarnaast is CTDB nu prominent aanwezig op Internet met allerhande informatie over Curaçao, die beschikbaar is voor miljoenen gebruikers over de gehele wereld. CTDB-directeur Piet Sampson verklaarde dat reeds verschillende E-mails zijn ontvangen.

Algemene beschouwingen bij begroting 1996:

Aantrekken gekwalificeerd personeel is onvermijdelijk

WILLEMSTAD — Ondanks de bezuinigingsplannen is het aantrekken van gekwalificeerd personeel een must. De overheid zal daarnaast sterk investeren in het huidige personeel voor wat betreft vorming, training en opleiding.

Met het trainingsprogramma is al een begin gemaakt. Het eilandgebied Curaçao heeft een opleidingsplan samengesteld, wat een combinatie is van het informatica opleidingsplan Land en eiland en het algemeen strategisch opleidingsplan van het eilandgebied Curaçao.

Een personeelbeleidsplan is er echter nog niet, terwijl dit wel noodzakelijk is in de verdere professionalisering van de overheden. De problemen die de beide overheden ondervinden zijn het gebrek aan geld voor het aantrekken van gekwalificeerd personeel, wildgroei en onvoldoende coördinatie.

WILDGROEI

Wildgroei ontstaat ondermeer door onvoldoende besef van managers en bestuur die hun eigen standaards hanteren en hun eigen oplossingen geven aan wat voor de overheid goed zou zijn. Dus verschillende oplossingen die wel per onderdeel goed kunnen zijn, maar niet passen in de totaliteit. Onvoldoende afstemming leidt er tevens toe dat bij het Land en de eilanden een *'patchwork'* ontstaat dat op termijn alleen tot meer kosten zal leiden. Daarom pleit de overheid voor een bestuurlijke aanpak. Informatievoorziening is evenals voor bedrijven voor de overheid een productiemiddel. Gezien het streven naar een sterk Antillen is bestuurlijke afstemming tussen de Landsoverheid en de eilandelijke besturen noodzakelijk.

Er zijn een paar afdelingen die in 1996 veel moeite moeten steken in de opzet van de organisatie van de informatievoorziening op alle niveaus. Deze zijn: het stafburo, sectie Organisatie & Informatie, Kerngroep Automatisering (KGA), Commissie Reorganisatie en Efficientie (Cie R & E) en ook DIV. Naar verwachting zal het beleidsplan informatisering 1996 eind 1995 in concept gereed zijn. Het beleidsplan van de centrale overheid is reeds goedgekeurd.

De administratieve organisatie moet verder worden ingericht waarin van de Stichting Overheids Accountantsbureau in het kader van haar conroletaak een belangrijke inzet wordt gevraagd. De huidige procedures zijn absoluut niet bevorderlijk voor de ontwikkeling en beheersing van de informatievoorziening en dienstverlening.

De DIV wil hier een belangrijke bijdrage leveren door samen met anderen tot een betere herstructurering van de processen te komen. Deze zaken behoeven een integrale aanpak. Het zijn niet van elkaar los te koppelen zaken. Naast de integrale aanpak bestaat ook nog de bestuurlijke aanpak. Hierbij speelt het delegeren van bevoegdheden en centralisatie een belangrijke rol.

Gedeputeerde Coffie praat met Tilburg / Dongen

WILLEMSTAD — In Nederland zal de gedeputeerde van Sociale Zaken Mayra Coffie besprekingen voeren met de gemeenten Tilburg en Dongen. De bedoeling is om samen met Dongen tot afstemming te komen voor de afbouw van de samenwerkingsovereenkomst tussen het Bestuurscollege en de gemeenten Tilburg en Dongen.

Coffie sprak vorige week op Curaçao met een ambtenaar van een welzijnsdienst van Tilburg. Afgesproken werd dat er een verslag zou worden gemaakt van dit evaluatie-gesprek.

Parfum en Pavarotti van Salsa

■ *Tito Nieves legt uit waarom hij zo van Curaçao houdt tijdens de presentatie van zijn nieuwe cd. Vanavond treedt hij op in het Festival Centre, voorafgegaan door Perfume de Salsa en ERA.*

WILLEMSTAD — De 'Trep Musikal', georganiseerd door het jubilerende Heineken en importeur Mensing & Co., gaat vanavond in het Festival Centre van start met een salsaconcert. ERA opent, gevolgd door de Nederlandse damesgroep Perfume de Salsa. Tito Nieves, die gisteren zijn nieuwe cd *Un Tipo Comun* presenteerde, moet het hoogtepunt vormen.

"Ik ben verliefd op Curaçao", liet de Portoricaan gisteren weten en dat blijkt tevens uit de binnenhoes van de cd. Vooral van de mensen hier. Het gewone leven, het familiaire bestaan, blijft voor hem het belangrijkste, ondanks een fantastische muzikale carrière.

Minder positief nieuws voor de reggae-fans is dat Gregory Isaacs ziek moest worden opgenomen tijdens zijn toernee door Europa. Mogelijk herstelt de Jamaicaanse zanger tijdig, anders vervangen zijn bandleden Johnny Cool en Max Romeo zijn zang zaterdagavond.

Morgenavond staan Rikarena en Kinito Mendez centraal op de Merengue-avond. Air Supply zal zaterdag binnenvliegen voor het laatste concert van zondag. Zij worden aangevuld door de lokale romantische zangers Demarche en Tony Sherman.

Op Sint Maarten

SPA, SAPP en Jones vormen nieuw BC

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — De SPA en de SAPP, samen met onafhankelijk raadslid Elton Jones gaan het nieuwe bestuurscollege van Sint Maarten vormen. Dat maakte SPA-fractieleider William Marlin woensdagavond bekend.

Een akkoord is nog niet getekend. Eerst moet het SPA-bestuur vandaag goedkeuring geven, terwijl ook de verdeling van de posten nog niet is vastgesteld. Verder is de afspraak, dat Rollocks zijn vete met de gezaghebber neerlegt. Ook dat is nog niet gebeurd.

De brede coalitie waarvan premier Pourier woensdagmiddag nog zei te hopen dat die er komt- van DP en SPA, zit er dus niet meer in. Maandag had de DP voorstellen gedaan aan de SPA, waarop de partij geen antwoord had gekregen. Het feit dat de DP aan de media bekendmaakte dat zij de SPA voorstellen had gedaan, maakte dat de SPA de voorstellen niet erg serieus nam. Ook uit eerdere gesprekken zou duidelijk zijn gebleken dat de DP niet echt graag met de SPA wilde samenwerken. Marlin zegt niet te weten waarom niet.

DP-leidster Sarah Wecott-Williams en haar partijgenoot Marcel Gumbs wilden geen commentaar geven op de aangekondigde coalitie van SPA/SAPP/Jones. Te verwachten valt dat de SPA twee gedeputeerden krijgt en de SAPP en Jones ieder een.

Premier Pourier zei woensdagmiddag dat de vorming van een nieuw Bestuurscollege niet te lang op zich kan laten wachten, als Sint Maarten per 1 november het hoger toezicht opgeheven wil zien. Voor die tijd moet immers het nieuwe akkoord -over de te nemen stappen voor de wederopbouw en versterking van het ambtenarenapparaat- door de coalitie worden getekend, samen met de Antilliaanse regering en Nederland. Zonder dat akkoord zal het moeilijk worden Nederland te overtuigen het toezicht op te heffen.

Of een SAPP/SAPP/Jones-coalitie (zeven zetels, maar daaronder twee eenmanspartijtjes) in de ogen van Nederland een solider basis zal opleveren dan de enkele maanden geleden geïstalleerde DP/SAPP-coalitie is echter de vraag. Behalve over het hoger toezicht, verschillen de Antilliaanse en Nederlandse regering bovendien van mening over de gewenste duur van de noodwet, waaronder de gezaghebber speciaal voor de wederopbouw extra bevoegdheden heeft gekregen. De Antillen willen de noodwet per 1 januari afschaffen, de Nederlandse regering denkt aan 1 april.

Officier van Justitie Veen-Jonkhout:

Strafrechtelijk onderzoek paspoortaffaire van start

WILLEMSTAD — Het Kabinet van de Gouverneur heeft woensdagmiddag bij het openbaar ministerie aangifte gedaan van valsheid in geschrifte inzake de uitgifte van paspoorten. Zo bevestigt persofficier van justitie Veen-Jonkhout. Bij het Kabinet werd op valse voorwendselen één paspoort verkregen, bij het Bureau Bevolking drie. Het Bureau Bevolking heeft geen aangifte gedaan. "Maar één aangifte is voldoende," aldus Veen-Jonkhout.

Officier van justitie Tielkemeyer is met het onderzoek belast. Eerste stap is het bekijken van het gewraakte televisieprogramma en het vaststellen van de identiteit van betrokkenen. Het openbaar ministerie in Amsterdam zou ook al overwegen een strafrechtelijk onderzoek te starten. Nu het OM op Curaçao dat al doet, is te verwachten dat het Amsterdamse parket daar van afziet. "We zullen de komende dagen veel contact met Nederland hebben," bevestigt Veen-Jonkhout.

De paspoortaffaire zal 'een muis met een heel lang staartje' worden, zo veronderstelt premier Pourier, die ook al contact met gedeputeerde Castillo (belast met Bureau Bevolking) heeft opgenomen. Tijdens de wekelijkse persconferentie woensdagmiddag kondigde Pourier aan, de zaak zeer serieus te nemen. "Als dit waar is, dan is het een heel ernstige zaak."

Inmiddels heeft PNP-Statenlid Suzy Römer premier Pourier en minister Atacho (justitie) een aantal vragen gesteld over de kwestie. Zij wil ondermeer weten of de procedures die bij het Kabinet van de gouverneur gevolgd worden anders zijn dan die bij het Bureau Bevolking of Nederlandse gemeentes. Ook dringt zij aan op het laten instellen van een strafrechtelijk onderzoek. Zij wil weten of Atacho in dat geval uitlevering van betrokkenen naar de Antillen zal verzoeken. Zowel Römer als DP-Statenlid Rozendal (in een brief aan de Statenvoorzitter) noemt het gebeurde zeer ernstig en schadelijk voor het aanzien van de Antillen. Römer: "Binnen het Koninkrijk dienen de landen niet alleen tegen criminele infiltratie te worden beschermd, doch ook de instroom van personen dient gereguleerd en gecontroleerd te worden. Er dienen derhalve hoge eisen gesteld te worden aan de afgifte van een paspoort welke ook stringent dienen te worden nageleefd.

Het Kabinet van de Gouverneur heeft inmiddels zijn werkwijze veranderd, waardoor het voortaan langer zal duren voordat iemand een nieuwe pas heeft. "Dit zal helaas invloed hebben op de service aan zakenmensen en vakantiegangers," aldus directeur van het Kabinet, Hans Jonkhout. Bij het Kabinet worden jaarlijks zo'n 400 passen uitgeschreven.

Volgens Jonkhout zijn bij het Kabinet geen procedurele, maar alleen beoordelingsfouten gemaakt. Geheel conform de paspoortwet werden bij aanvraag van een paspoort de 'stamgegevens' van betrokkene opgevraagd uit Nederland. Omdat die uit oogpunt van serviceverlening per fax werden verstuurd en foto's via de fax niet goed overkomen, kon er een beoordelingsfout ontstaan. Voortaan worden echter -per diplomatieke post- de orginele 'stam'-gegevens uit Nederland opgevraagd. Dit leidt tot vertraging bij de afgifte. Voor personen die daar niet op kunnen wachten, zal een zogeheten laisser-passer worden uitgeschreven, waarmee binnen een bepaalde periode (enkele weken) naar Nederland kan worden teruggereisd. Dit kan voor reizigers die op doorreis zijn naar bijvoorbeeld de Verenigde Staten wel een probleem opleveren, omdat men de VS alleen binnenkomt op een document dat tenminste zes maanden geldig is.

Of ook de procedures bij het Bureau Bevolking zijn aangescherpt, kon vandaag niet worden achterhaald. Naar verluidt zou het mogelijk zijn om met het tonen van een geldig rijbewijs als identificatiedocument een paspoort aan te vragen. Indien het rijbewijs echter onjuiste gegevens bevat, worden die op het paspoort overgenomen. En het vervalsen van een rijbewijs is minder moeilijk dan het vervalsen van een paspoort. De procedures vereisen dat de stamkaart met persoonsgegevens wordt gebruikt die bij het Bureau Bevolking zijn opgeslagen. Onduidelijk is, of dat ook telkens gebeurt.

Het Bureau Bevolking kampt al langer met problemen. Zo werd onlangs aangifte gedaan tegen een medewerker die zo'n 800 duizend gulden aan kasgelden achterover had weten te drukken. Dit was mogelijk omdat een en dezelfde persoon was belast met het innen, administreren, controleren en afdragen van kasgelden die, ondermeer, betaald worden bij het verkrijgen van een paspoort.

Afwijkende procedure in verband met tijdnood

SVB gaat opnieuw registreren

WILLEMSTAD — De Sociale Verzekeringsbank gaat werkgevers en werknemers opnieuw inschrijven. Gezinsleden worden ook geregistreerd. Dat moet gebeuren in het kader van het medeverzekeren van gezinsleden. De nieuwe wet wordt per 1 januari 1996 van kracht. De minister van Arbeid Jeffrey Corion zegt te beseffen dat dit niet de gebruikelijke procedure is. Geschat wordt dat tussen de 30.000 en 40.000 gezinsleden meeverzekerd moeten worden.

In een brief aan de voorzitter van de Staten vraagt hij begrip voor deze handelwijze, die noodzakelijk is om een belangrijk deel van de toekomstige verzekerden tijdig te registreren.

In het concept Landsverordening welke door de SVB bij de CBJAZ is ingediend wordt - zoals bekend - uitgegaan van een ingangsdatum voor gezinsverzekering van 1 januari 1996. Teneinde deze datum te realiseren moet nu begonnen worden met de herinschrijving en registratie, voordat het concept het volledige wetgevingstraject heeft doorlopen en daadwerkelijk van kracht is. Deze wet heeft tot gevolg dat ook premiebetalingen voor de Ziekte- en Ongevallenverzekeringen in het vervolg via een aangiftesuysteem zullen verlopen. Voor wat betreft de herinschrijvingsactie ontvangen in totaal 4800 werkgevers op Curaçao (4200) en Bonaire (600) in de loop van deze week een SVB-envelop met daarin een tweetal inschrijfformulieren. Deze formulieren moeten uiterlijk binnen twee weken aan de SVB worden geretourneerd. Ook bedrijven op St. Maarten, Saba en St. Eustatius zullen op korte termijn benaderd worden voor de herinschrijvingsactie. Het opnieuw laten inschrijven van de SVB verzekerden wordt noodzakelijk geacht vanwege ernstige vervuiling van het huisartsenbestand. Naar schatting zijn er momenteel circa 50.000 verzekerde werknemers op de Antillen, terwijl het bestand een aanzienlijk groter aantal te zien geeft.

In de planning van het project wordt in 1996 vervolgens de mogelijkheid geopend voor het verzekeren van groepen kleine zelfstandigen in de ziektekostenverzekering. Per dezelfde datum zal de zogemaande tweejaars grens in de ziektekostenverzekering vervallen. Momenteel worden ziektegevallen met een langere looptijd dan twee jaar na de periode uitgesloten door de SVB zodat bepaalde aandoeningen na twee jaar niet langer onder de verzekering vallen.

Over de financiering van deze nieuwe regeling is naar verluidt het overleg tussen de diverse instanties en eilandgebieden, werkgevers en werknemersorganisaties nog niet afgerond.

Eerste steen Snipgalerij

WILLEMSTAD — Over een half jaar komt de cockpit van De Snip eindelijk tevoorschijn uit de kist waar hij al drie jaar in verborgen zit. In april zal, naar alle waarschijnlijkheid, de Snipgalerij voor het publiek geopend worden.

■ *Nicastia (links) helpt Roger Johannes.*

Woensdag legde Roger Johannes officieel de eerste steen voor het gebouw in de tuin van het Curaçaosch Museum. Roger Johannes is de general manager van de KLM Caribbean Area & the Guyanas, de maatschappij die de grootste sponsor is van het hele Snip-project. Bij de steenlegging werd hij bijgestaan door de heer Nicastia, voorzitter van het bestuur van de stichting het Curaçaosch Museum.

De Snip is het vliegtuig geweest dat 61 jaar geleden als eerste de Mid-atlantische route vloog met bestemming Curaçao. Vanaf eind jaren veertig werd de kist aan de grond gehouden en het vervalproces te Hato werd ingezet. Nadat de vleugels waren afgezaagd en later de romp in stukken gezaagd, wilde men op een gegeven ogenblik de overgebleven cockpit bij de Noordkust in zee dumpen. Lucila Engels heeft dat kunnen voorkomen en ervoor gezorgd dat de cockpit in de tuin van het museum kwam te staan. Daar tastten weer, wind en tamarinde het artefact erg aan.

Een employé van de ALM, de heer Spong, nam het initiatief om in zijn vrije tijd te conserveren wat er nog van De Snip over was. In zijn toespraak gaf Johannes alle eer aan Spong die in feite het teloorgaan van De Snip heeft helpen voorkomen. De KLM heeft toen aangeboden de renovatie over te nemen, een aanbod wat door het Curaçaosch Museum met beide handen is aangenomen.

Na een grondige revisie in Nederland kon op 23 oktober 1992 de geconserveerde cockpit aan de Curaçaose bevolking worden getoond, tijdens een galashow in het ITC onder de naam 'The return of De Snip'. De grandioze opbrengst uit die show, 108.000 gulden, was niet genoeg voor de bouw van een galerij voor de 3.20 meter hoge cockpit van De Snip, aldus nog steeds Roger Johannes. Nicastia vertelde tijdens de plechtigheid woensdag dat dankzij de vele inspanningen van allerlei individuen en bedrijven het bedrag voor de bouw nu dan bij elkaar is. Het Prins Bernhard Fonds, de Betonbouw en de Antilliaanse Verffabriek zijn enkele van de vele namen die hij noemde als sponsors. Nicastia sprak de hoop uit dat Johannes binnen niet al te lange tijd ook de laatste steen kwam leggen, net zo voortreffelijk als hij dat deed met de eerste.

Vakbondsleider Bèbè Rojer:

Nederlandse samenzwering rondom paspoort-fraude

WILLEMSTAD — Bèbè Rojer is woedend over de gang van zaken rondom de paspoortfraude die door de Nederlandse verslaggever Peter de Vries aan het licht is gebracht. Volgens de vakbondsleider is er hier sprake van een samenzwering met als enig doel om de Antillen in een kwaad daglicht te stellen. Rojer verklaarde ook niet aan de indruk te ontkomen dat Nederlandse politici bij dit plan betrokken zouden zijn.

De vakbondsleider is ook niet te spreken over de handen spandiensten die door drie Antillianen zouden zijn verricht. "Ik betreur het dat deze Uncle Tom-figuren, die als satellieten van Nederland fungeren, hun medewerking aan dit plan hebben verleend. Dit zijn moderne bomba's (negers die in de slaventijd als opzichter te werk werden gesteld). Zij willen het neo-kolonialisme in stand houden en worden daarvoor gebruikt door Nederland."

Rojer is het zat dat Den Haag steeds de beschuldigende vinger naar de Antillen wijst, maar de hand niet in eigen boezem steekt. "Er wordt steeds gesproken over het opruimen van de rotzooi op de Antillen, maar in Nederland is het niet veel beter. Ook in Nederland zijn er veel zaken van fraude en diefstal van paspoorten, maar die zijn in de doofpot verdwenen. Kijk naar de grote schandalen in het politiekorps die nu aan het licht komen en aan de vele corruptiezaken zoals de Lockheed-affaire waarbij prins Bernhard betrokken was, de affaire Piet van Zijl, ex-parlementariërs en burgemeesters die bij fraude betrokken zijn en naar de bedrijven van de toenmalige minister-president Lubbers die in opspraak waren."

Ook met de kritiek op de ambtenaren van Kranshi, die onzorgvuldig hebben gehandeld, is Rojer het niet eens. "De ambtenaren beschikken niet over de juiste middelen om goed werk te leveren. Het is trouwens goed dat Nederland ook kijkt naar de fouten die door het kabinet van de gouverneur zijn gemaakt, want het grootste gedeelte van de fraude- gevallen vond daar plaats".

Rojer is wel voorstander van een diepgaand onderzoek. Niet alleen om een dergelijke fraude in de toekomst te voorkomen. "Ook de verslaggever moet in staat van beschuldiging gesteld worden, omdat hij valsheid in geschrifte heeft gepleegd."

Goede groeimogelijkheden voor huwelijkstoerisme

WILLEMSTAD — Het Curaçaos toeristenbureau ziet goede groeimogelijkheden in het huwelijkstoerisme. Toeristen die tijdens een exotische vakantie in het huwelijk willen treden en vervolgens er direct een huwelijksreis aankoppelen.

CTDB-functionaris Jopie Henriquez is erg optimistisch over de groeikansen. "Over de gehele wereld is het huwelijks-toerisme erg in trek. Er zijn voor Curaçao hier veel voordelen aan verbonden. Huwelijksparen geven veel geld uit en blijven doorgaans langer. Het is dan ook zeker de moeite waard om deze markt verder te onderzoeken".

Een groot nadeel op Curaçao is echter dat de wetten vooralsnog een obstakel vormen. Een buitenlander kan op Curaçao pas in het huwelijk treden indien hij langer dan twee weken hier verblijft. "Deze periode dient ingekort te worden tot een week of tien dagen", aldus Jopie Henriquez. "Kijk bijvoorbeeld naar Bonaire waar vele buitenlanders elk jaar in het huwelijk treden. Daar zijn de wetten niet gewijzigd, maar zien de autoriteiten dat door de vingers."

Het CTDB wil nu bekijken of via een promotiecampagne trouwlustigen naar Curaçao kunnen worden getrokken. Op de vraag van een journalist of er ook gedacht is om O.J Simpson uit te nodigen om op Curacao te trouwen, daar een dergelijke zet veel (gratis) publiciteit met zich zou meebrengen, barstte Henriquez in lachen uit. Naar het zich laat aanzien kan O.J. een huwelijk op Curaçao dus wel vergeten.

Informatisering overheid verloopt traag

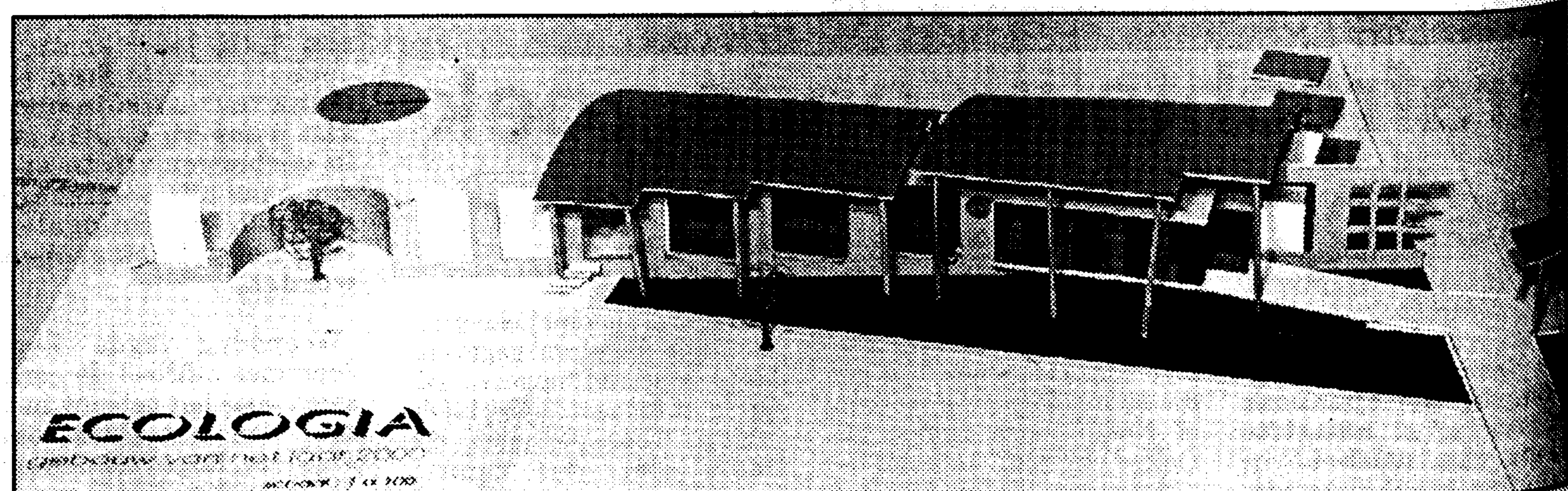
Dienst Informatie Verzorging moet beter gaan functioneren

WILLEMSTAD — De Dienst Informatie Verzorging (DIV) moet zich ontwikkelen van een vrijwel uitsluitend op de overheid gerichte organisatie naar een bedrijf dat ook op de particuliere markt kan opereren. Haar markt beperkt zich niet alleen op Curaçao en zal zich moeten uitbreiden naar de andere eilanden van de Nederlandse Antillen.

DIV moet dynamischer worden in de geest van de 're-inventing government'. Het KabNA is bereid gebleken financiële ondersteuning te geven. Het eilandgebied heeft zich garant gesteld voor de financiering van beheers- en onderhoudskosten van de informatisering. De centrale overheid investeert voorlopig uitsluitend uit eigen middelen.

Het project DIV-ITS dat in 1995 gestart is, wordt in 1996 voortgezet. In de algemene beschouwingen behorende bij de begroting voor volgend jaar wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkelingen van de informatisering binnen de overheid. Dat verloopt te langzaam en kost veel. De positieve kant is dat een aantal basiszaken thans bekend zijn, namelijk het concept voor het wegennet en de technische infrastructuur waarlangs de informatie van en naar de diverse organisaties van de overheid dient te vloeien. En ook het besef dat het bestuur en het management van een organisatie niet zonder een goede informatievoorziening en automatisering kunnen functioneren. Diverse basissystemen staan op stapel. De belangijkste zijn uitbreiding van het systeem van de Ontvanger, integratie en verdere uitbouw van de financiële systemen, introductie van een personeelsinformatie- en registratiesysteem en verbetering van de bevolkingsadministratie. Tevens wordt gewerkt aan verdere introductie en structurering van de werkplekautomatisering en een eerste begin met het management. De output van de DIV moet straks zijn, introductie en ondersteuning van informatiesystemen op de andere eilanden. Haar voornaamste rol zal zijn om te fungeren als facilitair- en dienstencentrum voor alle overheden in de Nederlandse Antillen en als dienstverlener aan de private sector.

AMIGOE
CURACAO
tel: 672000
fax: 674744 (redactie)
fax: 674524 (advertentie)

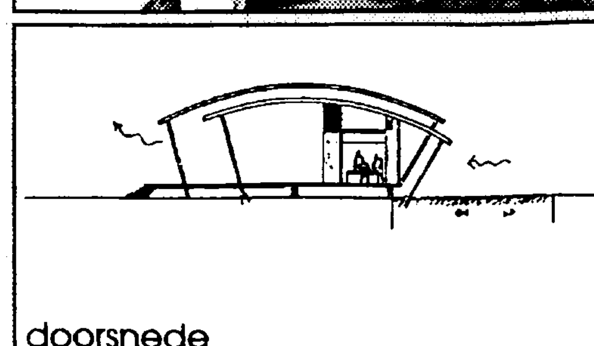

Ecologia, het ideale huis

Het Innovatiecentrum Curaçao heeft in samenwerking met de Universidat di Antias (UNA), sectie Milieu en Ontwikkeling en de faculteit Technische Wetenschappen een wedstrijd uitgeschreven voor een ontwerp voor het gebouw van het jaar 2000. De eerste prijs is gewonnen door Dennis Klaus.

Bij de beoordeling is uitgegaan van een efficiënt gebruik van natuurenergie, in de lokale situatie voornamelijk wind- en zonne-energie. De jury bestond uit Alain Lichtveld (directeur Innovatiecentrum), R. Meijsing (secretaris UNA), Frank Rosheuvel, B. Budding, T. Peterson, I. Fraites en F. Brugman.

De twaalf deelnemers zijn lokale architecten geweest. De eerste prijs bedroeg fl. 2.500,00 plus de belofte dat het winnende ontwerp wordt gebouwd. De tweede en derde prijs, bestaande uit een eervolle vermelding, gingen respectievelijk naar Energy en Demosis.

Binnenkort zal met de bouw van het huis worden aangevangen op het terrein van de universtiteit. De electriciteit, zowel 110 als 220 Volt, zal met zonne-energie worden opgewekt. Het huis zal dusdanig op de wind staan dat het binnen zo fris mogelijk is.

foto:Alain Lichtveld (links) feliciteert Dennis Klaus.

23 Eerstejaars studenten op Akademia Pedagogiko

WILLEMSTAD — De pedagogische academie heeft momenteel 23 eerstejaarstudenten. In het laatste stagepraktijk (vierde studiejaar) zitten er momenteel veertien. De academie leverde het afgelopen schooljaar ook al veertien onderwijzers af.

Het aantal is niet veel, het tekort is evident, maar toch nog verhoudingsgewijs meer dan de afgelopen jaren. De meeste studenten zijn meisjes. Maar dit schijnt een internationaal beeld te zijn. De aanmeldingen zijn vrij hoog, maar er zijn nogal wat afvallers. Enkele cijfers van voorgaande jaren laten dat zien.

In 1993 studeerden 10 onderwijzers af aan de vierjarige onderwijzersopleiding. In het studiejaar 1993/1994 hebben 68 Havo-studenten zich aangemeld voor de opleiding. Dit betekent voor de onderwijzersafdeling een stijging in de aanmelding gelijk aan 61 procent. Van de 63 kandidaten kwamen er echter slechts 20 met succes door de selectie-procedure. Dat is minder dan eenderde deel.

Bachkoor zingt Haydn

WILLEMSTAD — De Stichting Antilliaans Bachkoor gaat 'The Creation' van Joseph Haydn uitvoeren op 25 oktober in de kathedraal van Pietermaai. Gastsolisten zijn de bariton Claudio Muskus en de tenor Idwer Alvares, beiden uit Venezuela. Van lokale bodem treden als solist op de sopranen Casey Anthony en Barbara Newton.

De uitvoering van de Engelstalige versie van het oratorium draagt het Bachkoor op aan Frank Davelaar, die als grondlegger van het koorwezen op Curaçao kan worden beschouwd en wiens eigen koor dit jaar haar 35-jarig jubileum viert.

De laatste keer dat het Bachkoor een compositie van Joseph Haydn ten gehore bracht, is vier jaar geleden. Bij de (Duitstalige) uitvoering van 'Die Jahreszeiten' was Claudio Muskus toen ook al gastsolist. Claudio Muskus, geboren in 1953 te Caracas, wordt een lyrisch bariton genoemd. Hij heeft zijn opleiding onder andere gevolgd aan het Trinity College of Music in Londen. Momenteel is hij leraar zang aan het Conservatorio de la Orquesta Nacional Juvenil de Venezuela en directeur van de Academia Latinoamericana de Canto Carmen teresa de Hurtado.

De andere gastsolist, Idwer Alvares, is lid van de Companía Nacional de Opera Alfredo Sadel. Dit jaar kreeg hij de Casas de Artista-prijs voor de beste mannelijke lyrisch zanger. Hij trad als solist onder andere op in het te Concertgebouw Amsterdam. Idwer Alvares krijgt aan de academie waar Claudio Muskus directeur van is les van maestra Lucy Ferrero.

Kaartjes voor 'The Creation' zijn à 25 gulden per stuk verkrijgbaar bij boekhandel Salas aan de Fokkerweg en Mensing Caminada.

Seksuele discriminatie op de werkvloer wordt aangepakt

Machtsongelijkheid is basis van ongewenste intimiteiten

WILLEMSTAD —De term seksuele intimidatie komt niet voor in het Nederlands-Antilliaans Wetboek van Strafrecht. Toch kan iemand die zich schuldig maakt aan seksuele intimidatie bij indiening van een klacht van het slachtoffer, strafrechtelijk worden vervolgd. Dit kan gebeuren op grond van de artikelen van het Wetboek van Strafrecht aangaande misdrijven tegen de zeden en belediging. Dit is een gedeelte uit de toespraak van de minister van Justitie Pedro Atacho, ruim twee weken geleden in de Universiteit van de Nederlandse Antillen. Toen werd er onder grote belangstelling een lezing gehouden met als thema: discriminatie op basis van geslacht en seksuele intimidatie op de werkvloer.

Indien het slachtoffer schade heeft geleden, bieden de artikelen *187 tot en met 193* van het Wetboek van Strafvordering van de Nederlandse Antillen de mogelijkheid om zich als beledigende partij te voegen in de tegen de verdachte gevoerde strafzaak, ter vergoeding van de geleden schade. Bij de voeging als beledigende partij is de bovengrens vastgesteld op 1.500 gulden. Bij de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafvordering N.A. zal dit tot 10.000 worden verhoogd. Heeft de betrokkene zich eenmaal gevoegd in de strafzaak, dan is het niet meer mogelijk om schadevergoeding te vragen bij de burgerlijke rechter. Deze weg is afgesloten.

Slachtoffers van seksuele intimidatie kunnen proberen om op grond van artikel *1614 ij* Burgerlijk Wetboek Nederlandse Antillen bij de burgerlijke rechter te ageren tegen de werkgever indien de intimidatie in de werksfeer heeft plaatsgevonden. Dit artikel verplicht de werkgever namelijk al datgene te doen en na te laten wat een goed werkgever betaamt. De werkgever kan in het kader van een goed werkgeverschap geacht worden verplicht te zijn te voorkomen dat ongewenste intimiteiten zich op de werkplek kunnen voordoen. De ruime formulering van dit artikel biedt de mogelijkheid om rekening te houden met wijziging van inzichten in de maatschappij.

REGERINGSBELEID

Wat is het beleid van de regering hierbij? Een organisatie cultuur waarin seksuele intimidatie geaccepteerd wordt, belemmert een adequate uitvoering van de dienstverlenende taken van de organisatie en is schadelijk voor de kwaliteit van het geleverde product. Ook heeft seksuele intimidatie een negatieve invloed op het personeelsbeleid. Een organisatiecultuur waarin traditionele beelden over mannelijkheid en vrouwelijkheid domineren, verhindert een brede inzetbaarheid van vrouwen in de organisatie. Het kan spanning en conflicten veroorzaken met als gevolg ziekteverzuim van de slachtoffers.

Volgens Atacho komt in werkkringen waar er ongeveer evenveel mannen als vrouwen werken en functies gelijkelijk verdeeld zijn, seksuele intimidatie het minst voor. De regering van de Nederlandse Antillen streeft ernaar haar werknemers, ongeacht hun sekse, een gelijkwaardige positie te garanderen binnen de arbeidsorganisatie.

Discriminatie en ook intimidatie in welke vorm dan ook is niet aanvaardbaar. De regering wenst een organisatie-cultuur die zich bovenal kenmerkt door respect voor de medemens. Het streven is om door een preventief beleid en gerichte voorlichting alle gedragspatronen die gelijke behandeling belemmeren, te bestrijden. De regering heeft vanaf vorig jaar in het kader van het preventief beleid aan het sociaal bureau voor personeelszaken de opdracht gegeven, een brochure handelende over dit onderwerp uit te geven. Sedert het instellen van het meldingsbureau in december 1994 zijn er zes serieuze gevallen van seksuele intimidatie geregistreerd. Twee van die gevallen hebben geleid tot een rechterlijke veroordeling, de andere tot een waarschuwing of overplaatsing.

Seksuele intimidatie in historisch perspectief

WILLEMSTAD —In zijn toespraak in de UNA plaatste minister Atacho het onderwerp over seksuele intimidatie in een historisch perspectief. Elke historische periode kent haar eigen vorm van ongewenste intimiteiten in arbeidssituaties. In de tijd van de slavernij en de horigheid vielen het bezit van arbeidskrachten en lijfeigendom samen. "De bijbel geeft een uitstekend voorbeeld van seksuele beschikbaarheid van slavinnen."

Sara schonk haar dienstmaagd, de Egyptische slavin Hagar, aan haar echtgenoot zodat hij bij haar een kind kon verwekken. Over Hagars houding ten opzichte van deze 'intimiteit' is niets bekend; zij was vanzelfsprekend beschikbaar. Deze beschikbaarheid van vrouwen gold ook in feodaal Europa. Een middeleeuwse landjonker vond het vanzelfsprekend dat de jonge dochters van zijn boeren hem ter wille waren, zoals dat heette. Maar hij zou diep verontwaardigd zijn geweest, als een van die boeren zedelijk dezelfde houding tegenover zijn dochter had aangenomen.

Ook hier op de Nederlandse Antillen moesten de slavinnen tijdens de slavernij de shon terwille zijn. Ze kregen in ruil voor hun 'diensten' een betere behandeling dan de andere slaven. Aan het eind van de vorige eeuw ontstond in Nederland georganiseerd verzet van vrouwen tegen de seksuele beschikbaarheid. Het waren vrouwen uit gegoede milieu's die hun verontwaardiging uitten toen ze ontdekten dat vrouwen uit de arbeidersklasse seksueel werden uitgebuit. Het was toen vooral de vaak gedwongen prostitutie van zeer jonge meisjes die hen schokte. Hierbij moet de opmerking geplaatst worden of dit wel tot de verleden tijd behoort, omdat het bovenstaande momenteel dagelijks in sommige Derde wereldlanden voorkomt.

Door de grote armoede en de lage lonen die vrouwen en meisjes verdienden, was de grens tussen prostitutie en werk vaag. Werd een ongehuwd meisje zwanger van een man op haar werk, dan werd ze ontslagen en bleef haar weinig anders over dan de officiële prostitutie. De eerste feministische golf in Nederland leidde tot het oprichten van vrouwenorganisaties aan het eind van de negentiende eeuw. Een van de voornaamste doelen van de organisaties was de bescherming van jonge meisjes in het arbeidsproces.

Op de Nederlandse Antillen heerste rond de eeuwwisseling bittere armoede, wat de vrouw toentertijd zeker niet ten goede kwam. Atacho haalt aan: In het verslag van 25 maart 1901 van H. van Kol getiteld 'Een noodlijdende kolonie' wordt melding gemaakt van het feit dat Curaçaose hoedenmaaksters (brede zonnehoeden, oftewel sombré di kabana) tot ellende waren gedoemd toen deze industrie door de concurrentie met Noord Amerika verdween.

ZAAK ANITA HILL

Enkele jaren geleden veroorzaakte de zaak die de werkneemster Anita Hill tegen haar werkgever Clarence Thomas entameerde, grote opschudding in de Verenigde Staten. Deze zaak markeerde een nieuw tijdperk in de Noordamerikaanse seksuele moraal. Zoals voor velen bekend, richtten de beschuldigingen zich op het onbetamelijke gedrag van Thomas tegen Hill in de periode dat ze voor hem werkte. Het ging om schuine moppen, irritante opmerkingen over Hill's uiterlijk en voortdurend zeuren om afspraken onder dreiging met ontslag.

De interpretatie van seksuele intimidatie is in de Verenigde Staten na deze zaak zo ruim geworden, dat er geen fysieke dwang meer aan te pas hoeft te komen. Deze zaak had volgens Atacho voor de Noordamerikaanse maatschappij tot gevolg dat dokters hun patiënten onderzoeken met deuren open uit angst voor een beschuldiging van seksuele intimidatie, kandidaten voor politieke posten zich terugtrekken op grond van anonieme beschuldigingen die hun collega's van onbetamelijk gedrag betichten. Geconcludeerd kan worden dat ongewenste intimiteiten eeuwenoud zijn, maar pas sinds kort als zodanig worden (h)erkend.

SEDA wil opheldering over sluiting 'Vrouwenzaken'

WILLEMSTAD — Het vrouwencentrum Seda en het plaform Steering Committee zijn zeer bezorgd over het feit dat de raad van ministers akkoord is gegaan met sluiting van het Bureau voor Vrouwenzaken. Seda wil weten welke garanties er zijn dat de huidige werkzaamheden van het Bureau door het nieuwe Departement van Welzijn en Gezin gecontinueeerd worden.

Ook is voor het vrouwencentrum niet duidelijk of in de nieuwe structuur van het departement de uitvoering van de wereldactieplannen aangaande vrouwenzaken gerealiseerd zullen worden. SEDA en Steering committee hebben een serie vragen waarop ze antwoord wensen. Ze vinden het onbegrijpelijk dat het hoofd van het Bureau Vrouwenzaken en Humanitaire Aangelegenheden niet werd opgenomen in de commissie die de adviesnota inzake het nieuwe departement samenstelde.

Ingeval het bureau moet sluiten, dan nog vereist transparantheid van bestuur dat het personeel goed en terdege op de hoogte wordt gesteld en niet in het ongewisse wordt gelaten. Belangrijk is dat de werknemers er niet op achteruit gaan. SEDA heeft inmiddels de andere Antilliaanse eilanden geïnfomeerd over de inhoud ven de gesprekken tussen haar organisatie en minister Strauss. Tijdens de gesprekken van 20 juni tussen SEDA en de minister vroeg de minister meer tijd om zowel het Bureau Vrouwenzaken als de raad van ministers in kennis te stellen van de procedurele veranderingen in verband met het nieuwe departement.

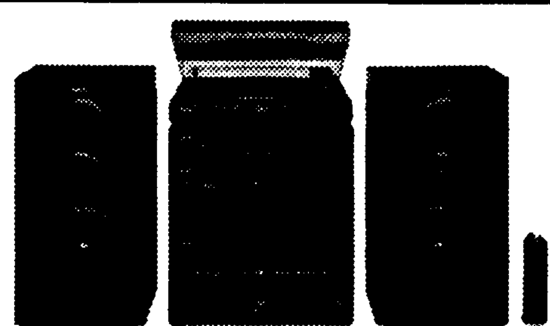
Helemaàl onduidelijk is waarom er al een oproepadvertentie voor een directeur wordt gezet terwijl de instelling van het departement nog niet door de Staten is goedgekeurd. Op basis waarvan gaat de directeur dan werken? SEDA wil duidelijkheid in deze verwarrende situatie, opdat de vrouwenorganisaties door kunnen werken aan de actieplannen.

Volgens een persbericht van de RVD dd. 4 oktober werd de advertentie voor de functie van directeur op 14 augustus geplaatst. De selectiecommissie zou medio oktober met de selectiewerkzaamheden beginnen die naar verwachting pas in november worden afgerond.

Jan Kock Markt breidt uit

WILLEMSTAD — De Jan Kock Markt breidt uit. Zondag aanstaande is het voor het eerst mogelijk gebruikte auto's op de markt aan te bieden als ook dieren. De markt bij landhuis Jan Kock is open van 10.00 tot 18.00 uur, entree is 4 gulden, voor kinderen onder de 10 geldt de halve prijs.

In het landhuis vinden ook de veilingen van het Veiling Syndicaat Curaçao plaats. In verband met diverse omstandigheden wordt een aantal stukken uit de veiling van 4 oktober herveild.

Patholoog-anatoom Ricardo Gogorza:

'Minder dan 7 dagen tussen binnenkomst Pap-test op lab en verwerking daarvan'

ORANJESTAD — "Ik wacht nu al ruim drie weken op de uitslag van mijn test", zegt een dame, die toch wel een beetje in spanning zit over de uitslag van het uitstrijkje dat haar huisdokter bij haar maakte. "De dokter zei dat ik over tien dagen kon bellen; nu is het al bijna een maand later. Ik maak me inmiddels toch echt wel zorgen. Stel dat er iets mis is?"

Het wachten op de uitslag van de Pap-test, die controleert op baarmoederhalskanker, maakt dat vrouwen op Aruba soms lang in spanning zitten. Waarom duurt het soms zo lang? *Amigoe* praat hierover met patholoog-anatoom van het Landslaboratorium, Ricardo Gogorza.

Hoewel patholoog-anatoom Gogorza net zijn latex handschoenen aantrekt om een onderzoek te doen, neemt hij toch even de tijd om antwoord te geven op de gestelde vragen. Zijn werkruimte is op de eerste verdieping naast de machinekamer van het hospitaal, twee stalen trappen op. Een tweetal analisten is bezig met het maken van chemische oplossingen in het histologisch laboratorium.

Het gesprek wordt in het Engels gevoerd. Met zijn personeel praat hij Papiaments of Spaans, zijn moedertaal. Bij binnenkomst blijkt meteen dat er veel achterdocht en argwaan bestaat over wat er geschreven zal worden over dit onverwachte bezoek: "Als er ook maar één woord in het artikel staat dat niet waar is, zeg ik direkt mijn abonnement op de *Amigoe* op", zegt een analist.

Gogorza verwoordt zijn frustratie: "Per jaar onderzoeken wij ongeveer 7.000 Pap-testen. Dit heet microscoperen op cytologie. Als er van dat aantal 100 laat bij de arts terugkomen, is dat veel. Nu kom je alleen maar hier om een stuk te schrijven over de vertraagde Pap-testen. Dat zijn uitzonderingen. Nooit krijgen wij een woord van dank voor het werk wat wij doen, alleen als het niet goed is."

UITZONDERINGEN

De dokter legt uit dat alles in het laboratorium met de hand wordt gedaan, vanaf het opzoeken van de identiteitsnummers en het invullen van de kaarten, tot het uittypen van de uitslagen. In een ruimte staat wel een computer, maar er is geen tijd en geen personeel om alle 40.000 data in te voeren.

De patholoog-anatoom wordt boos als gevraagd wordt waarom het lang duurt voordat de uitslagen van Pap-testen bij de artsen zijn: "Wij sturen de uitslagen gemiddeld binnen zes en een halve dag nadat zij bij ons geregistreerd zijn, op naar de arts. Meestal sneller, maar door bijvoorbeeld ziekte, een defect apparaat of vakantiedagen van personeel ligt het gemiddelde hoger."

Als een Pap-test met een afwijkende voorgeschiedenis op het laboratorium binnenkomt, of deze dient op bepaalde afwijkingen gecontroleerd te worden, kan het lang duren, wordt toegegeven. Diepgaand onderzoekt vergt tijd.

Op dit onderwerp doorgaand, vraagt de arts zich af of de vertragingen niet elders liggen: "Als een arts op maandag een uitstrijkje maakt en een paar testen tegelijk op vrijdagmiddag laat wegbrengen, dan betekent dit dat de volgende maandag de registratie beneden op de administratie plaats vindt. Voordat de test bij ons op het laboratorium is, kunnen er dus wel zeven of acht dagen voorbij zijn gegaan."

De telefoon op het bureau van de arts gaat. Als het gesprek beëindigd is, zegt Gogorza: "Dit was een huisarts, die alvast de uitslag van een Pap-test wil weten. Artsen kunnen namelijk bellen voor de uitslag en daarmee de zaak bespoedigen; lang niet alle artsen maken echter van deze mogelijkheid gebruik."

VIRUS

Op Aruba sterven 5 tot 6 vrouwen per jaar door baarmoederhalskanker. Men is bezig te onderzoeken of het krijgen van deze ziekte samenhangt met de overdracht van een of meerdere types van een virus, het Human Papilloma Virus (HPV) genaamd, dat bij sexueel contact overgedragen kan worden. Mocht de relatie HPV en kanker aangetoond worden, dan zou een nog uit te vinden vaccinatie de oplossing hiervoor kunnen brengen.

Eerst even een uitleg wat een Pap-test, of uitstrijkje, precies inhoudt. Het maken en beoordelen van een uitstrijkje is een onderzoeksmethode die voor het eerst werd toegepast door de arts Papanicolaou. Naar hem wordt het uitstrijkje Pap-test genoemd. Het is een onderzoek van de cellen in de baarmoedermond. Bij de uitslag wordt een indeling in vijf hoofdklassen aangehouden: Pap-1 betekent dat er geen afwijkingen in de cellen zijn gevonden.

Pap-2 betekent dat er lichte afwijkingen of veranderingen in de cellen worden gevonden, veroorzaakt door prikkelingen of infecties. Meestal wordt dan geadviseerd om jaarlijks, of na behandeling, een uitstrijkje te laten maken. Bij Pap-3a worden wat meer afwijkende cellen gevonden, terwijl Pap-3b en 4 onderzoek door een vrouwenarts noodzakelijk maken.

Pap-3b wordt wel als pre-malignant aangeduid. Bij Pap-4 wordt een ernstige graad van afwijking, *carcinoma in situ* genaamd, aangetroffen. Pap-5 duidt op aanwijzingen dat er baarmoederhalskanker aanwezig is.

Gogorza introduceerde behalve de Pap-classificatie een andere classificering van het slijmvliesmateriaal. Deze methode wordt de Bethesdamethode genoemd. De bewoording van de gradaties zijn: *normal, reactive, infection* en *Epithelium* (buitenste bekleding van de celwand) *cell abnormalities*.

Baarmoederhalskankerontstaat meestal uit cellen in het slijmvlies op de grens van baarmoederhals en baarmoedermond. Tussen het begin dat er afwijkende cellen ontstaan totdat er kanker van de baarmoeder of baarmoederhals ontstaat kan wel 10 tot 15 jaar liggen.

Het uitstrijkje wordt door de arts gedaan nadat hij met een speculum (eendebek), de schede wat opent. Met een spateltje of borsteltje wordt wat slijm met cellen uit de baarmoedermond gehaald. Het slijm wordt afgestreken op een glasplaatje en gefixeerd. Dit glasplaatje wordt naar het laboratorium gebracht en na diverse procedures daar onder een microscoop bekeken.

"Wij screenen hier de Pap-test, wij stellen geen diagnoses", zegt Gogorza, die samen met twee cytologische analisten met Nederlandse opleiding de testen bekijkt. "De afwijkende testen krijg ik onder ogen. Met afwijkend bedoel ik dan niet alleen kanker, maar ook diverse stadia van kanker. Van gynaecologen ontvang ik vers weefsel of slijmvliesmateriaal na gedane colposcopie. Bij colposcopie wordt de baarmoedermond met een soort azijn ingesprayed. Als het gezond weefsel is, verkleurt het. Verkleurt het niet, dan wordt een beetje weefsel weggehaald en naar het lab gestuurd voor nader onderzoek."

COLPOSCOPIE

Voor de vrouwen die de uitslag Pap-3a te horen krijgen van hun arts, is dit veelal erg verontrustend. Het is echter niet zo dat Pap-3a het begin is van kanker; het is meer een waarschuwing om alert te zijn. De patholoog-anatoom laat verschillende onlangs gepubliceerde artikelen uit tijdschriften zien, waarin staat dat Pap-3a als *'probably benign'* beschouwd zou kunnen worden.

Twee cytologische analisten komen even binnenlopen in het kantoor van dokter Gogorza. Zij beamen dat er een grote stijging is waar te nemen in het aantal Pap-3a uitslagen; deze stijging begon al voor 1994, ruim voordat dokter Gogorza weer als patholoog-anatoom van het Landslaboratorium werd aangesteld. Vorig jaar, bijvoorbeeld, gaf een van de analisten een lezing, waarin onder andere de toename in afwijkende uitstrijkjes in verband werd gebracht met HPV. "Veel artsen woonden deze lezing bij, en zijn op de hoogte van de toename en implicaties", zegt de analist.

De patholoog-anatoom vertelt dat van de 30.000 vrouwen op Aruba die ouder zijn dan 15, maar ruim 6.000 zich laten controleren op baarmoederhalskanker. Van dit aantal laat 47 procent zich voor de eerste keer controleren. Tachtig procent laat zich niet controleren...

Pap-test

Een Pap-test of uitstrijkje is een onderzoeksmethode van het slijm uit de baarmoedermond, die voor het eerst werd toegepast door de arts Papnicolaou. Naar hem wordt het de Pap-test genoemd. Bij de uitslag wordt een indeling in vijf hoofdklassen aangehouden.

Pap-1 betekent dat er geen afwijkingen in de cellen zijn gevonden. Pap-2 betekent dat er licht afwijkende cellen, of veranderingen in de cellen worden gevonden, veroorzaakt door prikkelingen of infecties. Meestal wordt dan geadviseerd wordt om jaarlijks, of na behandeling, een uitstrijkje te laten maken.

Bij Pap-3a worden wat meer afwijkende cellen gevonden, terwijl Pap-3b als pre-malignant wordt aangeduid. Pap-4 geeft een ernstige graad van afwijking te zien. Pap-3b en Pap-4 maken onderzoek door een vrouwenarts noodzakelijk. Pap-5 duidt op aanwijzingen dat in de baarmoederhals kanker aanwezig is.

Het uitstrijkje

Amigoe brengt een aantal artikelen over de zogenaamde Pap-test, het uitstrijkje. Twee belangrijke vragen worden in alle gesprekken gesteld: waarom is de tijdsduur tussen het opsturen van de test en het ontvangen van de uitslag zo lang en waarom is het aantal afwijkende, of als abnormaal beoordeelde, Pap-testen zo enorm gestegen.

De vrouwen die de uitslag 'niet goed' te horen krijgen, hebben veelal Pap-3a, een gradatie in afwijkende celvorming in de baarmoedermond. Hen wordt geadviseerd om binnen drie maanden een andere Pap-test te laten afnemen door de huisarts of zij worden verwezen naar de vrouwenarts.

Deze krant voert over dit onderwerp gesprekken met de patholoog-anatoom die afwijkende Pap-tests in het laboratorium bekijkt, met twee huisartsen, het hoofd van het Landslaboratorium, het hoofd Volksgezondheid en een epidemioloog.

Twee artsen aan wie gevraagd werd hun opinie over bovenstaande te geven, willen dit liever niet toen 'omdat de discussie hierover nog gaande is', en 'geen onrust gezaaid moet worden onder de (vrouwelijke) patiënten'. De gynaecoloog waarmee een gesprek gevoerd werd, wil graag op een later tijdstip, als hij cijfermateriaal heeft verzameld en uitgewerkt, op dit onderwerp terugkomen.

Het is geenszins de bedoeling van deze krant om onrust te zaaien, eerder om inzicht te geven in wat er gaande is: een momentopname.

Basketballers naar Valencia

ORANJESTAD — Vier basketballploegen van Aruba Juniors vertrekken dit weekeinde naar Valencia, Venezuela. Men zal uitkomen in wedstrijden tegen ploegen uit de staat Carabobo.

De vier ploegen zijn: Scuba Aruba (jongens kadetten), Marathon (jongens junioren), een combinatie van de damesploeg Radio Shack en Malta Amstel, en de veteranenploeg van Aruba Juniors.

Aruba Juniors krijgt eind oktober bezoek van een ploeg uit Sint Maarten. In verband hiermee wordt een driedaagse-toernooi georganiseerd.

Tweede mogelijkheid registratie dieren

ORANJESTAD — "In december wordt opnieuw de mogelijkheid geboden om dieren als papegaaien, parkieten en apen te laten registreren. Dit gebeurt door het onderhuids inbrengen van een microchip met nummer." De dierenartsen van de Veterinaire Dienst, het uitvoerend orgaan van het CITES-verdrag, hebben besloten om een tweede registratie-mogelijkheid te bieden.

"Ten eerste hebben lang niet alle bezitters van dieren, die op de twee CITES-lijsten voorkomt, hun dier laten 'chippen'. Ten tweede zijn er bepaalde wetswijzigingen aangebracht, die controle op beschermde dieren door de politie mogelijk maken."

Tijdens de eerste registratie-mogelijkheid zijn 1682 dieren gechipt. Per diersoort waren dit: Amazone papegaai (811 stuks), Macaw (166), Maisparkiet (522), landschildpad (110), ocelot (2), aap (62), kaketoe (8) en slang (1). Deze slang is een boa constrictor.

"Wij weten dat er nog een groot aantal dieren op Aruba is dat nog gechipt moet worden. Niet geregistreerde dieren kunnen namelijk in beslag genomen worden door de douane of politie en de eigenaren kunnen fikse boetes verwachten. Mensen die dieren invoeren of dieren thuis hebben die op de CITES I en II lijst voorkomen en hiervoor geen geldige papieren kunnen tonen, zijn zonder meer strafbaar. Dit vergemakkelijkt de strijd tegen smokkel en illegale invoer van beschermde dieren en plantensoorten", zegt dierenarts De Cuba.

Señor, mi Dios serca Bo mi ta busca mi refugio. Ps. 7.1

Cu hopi tristeza pero agradecido pa tur locual ela nifica pa nos, nos ta participa fayecimiento inespera y tragico di nos querido esposo, jiu, ruman, nieto, subrino, omo, yerno, swa, primo y amigo.

JULES ANTHONY NIEUW

mihor conoci como Junior.

Na nomber di:

Su esposa	:	Sra. Vda. Patricia M. Nieuw-Petronia
Su tata	:	Sr. Jules A.C. Nieuw na Hulanda
Su mama	:	Sra. Dolores (Lola) Nieuw-Dirksz na Hulanda
Su rumannan	:	M. Yvonne Nieuw na Hulanda
		Runa y Ton Overdijk-Nieuw y jiu Claudia na Hulanda
		Ronny y Edith Niieuw-Buytink y jiunan Jessica y Angelique na Hulanda
Su wela	:	Carmen Dirksz-Scholten
Su omonan	:	Sr. Reyes I. Dirksz na Hulanda
Famia	:	Isaac E. Nieuw-Con na Corsow
Famia	:	Edmund E. Nieuw-de Geus na Corsow
Famia	:	Angel D. Nieuw-Cael na Corsow
Su tantanan	:	famia Koc-Dirksz na Hulanda
Famia	:	Irma Bakker - Nieuw na Surnam
Famia	:	Elvia J.H. Nieuw na Hulanda
Su primo na Aruba:		Robert F. Nieuw y famia
Su suegra	:	Sra. Vda. Brunicilda (Kida) Petronia-Chacuto
Su cuña y swanan:		Tico y Ann Petronia-Pullens
		Alex y Lourdes Petronia-Franken y jiunan
		Roni y Cecilia Petronia-Scharbaay y jiunan
		Jalna (Ada) Petronia
		Henri y Bernadette Petronia-Pepping y jiunan
		Nelson y Ria Petronia-Heesakkers y jiunan
		Rudy Petronia
		Francis y Shirley Petronia-Wever y jiunan
Su colaboradoman:		Frans de Mey, esposa y jiu
		Maria Romero, esposo y jiunan
		Olga v/d Linde y jiu
Su madrina	:	Nooy Booi
Comer y comperman, ihanan, demas famia y conociman.		
Famianan	:	Nieuw, Petronia, Dirksz, Overdijk, Buytink, Scholten, de Geus, Koc, Bakker, Zielinski, Casper, Lamme, de Goede, Lopez, Herrera, Bislik, Scholder, Berger, Ultec, Capelle, Pater, Fontilus, Cusack, Cael, Chacuto, Rafael, Petronia, Philipa, Pocornie, Williams, Ortega, Scoop, de Lanoy, Baloriano, van Blarcum, de Lannoy, Pieters, Rutgers

Kier a invita tur amigo y conocirnan pa asisti na e acto di entiero, cual lo tuma lugar **Diasabra dia 14 di october pa 4or** saliendo for di misa San Francisco na Oranjestad despues pa Santana Catolica den **Caya Ernesto Petronia.**

E restonan mortal di **"JUNIOR"** lo ta reposa den misa for di **1or y mei di merdia.**

Lo aprecia un donacion envez di flor of krans, cual lo ser reparti entre Stichting Ambiente Feliz y Cas pa Hubentud.

Ta acepta bishita di condolencia na **Caya Ernesto Petronia nr. 7 Diahuebs y Diabierna for di 10or te cu 11or y mei di mainta y for di 6or di atardi te cu 9or y mei di anochi.**

Despues di entiero **NO** ta ricibi bishita di condolencia.

Minister Robertico Croes:

'Regering is niet blij met prijsverhogingen ING Fatum en Ennia'

ORANJESTAD — "De regering is er niet blij mee dat de twee verzekeringsmaatschappijen ING Fatum en Ennia Caribe de prijsverhoging toch doorgevoerd hebben. In een vrije markt zoals Aruba die kent, grijpt de regering logischerw[illegible]ver niet in. Toch zal deze regering via de langdurige procedures die de Prijzenverordening voorschrijft, ingrijpen om de prijzen uiteindelijk weer op het oude niveau te krijgen." Aldus een verklaring van minister Robertico Croes van Economische Zaken en Toerisme gisteren. De bewindsman en de verzekeraars hebben de strijdbijl nog niet begraven, want ook de maatschappijen volharden.

Croes zei met de verzekeringsmaatschappijen te hebben vergaderd waarbij hij hen heeft geïnformeerd dat de regering de Prijzenverordening zal toepassen. Deze wet geeft de minister van Economische Zaken de mogelijkheid om middels een prijzenmaatregel in te grijpen. De maatschappijen werden eerder al verzocht informatie te verschaffen omtrent de premieverhogingen. De minister heeft reeds de eerste adviezen van zijn ministerie ontvangen. De door de minister aan de verzekeringsmaatschappijen gevraagde informatie is op één onderdeel na compleet.

Croes zegt het te betreuren dat ING Fatum en Ennia, ondanks de uitnodiging van de regering om aan tafel de verschillende mogelijkheden en alternatieven te bestuderen, toch volhardt in de premieverhoging voor brand en aanverwante verzekeringen. "De regering is niet met blij met Fatum en Ennia", liet hij duidelijk horen.

De minister verklaarde normaliter niet snel te zullen ingrijpen in de prijsontwikkeling in een vrije markt. Dit om de marktvrijheid en het ondernemerschap, die van fundamenteel belang zijn in een markteconomie zoals Aruba die kent, niet te hinderen.

TIJDROVEND

Het toepassen van de Prijzenverordening is echter wel een gecompliceerd en tijdrovend proces. De Sociaal Economische Raad (SER) moet ingeschakeld worden, partijen moet gehoord worden en er moet uitgebreid advies met toelichting gegeven worden omdat het geheel via een Landsbesluit Houdende Algemene Maatregelen gerealiseerd moet worden. Hierna komt weer de SER aan de beurt, gevolgd door wederhoor van partijen, waarna het geheel naar de minister gaat. Ook de Raad van Advies, die de partijen weer bijeenroept om uiteindelijk haar advies te geven, komt eraan te pas.

Minister Robertico Croes zegt to zegen de premieverhogingen te zijn omdat deze inflatie in de hand zouden werken. Het prijsindexcijfer was in september 0,3 procent (zie ook elders in deze editie) en volgens het CBS zal de korte termijn inflatie voor heel 1995 3,2 procent bedragen. De bewindsman is van mening dat alle prijsverhogingen 'een drastisch effect' hebben op de inflatie.

RAMPEN

In een schrijven aan polishouders op Aruba stelt directeur Yvo Metzelaar van ING Fatum Aruba dat 'ook Aruba volgens de weerdeskundigen in toenemende mate bloot staat aan natuurrampen als tropische stormen en aardbevingen en is zelfs als een hoog risico-gebied geklassificeerd'. Dat is de reden waarom ING Fatum van de ontvangen premies voor brand en aanverwante verzekeringen een steeds groter deel moets afstaan aan internationale herverzekeraars. Herverzekeren is een internationaal gebruik en is de basis van de verzekeringsgedachte; spreiding van risico.

"Hoewel ING Fatum de afgelopen jaren de verhoging steeds heeft weten op te vangen is dit uit oogpunt van een verantwoorde bedrijfsvoering niet langer mogelijk."Bovendien is het aantal inbraken en diefstallen in omvang en frequentie de afgelopen jaren fors toegenomen. Daarom ziet ING Fatum zich genoodzaakt om de basistarieven voor brand en aanverwante verzekeringen per prematurum te verhogen.

"Wij zijn ons ervan bewust dat de maatregelen als onplezierig worden ervaren, doch vertrouwen erop dat u van ons wilt aannemen dat wij alleen op deze wijze in staat zijn u de zekerheid en kwaliteit te garanderen waar wij voor staan." Aldus Metzelaar in Ing Fatum Aruba.

Gekoppeld aan Algemeen Pensioenfonds

Invoering Algemene Ziektekosten Verzekering per 1 januari 1996

ORANJESTAD — De regering is begonnen met de voorbereidingen van de invoering van de Algemene Ziektekosten Verzekering (AZV) per 1 januari 1996. Gelijk hiermee wordt ook de invoering van een Algemeen Pensioenfonds besproken. Minister Watty Vos van Justitie zal een speciale persconferentie houden over de criminaliteit, in het bijzonder over de ontwikkelingen van de laatste tijd. Verder stoort de regering zich niet aan de beschuldigingen met betrekking tot de '50 duizend Ghini-dollars'. Aldus premier Henny Eman gisteren op de wekelijkse persconferentie van de regering.

De minister-president deelde mee dat de ministerraad een begin heeft gemaakt met de invoering en het laten functioneren van de AZV. De AZV-wet is reeds goedgekeurd door de Staten, maar er was een aantal zaken die opnieuw bestudeerd moesten worden. Eman: "De AZV moet gaan functioneren als een voorziening in het voordeel van en niet tegen de bevolking."

Naast de AZV heeft de ministerraad ook een begin gemaakt met een Algemeen Pensioenfonds (APF), omdat het APF gekoppeld wordt aan de AZV. Eman zei dat hierover met alle organisaties en instanties, die betrokken waren geweest bij de besprekingen met betrekking tot de regeringsformatie in augustus vorig jaar, gesproken zal worden. Zowel AZV als APF zullen in etappes èn in overleg met de particuliere instanties worden ingevoerd.

CRIMINALITEIT

Met betrekking tot de criminaliteit zei Eman dat Aruba twee weekeinden achter elkaar grote schokken heeft meegemaakt. Hij doelde hiermee op de overval op Colombian Emeralds en het doodschieten van Junior Nieuw door inbreker(s) die zijn woning was/waren binnengedrongen. Minister Watty Vos van Justitie zal een speciale persconferentie over de criminaliteit beleggen en hierbij ook mededelen wat Justitie aan de bestrijding hiervan doet en zal doen.

De premier bracht daarbij naar voren, dat de regering ook op internationaal gebied aan bestrijding van de criminaliteit werkt. Naar het schijnt zijn er in beide genoemde gevallen mensen van 'buiten' bij betrokken. Een Kustwacht zou in dergelijke gevallen goed werk hebben kunnen doen door deze mensen bij het binnenkomen of verlaten van het eiland de pas af te snijden. Eman zei te hopen dat de Kustwacht op 1 januari 1996 aan het werk kan gaan.

Premier Eman zei dat de statenvoorzitter de openbare vergadering op verzoek van de oppositie over de '50 duizend dollar van Spartaco Ghini', met de grootste urgentie heeft bijeengeroepen vanwege de negatieve consequenties die dergelijke beschuldigingen voor het land kunnen hebben. "Met die beschuldigingen brengt de oppositie ons geen schade aan, maar het land," liet Eman horen. Overigens waren de beschuldigingen afkomstig van Ghini en niet zozeer van de MEP-fractie.

Verder zei Eman dat Nelson Oduber al vanaf 1986, zonder enige grond, aanvallen pleegt waardoor het imago van Aruba in het buitenland is verslechterd. De oppositieleider is in het verleden al twee keer uitgenodigd om om de tafel te gaan zitten en tot een regeling te komen om verdere verslechtering van de naam van Aruba in het buitenland tegen te gaan. De oppositieleider heeft echter niet op de uitnodigingen gereageerd. "Maar wij zullen blijven proberen Aruba internationaal hoog te houden", aldus Eman.

Gesprek STT en regering uitgesteld

ORANJESTAD — In antwoord op de brief van het Sindicato di Trahadornan den Telecommunicatie (STT) voor een spoed gesprek met de regering, laat premier Eman de vakbond weten dat dit gesprek op dit ogenblik niet kan plaatsvinden. De vakbond krijgt morgen van de premier nader bericht over deze zaak.

Op 8 oktober stuurde de STT premier Eman een brief om een gesprek te hebben, volgens het vonnis van 6 juli 1995. Eman liet de vakbond weten dat de regering andere afspraken heeft en morgen nader op dit verzoek terugkomt. In gesprek met STT-voorzitter Boekhoudt stelt deze de indruk te hebben dat de regering de kwestie even rustig wil houden tot de manifestatie van de FTA achter de rug is. De premier kreeg vanmorgen een brief waaruit blijkt dat de STT rekening houdt met de brief van de premier, maar wel zo spoedig mogelijk het gesprek wenst.

Gezonde en talentvolle mensen

■ *ORANJESTAD — Op het notariskantoor Faride Tjon Ajong vond de oprichting plaats van FAST (Fundacion Arubano Sano y Talentoso). Het doel van FAST is het stimuleren van een gezonde en gebalanceerde ontwikkeling van de Arubaanse gemeenschap in het algemeen en van de jeugd in het bijzonder. Dit moet gebeuren door middel van informele sportactiviteiten, gezond tijdverdrijf en recreatie. FAST zal zich ook concentreren op de verborgen talenten onder de jeugd en deze stimuleren. Staand op de foto penningmeester Wai Chui Chaong, voorzitter Conny van Niel en secretaris Efrain Boekhoudt van de FAST. Zittend, notaris Faride Tjon Ajong.*

Algehele reorganisatie overheid

'Kabinet-Eman en hoofden van dienst op een lijn'

ORANJESTAD — De voorlichtingsdienst van de ministerraad uit zich zeer optimistisch over het verloop van de bespreking gisteren tussen het kabinet en de verschillende hoofden van dienst. 'Kabinet-Eman en de hoofden van de departementen op één lijn', staat er boven een perscommuniqué. De bijeenkomst gistermiddag is in het kader van de in de regeringsverklaring opgenomen belofte het overheidsapparaat te reorganiseren.

Volgens het perscommuniqué namen in totaal ongeveer 90 hoofden en directeuren van ministeries en diensten deel aan een bespreking met de praktisch voltallige ministerraad plus secretariaatmedewekers. Vertegenwoordigers van de media konden de bijeenkomst niet bijwonen, aangezien het een besloten vergadering was. Voor de informatievoorziening zijn de media daarom afhankelijk van de regeringsvoorlichtingsdienst.

"Het is bekend dat het kabinet-Eman met grote voortvarendheid werkt en heel veel weet te bereiken in korte tijd. Veel zaken die eerder veel langer duurden om gerealiseerd te worden, gebeuren nu aanzienlijk sneller. Bepaalde projecten waarvan eerder gezegd werd: 'Dat kan niet', worden nu wèl uitgevoerd", zo luidt een deel van het communiqué.

De regering is voornemens om door te gaan met het sneller en efficiënter werken en om alle procedures en dienstverlening die nu nog langzaam en inefficiënt lopen met kracht aan te pakken. "Er is nog veel werk aan de winkel", zo erkent de regering zelf. Samenwerking, communicatie en synchronisatie van werkzaamheden zijn sleutelbegrippen.

Om aan te geven hoe zijn kabinet denkt, liet premier Henny Eman een video zien van de toespraak van staatssecretaris Harold Arends van de Nederlandse Antillen die hij ter gelegenheid van *Dia di Prensa* (dag van de pers) op Aruba hield. Arends sprak toen over het functioneren van een overheid, de ontwikkelingen in de wereld en de vereisten die daarmee samenhangen voor wat betreft de efficiëntie van het ambtenarenapparaat.

"Wij moeten ons altijd realiseren dat wij als overheid er zijn voor de mensen die onze salarissen betalen (de bevolking die belasting betaalt, red.) en dus moeten wij hen een net zo goede service geven als wij verwachten wanneer wij elders een produkt of service kopen", zo zei minister-president Eman. Het is niet de eerste keer dat hij dit zegt.

Reorganisatie van de overheid is een prioriteit. Het *master plan* daarvoor beoogt niet alleen kostenbesparing, bezuiniging en verbetering van de efficiëntie, maar zeker ook het verbeteren van de service voor de 'klanten' van de overheid: de bevolking.

Er werd gisteren verder gesproken over de automatisering van de financiën en de nieuwe wijze waarop de begroting van 1997 opgesteld zal worden. In dat begrotingsjaar zal ook expliciet de vraag worden gesteld wat de precieze functie van een dienst en/of ministerie is. Alles bij elkaar moet de 'nieuwe' overheid flexibel, efficiënt en klantgericht worden.

In totaal zouden 560 ambtenaren gebruik hebben gemaakt van de vrijwillige afvloeiingsregeling, de lumpsum-regeling. Premier Eman zei in dat kader een paar uur eerder die dag, tijdens de wekelijkse persconferentie, dat dit alles zo'n 26 miljoen florin zou hebben gekost. Het is niet de bedoeling dat het ambtenarenapparaat weer groeit.

'Paspoort-kraken' op Aruba moeilijk

ORANJESTAD — "Wij hebben op Aruba een strenge controle, iedereen die een paspoort wil hebben moet persoonlijk komen en bewijzen wie hij is door middel van een of ander identiteitsbewijs. Wij houden ons aan de specifiek gestelde regels", reageert het hoofd van Bureau Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister Robert Pablo desgevraagd aan Amigoe naar aanleiding van het bericht dat 'paspoortkraken' op Curaçao simpel is.

Uit de eerste aflevering van het nieuwe televisieprogramma van misdaadverslaggever Peter R. de Vries, dat in Nederland via RTL4 werd uitgezonden, bleek dat het voor Nederlanders vrij eenvoudig is om op de Nederlandse Antillen in casu Curaçao een paspoort op naam van een ander te krijgen en zo een andere identiteit aan te nemen. De Vries laat zien hoe hij en anderen in een paar dagen tijd er in slaagden langs officiële weg een paspoort op een andere naam, maar met eigen pasfoto te krijgen. Alle aanvragen werden met verborgen camera gefilmd.

Pablo wijst erop dat normaliter de paspoortaanvrager met zijn oude paspoort moet komen om vast te stellen dat het dezelfde persoon is. Zij die hun paspoort verloren hebben moeten met een politieverklaring komen, waarbij de betrokken persoon alle gegevens om zijn identiteit vast te stellen aan de politie moet opgeven.

Het kan echter gebeuren dat iemand op vakantie alle papieren kwijt raakt en hij spoedig een nieuwe paspoort wil hebben om naar huis te kunnen terugkeren. Pablo stelt dat betrokkene door het verliezen van het paspoort reeds gedupeerd is en om hem niet verder te duperen, worden in noodgevallen gegevens per fax aangevraagd, waarbij de foto gewoonlijk niet al te duidelijk overkomt.

Op de vraag van de *Amigoe* of niet een nooddocument kan worden afgegeven, antwoordt Pablo dat een dergelijk voorstel is gekomen. Maar zolang dit niet wettelijk is vastgelegd, kan hiervan nog geen sprake zijn. Hij merkt daarbij op: "Als het kalf verdronken is, dempt men de put." Pablo gelooft niet dat wat nu op Curaçao gebeurd is, zich zal herhalen.

Minister Eddy Croes van Onderwijs

'Alleen de regering kan schoolgeld opleggen'

ORANJESTAD — Minister Eddy Croes van Onderwijs gaf gisteren naar aanleiding van een publikatie te kennen, dat de regering subsidie geeft aan alle scholen die, conform de wet, bepaalde regels nakomen. Deze subsidie is geen schoolgeld. Alleen de regering kan schoolgeld opleggen, aldus de bewindsman.

De bewindsman zei dat verschillende scholen een bijdrage vragen aan de ouders. Echter, het kan niet zo zijn dat geld gevraagd wordt om extra dingen te doen op het gebied van het onderwijs. De comptabiliteitsvoorschriften eisen dat de scholen ieder jaar hun cijfers indienen. Donaties door ouders worden dan van de subsidie afgetrokken. Volgens de minister kan dit wat problemen opleveren voor bepaalde stichtingen, maar de regering is altijd bereid om hierover te praten.

De bewindsman verklaarde over het onderwijs in het algemeen dat er grote veranderingen op onderwijsgebied op komst zijn, die merkbaar zullen zijn in de komende 5 tot 10 jaar. Het onderwijs ligt aan de basis om de toekomstige generaties van Aruba te helpen het land te besturen. Vanaf 1986 tot dit jaar zijn ruim duizend jongeren in het buitenland gaan studeren. Wanneer deze terugkeren, nemen ze geleidelijk aan de belangrijkste functies over. Het streven is dat ze binnen vijf tot tien jaar alle belangrijke functies hebben overgenomen. Volgens de minister zouden alle functies nu al door deze jonge mensen zijn overgenomen indien de vorige regering was doorgegaan met studenten naar het buitenland te sturen.

Glenbert Croes over Fabela-meubels

'Moet ik als minister over een container met meubels praten?'

ORANJESTAD — Minister Glenbert Croes van Vervoer, Communicatie en Utiliteiten is teruggekeerd van de World Telecommunication Conference (WTC) die in Genève, Zwitserland, plaatsvond.

Minister Croes woonde de conferentie bij samen met zijn adviseur, de Raad van Bestuur en de Directie van Setar. Op de conferentie, die elke vier jaar plaatsvindt, waren 100 ministers uit verschillende landen aanwezig. Bedrijven op telecommunicatiegebied presenteren op iedere WTC hun nieuwste *hot product*.

Was dat vier jaar geleden de ISDN, dit jaar zijn het de Multimedia PCS en een ander satelliet-communicatiesysteem - bekend als *wireless loop technology* - waarbij gebruik wordt gemaakt van een *micro wave* schotel. Volgens de minister kan dit systeem dè oplossing zijn voor Aruba. Veel mensen klagen dat zij zo lang moeten wachten op verbinding met het telefoonnet. Bij dit nieuwe systeem hoeft geen kabel meer te worden aangelegd van de woning naar de telefoonmast van Setar. De minister is van mening dat Aruba als vooruitstrevend land deel moet gaan uitmaken van de moderne technologie.

De minister zei daarom de houding niet te begrijpen van de STT, de vakbond van Setar-werknemers, die weer met acties dreigt. Vooral nadat de regering de contracten met Fabela geannuleerd heeft en het proces gestart is voor benoeming van een directeur voor Setar. Bovendien heeft de regering de STT laten weten betrokken te zullen worden in het telecommunicatie-plan voor Aruba in zaken waarbij de belangen van de werknemers ter sprake komen dan wel in het geding dreigen te komen.

De minister zei direct na zijn terugkeer te hebben gehoord van een op komst zijnde manifestatie. "Ook werd mij opheldering gevraagd over een container met meubels van Fabela." Maar de bewindsman vroeg zich af of hij als minister zijnde over een container met meubels moet gaan praten.

JOLIOT INVESTMENTS N.V.
established in Curaçao, Netherlands Antilles

NOTICE is hereby given to the company's shareholders of an

Extra - Ordinary General Meeting of Shareholders,
to be held at the company's registered offices in Curaçao,
L.B. Smithplein #3,
on October 23 1995 at 10.00 a.m.

Shareholders may acquaint themselves with the agenda for the meeting at the company's registered offices.

By order of the Board of Directors.

NEON LIGHT CURAÇAO N.V.

maakt hierbij bekend, dat de heer
George Chaljub
nooit in dienst is geweest bij voornoemde **firma**, en dus niet bevoegd is om als **salesman of incasseerder** voor deze **firma** op te treden

De directie
Neon Light Curaçao N.V.

...oor kennis en vaardigheid op het gebied van computers en informatica...

COMPUTER CENTRUM VAN DE UNA

In oktober 1995 zal het Computercentrum van de Universiteit van de Nederlandse Antillen weer een aantal cursussen op het gebied van computers en informatica organiseren.

De volgende cursussen zullen van start gaan op de navolgende data:

Excel	maandag	16 oktober
Inleiding Wordperfect 6.0	dinsdag	17 oktober
Advanced Lotus	dinsdag	17 oktober
WordPerfect Advanced 6.0	woensdag	18 oktober
Word	donderdag	19 oktober
Inleiding Databases	maandag	23 oktober
Computer Appreciation Course	vrijdag	27 oktober

Een brochure met informatie over de cursussen kunt u ophalen bij de balie van de Universiteit. Voor telefonische inlichtingen (ook over speciale bedrijfscursussen) belt u naar 684422; vragen naar Beverly Kraanwinkel of Mayra Ferero.

Wij zien u graag als cursist !

zoekt op KORTE TERMIJN een:

MERCHANDISER

Solliciteer wanneer je:
- goed kunt omgaan zowel met kollega's als met klanten;
- in het bezit bent van een rijbewijs B;
- tussen de 18 en 30 jaar oud bent;
- MAVO diploma hebt.

Wij bieden je:
- een aantrekkelijk salaris;
- een goede werksfeer;
- goede perspektieven voor de toekomst.

Het is mogelijk een sollicitatieformulier in te vullen bij:
Kuster's Trading Co., Kaminda André J.E.Kusters 3, Curaçao.
Vragen naar Mw. G.Stoffaneller, Pers. Zaken.
Neem mee: Rijbewijs, Identiteitskaart, Puntenlijst, etc.
S.v.p. NIET bellen.

Sonesta Beach Hotel & Casino Curaçao

FOR RENT

Space for Beauty Salon in a luxury hotel. Only qualified and experienced businessperson with good credit references. For an appointment with the resident manager of the Sonesta Beach Hotel & Casino Curaçao, please call tel.: 368800 ext. 7701.

zoekt wegens toenemende drukte
enthousiaste medewerkers m/v
om hun team te versterken

Eisen: een servicevriendelijke instelling en inzet
stress bestendig
representatief uiterlijk
nederlandse nationaliteit

Aangeboden wordt: goed salaris en prettige werksfeer

Informatie: na 14:00 603247 Steven Gibbs
604096 Junior Gibbs

Tipsy Cafe (Saliña, nst de Carwash)

Dynamiek en enthousiasme !

Indel is een modern, dynamisch, enthousiast en snel-groeiend bedrijf, aktief in de communicatie, electronische beveiliging systemen, noodvoeding systemen, radio-communicatie, cellular en paging. Als agent van een aantal vooraanstaande produktlijnen als, Cisco Systems, Ascom Timeplex, Sensormatic, Best Power, ... Systemen en Ericsson, verzorgen wij o.m. de verkoop, systeem ontwerp, service en installatie hiervan.

Wij zijn konstant op zoek naar talent voor versterking van ons team en willen nu in kontakt komen met een:

Commercieel Medewerker

die bereid is verantwoordelijk te zijn voor een van onze verkoopafdelingen.

Vereisten:
- HBO-niveau
- verkoopgericht door klantgericht
- dynamisch en veel eigen initiatief
- organisatorisch vermogen
- goede team-player

Wij bieden:
- Zowel goede primaire als secundaire arbeidsvoorwaarden
- Een unieke werksfeer in een geweldig team

Solliciteer schriftelijk, voorzien van curriculum vitae en pasfoto.

Geheimhouding verzekerd.

Industrieterrein Groot Davelaar z/n - Tel: 371000 - Fax: 37...

Verdunningsmiddelen ("thinners")

Zoals wij reeds eerder stelden is één van de meest voorkomende fouten van niet-deskundigen het toevoegen van te veel verdunner, wat vaak resulteert in glansverlies, vergelen, barsten, enz. Een ander punt is dat men hier het woord "Thinner" vaak verkeerd gebruikt (meestal als synoniem voor "White Spirit"). Een verdunner is voor elk type verf anders. Wij geven u hier de belangrijksten.
a) WATER - voor bijvoorbeeld Comotex, Magna Acrylcoat en Aqualux.
b) WHITE SPIRIT - voor lakverven zoals Comoline, Comulux, Monovit, enz.
c) LACQUER THINNER - voor "Lacquer" verf,
d) MULOCHLOR THINNER - voor verven op chloor-rubber basis (alle Moluchlor verven).
e) MOLUREX THINNER - voor verven op epoxy ... en Molurex verven).
... THINNER - voor Poly Urethaan verven.

Gebruik uw verdunner voornamelijk voor het schoonmaken van druppels, morsplekken en kwasten. Gebruik hem voorts voor speciale "onderlagen" (waar wij dat in deze serie aangeven). Als u verdunner wil toevoegen aan de verf voor "aflakken", doe dit dan zeer voorzichtig (bijna druppelsgewijs) en blijf roeren. Test de "opbreng" van de verf regelmatig (proef stukjes) tot deze goed is.

TIP
Als een verf te "dik" is geworden en ... opbrengt, betekent dit niet altijd dat u dit met een verdunner kunt oplossen. Het produkt kan gewoon te oud zijn en niet meer goed.

In de volgende aflevering (12) zullen wij dieper ingaan op het schilderen van muren met LAKVERVEN.

DOELTREFFEND PROJECTMANAGEMENT©

Het goed kunnen beheersen van veranderingsprocessen is tegenwoordig een 'must'. De omstandigheden in de markt waarin u opereert veranderen zodanig dat u, of u nu werkt in de overheidssector of in de profitsector, snel op deze veranderingen wilt kunnen inspelen.

Coopers & Lybrand organiseert in het I.T.C. een tweedaagse intensieve praktijkgerichte workshop voor het voorbereiden en managen van projecten!

De workshop is bedoeld voor managers uit het bedrijfsleven en de overheid die verantwoordelijk zijn voor het leiden en uitvoeren van (belangrijke) veranderingsprojecten.

Met behulp van de door Coopers & Lybrand ontwikkelde en internationaal toegepaste methodiek Doeltreffend Projectmanagement leert u uw eigen projecten effectiever en efficiënter voor te bereiden en uit te voeren.

De workshop wordt verzorgd door ing. J.J.A.M. Reijniers MBA. De heer Reijniers is director van het "European Centre of Excellence for Project Management" van Coopers & Lybrand en parttime Associate Professor bij Brunel University/Henley Management College voor het vakgebied Projectmanagement.

Plaats: I.T.C.
Datum: 7 en 8 november
Tijd: van 8:15 t/m 17:00 uur
Taal: Nederlands
Kosten: Naf 1.000,= p.p.

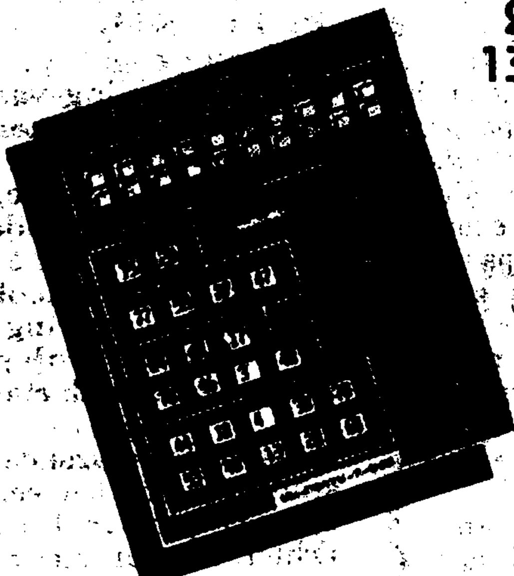
Heeft u belangstelling voor het bijwonen van deze workshop of heeft u vragen over de inhoud, neem dan contact op met één van onze organisatie-adviseurs, drs. R. Veeke of J. Josephia MBA.

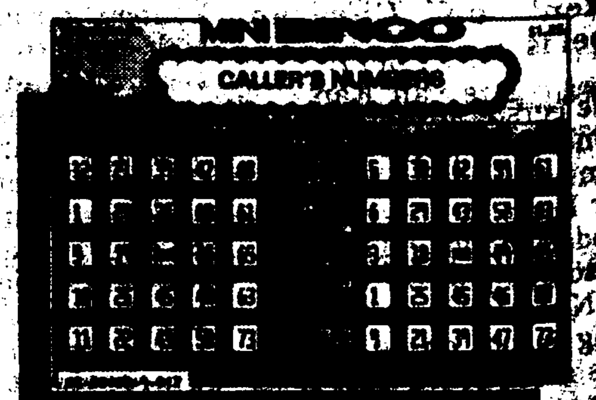
Coopers & Lybrand | Management Consultants | Julianaplein 38, P.O. Box 360, Willemstad - Curaçao, Nederlandse Antillen | Telefoon (599-9) 65 88 00, Telefax (599-9) 65 31 19

RASPADITO IS ER !!!

Hier koopt U, wint en int U meteen!!

40 prijzen van 10.000,- gulden
20 prijzen van 2.000,- gulden
130 prijzen van 1.000,- gulden
en nog veel meer prijzen !!!

Wederverkopers die de prijs van 10.000 gulden hebben verkocht, krijgen fl. 500,- kado.

KRAS EN WIN, EN KRIJG GEGARANDEERD UW GELD MET RASPADITO VAN LOTTO SCRATCH.

AGENDA

...itie:	110
...andweer:	110
...centrale:	8845
...pitaal:	114
...ejaardentehuis:	8350
... nv:	115
...Landsradio:	7000
...formatie:	119
...oring:	120
...name telegram:	121
...lijn	
...+di. 19.00-20.00 uur):	7055

****

...ENBARE BIBLIOTHEEK
...ingstijden voor het publiek:
...endijk:
... van 14.00-18.00 uur; di. t/m do. van ...-12.00/14.00-18.00 uur; vrl. van 08.00-...0/14.00-17.30 uur.
...ncon:
... van 14.00-18.00 uur en vrl. van 14.00-17.30 uur.

****

...STKANTOOR
(...ningstijden)
...verkoop:
...endijk (tel.: 8508): ma. t/m do. van .../12.00.13.30-17.00 uur; vrl. van 07.30-.../13.30-16.00.
...con (tel.: 8214): ma. t/m vrl. van ...-12.00/13.00-16.00 uur.
...loket:
...eels, Postspaarbank, Sigu-cheque ... Betaalkaart)
...endijk en Rincon: ma. t/m vrl. van ....00/13.00-16.00 uur.

****

...CE CLUBS
... Informatie H. van Bommel (tel. ...
...: wo. 12.30 uur - Restaurant Jardin ... (Shopping Center La Terraza).

****

BRIDGECLUB UPS & DOWNS
Voor inlichtingen kan men terecht bij wedstrijdleider F. de Wit (tel. 5398).

****

...CHTHUIS LVV
(tel. 4393)
Open van ma. t/m vrl. van 06.00-14.30 uur. In verband met planning van te voren ... slachtdieren bij keurmeester melden.

****

DIERENARTS
Kaya Lagoen 24-A, Antriol, naast Dierenasiel.
...ijden ma., wo. en vrl. van 13.30-14.30 uur en volgens afspraak.
Voor spoedgevallen gelieve tel. 4255 te bellen (A. Binkema, J.R. Jansen, R.J.M. ... en A.W. Joma).

STICHTING DIERENASIEL BONAIRE
...Animal Shelter Foundation
(Lagoenweg 26. Tel. 4989)
...ingstijden ma. t/m za. van 08.00-12.00/16.00-17.00 uur.

****

...-APOSTOLISCHE KERK
Aanvangstijd kerkdienst: zo. om 18.00 uur - Kaya Meimel 36.

****

TV-11
(kanaal 11)

DONDERDAG: 16.00 Super ... Felis; 18.00 On G.I. Joe; 18.30 Pink Panther; 19.00 Magazin; 19.30 ... Tele-11; 20.00 Ocurrió ... Sevbec; 22.00 Sina den bo ... Journal.

...en / bezorging:
...on Ma Carolina
Blvd. J. Abraham 15
tel. 8204
(na uur 18.00 uur: 8342)

Vergt teveel tijd en leidt tot onderbesteding

BC Bonaire vraagt Kok aandacht voor procedure bij projecten

KRALENDIJK — - Het Bestuurscollege van Bonaire heeft tijdens het oriëntatie- en kennismakingsbezoek van minister-president Wim Kok aan de Nederlandse Antillen en Aruba, met de Nederlandse bewindsman en de minister-president van de Nederlandse Antillen, Miguel Pourier, een drietal belangrijke onderwerpen besproken, te weten, de staatkundige structuur, de financiële situatie en de economische toestand van het eiland.

Als inleiding gaf de heer Pourier een kort overzicht van de huidige situatie op de Nederlandse Antillen. Hij sprak de wens uit dat de staatkundige herstructurering voortvarend met Nederland zou worden opgepakt. Op basis van het thans voorliggende rapport, "Make it Work", hoopte Pourier dat er begin volgend jaar een vergadering met de eilanden zou kunnen worden belegd. De gedeputeerde van staatkundige structuur, de heer Jopi Abraham sprak over de herleving van het overlegorgaan staatkundige structuur, waarna de dag ervoor in de eilandsraad was besproken. Voorts refereerde hij aan een aantal ontwikkelingen in de Nederlandse Antillen die vragen oproepen over de staatkundige structuur.

Op het gebied van ontwikkelingssamenwerking bracht gedeputeerde Abraham naar voren dat de procedurele weg naar de financiering van een ontwikkelingsproject alsmaar langer wordt, hetgeen ten koste gaat van de doorloopsnelheid van de diverse projecten, wat vervolgens in een geweldige onderbesteding resulteert, waarna de niet bestede ontwikkelingsgelden naar de Nederlandse staatskas terugvloeien. "Dit kan nooit de bedoeling van ontwikkelingshulp zijn," vervolgde Abraham.

Minister-president Kok zegde van zijn kant toe dat hij de verantwoordelijke minister in Den Haag zou aansporen om een en ander te versnellen.

Gedeputeerde Jose Winklaar van Financiën gaf vervolgens een betoog over de financiële situatie van het eilandgebied Bonaire. Hij sloot aan bij de woorden van collega Abraham, waarbij hij opmerkte dat een infrastructuur moet worden gecreëerd om op termijn een sluitende begroting te kunnen realiseren, waarbij de uitgaven en inkomsten in evenwicht zijn. Ook bracht gedeputeerde Winklaar de schuldenproblematiek naar voren, waarbij hij refereerde aan de binnenkort te verwachten rapportage van de gemengde schuldencommissie (Commissie Van Lennep). Vooralsnog stelt het eilandgebied Bonaire zich op het standpunt dat de schulden moeten worden kwijt gescholden. De schulden zijn gemaakt, omdat de inkomsten uit het solidariteitsfonds zijn gefixeerd op 14,8 miljoen gulden en het land tot op heden de Eilandenregeling Nederlandse Antillen (ERNA) op het punt van begrotingssteun niet heeft nageleefd.

Het eilandgebied Bonaire heeft namelijk nooit begrotingssteun ontvangen. Sanering van schulden en tijdelijke begrotingssteun zou de financiële problemen van het eiland aanmerkelijk verlichten en begrotingsevenwicht op termijn mogelijk maken. Ook de ontwikkeling van Bonaire kwam ter sprake. De heer Abraham gaf aan dat er een evenwicht gevonden moet worden tussen de huidige ontwikkelingen, die een verdubbeling van de bevolking in de komende vijftien jaar aangeven (volgens het rapport van professor Voogd) en de aanbevelingen van de commissie Integrale Sociaal-Economische Aanpak Bonaire, die een meer geleidelijke groei van Bonaire voorstond. Feit is dat dit college inmiddels het toelatingsbeleid heeft aangescherpt en daarmee de huidige (ongewenste) ontwikkeling al in zekere mate afremt.

Tot slot merkte de heer Kok op dat hij de initiatieven van het eilandsbestuur toejuicht en de ontwikkelingen met aandacht zal volgen.

Jan Kruimel kwam informatie geven:

Nieuwe aanpak lintjesregen

KRALENDIJK — Met ingang van het volgende jaar zal het systeem van de toekenning van een koninklijke onderscheiding drastisch gewijzigd worden. Naast de wijze van voordracht en de wijze van baloteren van een persoon wordt het systeem nu ook democratischer van aanpak. Jan Kruimel, secretaris van het kapittel voor de civiele orden en Juliette Panman, secretaresse van het Kabinet voor Antilliaanse- en Arubaanse Zaken in Den Haag waren naar Bonaire gekomen om nadere informaties over deze wijzigingen te verstrekken.

Er werd eerst met het B.C. vergaderd en vervolgens met de commissie, belast met de voordracht voor benoeming van te decoreren personen. Koninklijke onderscheidingen worden in speciale gevallen toegekend. Gewoonlijk bij gelegenheid van de verjaardag van de koningin. De meest bekende onderscheidingen zijn die van de 'Orde van de Nederlandse Leeuw' en de 'Orde van Oranje Nassau'. Volgens de secretaris van het kapittel Kruimel bestaan er reeds vanaf 1963 discussies in Nederland over het invoeren van wijzigingen in het systeem van het toekennen van onderscheidingen. De wetten, die aangeven op welke wijze een onderscheiding toegekend dient te worden zijn terug te voeren naar 1815 en zijn uit de tijd. Het systeem waarop een onderscheiding wordt toegekend wordt zelfs discriminerend genoemd, aangezien er bijvoorbeeld eremedailles verbonden aan de Orde van Oranje Nassau worden toegekend zonder dat deze personen lid worden van deze Orde.

De foto toont Jan Paul Kruimel, secretaris van het Kapittel voor de civiele orden en mevr. Juliette Panman, directie-secretaresse van het Kabinet van Antilliaanse en Arubaanse Zaken in vergadering bijeen met het Bestuurscollege van Bonaire.

Vaak geschiedde deze toekenning aan personen van de laagste klassen in de gemeenschap. Een van de wijzigingen is dat deze medailles worden afgeschaft en daarvoor in de plaats worden er rangen ingevoerd van lid van de Orde van Oranje Nassau. Een andere rang is Ridder, Officier, Commandeur, Groot-Officier en Groot-Kruis. In het nieuwe systeem wordt er meer de nadruk gelegd op persoonlijke prestaties en verdiensten, hetgeen met zich meebrengt dat, meer dan in het verleden, personen die vrijwilligerswerk verrichten en personen van minderheidsgroepen in aanmerking komen voor een lintje. Dit kan bereikt worden door organisaties en stichtingen en andere sociale organisaties een grotere rol te laten spelen bij het doen van voordrachten, terwijl de plaatselijke B.C.'s een centrale plaats gaan krijgen in deze procedure.

Een andere nieuwigheid is dat een organisatie in dit geval het kapittel voor de civiele orde onafhankelijke adviezen zal gaan verstrekken op alle voordrachten voor een benoeming. Hiermee is de Commissie van Nederlandse Onderscheidingen afgeschaft. Kortgeleden heeft het B.C. op officiële wijze een Commissie van Onderscheidingen ingesteld, waarin zitting hebben Lourdes Evertsz, Carla van Velzen, Primo Bernabela, Rolly Pourier en Ludovico Nicolaas. Zij hebben tot taak om aanbevelingen te doen voor te benoemen personen en deze te beoordelen waarna deze op hun beurt aan de gezaghebber worden aangeboden, die deze dan wederom doet toekomen aan de Commissie voor Antilliaanse onderscheidingen. Deze commissie op zijn beurt geeft advies aan de Raad van Ministers over deze te benoemen personen en doen deze dan tenslotte toekomen aan de gouverneur van de Nederlandse Antillen.

Er gaat een verzoek uit van de commissie belast met de voordracht van benoeming naar de gehele bevolking van Bonaire om het werk te verlichten door kandidaten voor te dragen die op de een of andere wijze zich hebben ingezet voor onze gemeenschap of uitzonderlijke prestaties hebben verricht of werk verzet, die van bijzondere waarde zijn voor onze gemeenschap. Ook personen, die zich reeds zeer lang verdienstelijk hebben gemaakt op velerlei terreinen en zich onderscheiden van alle anderen door het getrouw uitvoeren van hun opdrachten, kunnen in aanmerking komen voor een onderscheiding.

Binnenkort zullen er meer informaties verstrekt worden over het systeem van voordracht en benoeming voor een koninklijke onderscheiding. Men kan voor verdere informatie zich telefonisch richten tot het bestuurskantoor, tel. 5330 en naar een van de leden vragen van deze commissie, of eenvoudigweg deze persoonlijk benaderen.

*****

Het reële inkomen van de bevolking van Rusland is sinds september vorig jaar gedaald met 18 procent, aldus het Russische Bureau voor de Statistiek. Ongeveer eenderde van de Russen leeft onder het bestaansminimum, dat is gesteld op omgerekend Nf 105 per maand. Het gemiddelde inkomen bedraagt Nf 210.

CULTIMARA

wil namens ALLE MEDEWERKERS de heer HANS VAN SAANE hartelijk bedanken voor de afgelopen jaren dat hij als Supermarket-manager heeft gefungeerd.

HANS VAN SAANE: Masha Danki !

… tweede … Regatta

KRALENDIJK — De tweede dag van de Zeilregatta werd gekenmerkt door weinig wind, zodat bijna alle deelnemers veel later binnen kwamen dan normaal het geval is. Van de andere kant geven dergelijke problemen de deelnemers de kans om te laten zien wat er uit weinig wind te halen valt en dat komt dan ook in de uitslagen tot uitdrukking nu er vier races achter de rug zijn.

In de categorie Windsurf Klein staat Everon Frans nog steeds op de eerste plaats met 6 punten. Reagan Nicolaas, eveneens uit Bonaire, op de tweede plaats met 18 punten en is Elton Frans omhoog geschoten naar de derde plaats met 18.7 punten. In de categorie Sunfish Open is Wim van der Gaag uit Curaçao op de eerste plaats blijven staan met 14 punten en J. Habraken, eveneens uit Curaçao op de 2de plaats met 23.4 punten, terwijl in plaats van Karel ... nu Bruce Brandt uit Curaçao met 36 punten op de derde plaats prijkt. In de categorie Sunfishes Restricted staat Margor Berkers uit Bonaire met Zeilnr. 77 met 6 punten op de eerste plaats, Jan Borden uit Santo Domingo met 17.1 punt op de 2de plaats en Barbara Brandt uit Curaçao met 18 punten op de 3de plaats.

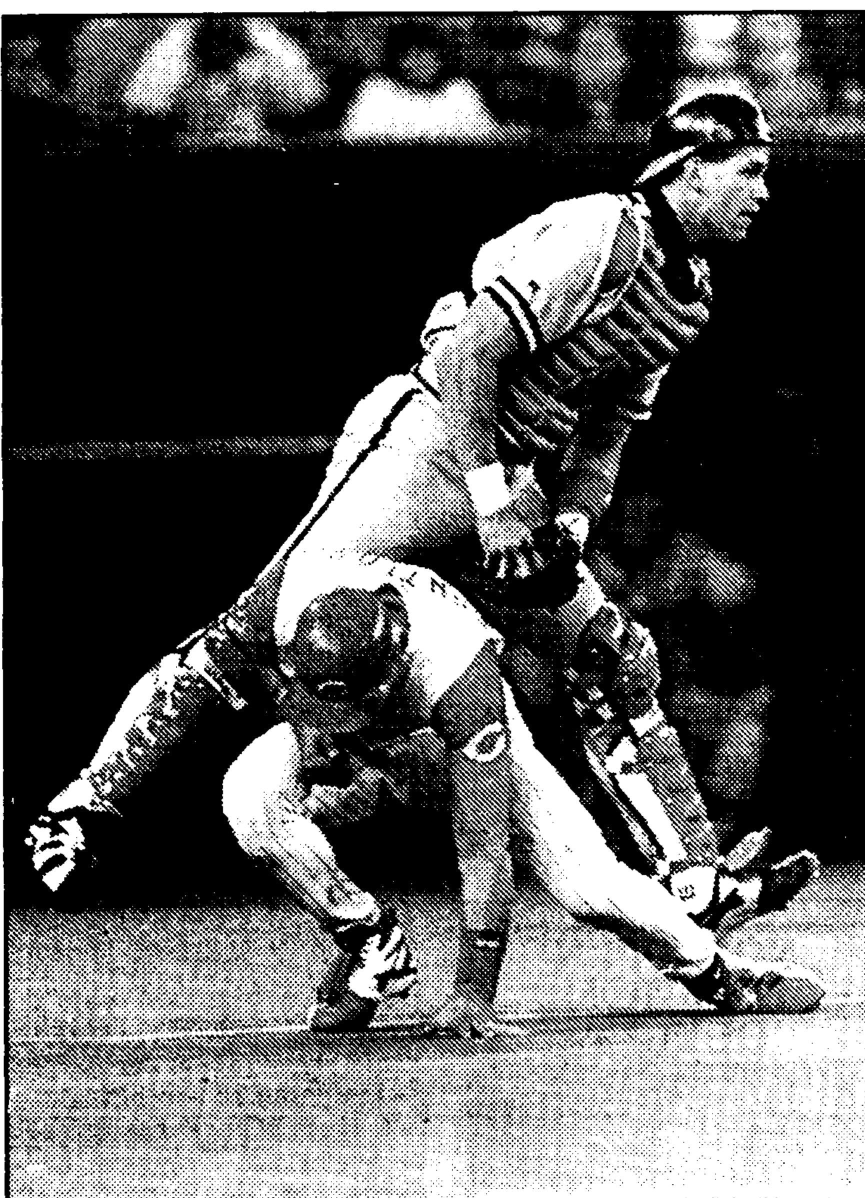
In de categorie Windsur Overaal hebben Constantino Saragosa met 3 punten en Ethienne Soliano met 21.7 punt de eerste en tweede plaats behouden en is Dick van de Starre opgeklomen van de vijfde naar de derde plaats met 23 punten. In de categorie Lasers zijn 3 deelnemers en is de volgorde na 4 wedstrijden Paul Cavalieri uit Venezuela met zeilnr. 54819 met 6 punten, L. Davidson uit Bonaire met White op de tweede plaats met 18 punten en Cristian Medin uit Venezuela met Consol met 23.4 punt op de derde plaats.

In de klasse Jachten categorie I, II en III die een afstand moesten afleggen van 33.9 mijl staat La Dolce Vita uit Curaçao met zeilnr. NC-633-Z met 0.75 punt op de eerste plaats, ABN-AMRO-Tambu uit Curaçao met Nr. NC-12-z op de tweede plaats met 2 punten en Prijaap uit Bonaire met NC-600 op de derde plaats met 3 punten. Er zijn 22 deelnemers in deze klassen.

In de klasse Jachten IV, die een afstand van 19.6 mijl moesten afleggen en waaraan 11 deelnemers bij deze eerste wedstrijd deelnamen, staat Whirlwind uit de U.S.A. met reg.nr. 2847 met 0.75 punt op de eerste plaats, Aeson uit Nederland met reg.nr. 4 met 2 punten op de tweede plaats en Lady Samantha uit Aruba met reg.nr. NA-346 met 3 punten op de derde plaats.

Gisteren, woensdag, was er een rustdag en dat was gelukkig voor de gehele organisatie, want de Tropical Wave Pablo besloot een geweldige waterlast op Bonaire te dumpen. De verwachting is dat de weersomstandigheden morgen gunstiger zullen zijn.

Lopez bezorgt Braves zege

■ *CINCINNATI - De Atlanta Braves hebben woensdag een 6-2 overwinning behaald op de Cincinnati Reds om op die manier een 2-0 voorsprong te nemen in de championship playoff van de National League. Catcher Javier Lopez (foto) die hier Benito Santiago op de thuisplaat uittikt was de grote man. Hij sloeg in de tiende inning een homerun die goed was voor drie punten. Vrijdag wordt de derde wedstrijd in Atlanta gespeeld.*

AGENDA

SENTRC DEPORTIVO KORSOU
(Bonamweg 49, Brievengat)
(Tel. 376620/376626)
zwembad:
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): ma. t/m vri. van 10.00-14.00 uur; wo. gesloten; za. en zo. van 14.00-17.00 uur.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vri. van 20.00-22.30 uur; za. van 14.00-17.00 uur en zo. van 12.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARIO JANWÉ
dammen:
do. van 15.00-18.00 uur **les en training** voor de jeugd vanaf 8-18 jaar.
Schaakvereniging Janwé:
za. van 09.00-12.00 uur **les en training** voor de jeugd vanaf 7-23 jaar.

SKOL DI DAM STRATEGÍA
(Tel. 612573)
lessen:
do. van 19.30-23.00 uur - **Sentro di Bario Janwé.**
zaterdag van 09.00-12.00 uur - **IPK-gebouw** (naast Martinus mavo, Plasa Brion).

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
ma. om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

CURAÇAO BULLETS SKATERS
(Schaatsclub Curaçao).
elke do. van 17.00-20.00 uur training *in line skates* en *skeelers op de Koredó* (beginnende aan de kant van ITC). Voor meer informatie **tel.: 377289** (vragen naar Kees).

PAROCHIEHUIS STA. FAMIA
ma., wo. en vri. van 15.00-18.00 uur **damlessen** o.l.v. S. Riedel.

KURÁ DI SHON FIL
ma., wo. en vri. 15.00-18.00 uur **voetballen** o.l.v. S. 'Papi' de Windt.

SCHAKEN
19.30 uur Finalerondes - Landhuis Zeelandia.

Anderlecht niet langs Ekeren

EKEREN - Anderlecht heeft woensdagavond in een inhaalduel tegen Germinal Ekeren 2-2 gelijk gespeeld. De Brusselse club kon niet imponeren tegen het team van de 39-jarige Simon Tahamata. Ekeren miste maar liefst zeven basisspelers.

Anderlecht begon goed. Al na vijf minuten bracht Josip Weber zijn club aan de leiding. Ekeren kon binnen tien minuten terugslaan, Lukaku scoorde tegen. Na 28 minuten scoorde Crasson echter het tweede doelpunt voor de regerend landskampioen: 1-2. Vlak na rust bepaalde Deflandre de eindstand op 2-2.

*****

VOETBAL — In de verkiezing tot Duits **voetballer van het jaar** zijn de drie genomineerden bekend. Het zijn de winnaar van vorig jaar Jürgen Klinsmann, Mario Basler en Matthias Sammer. Een vertegenwoordiger van het blad *Kicker Sportmagazin* reikt de prijs zondagavond, na de interland van het duitse elftal tegen moldavie, uit.

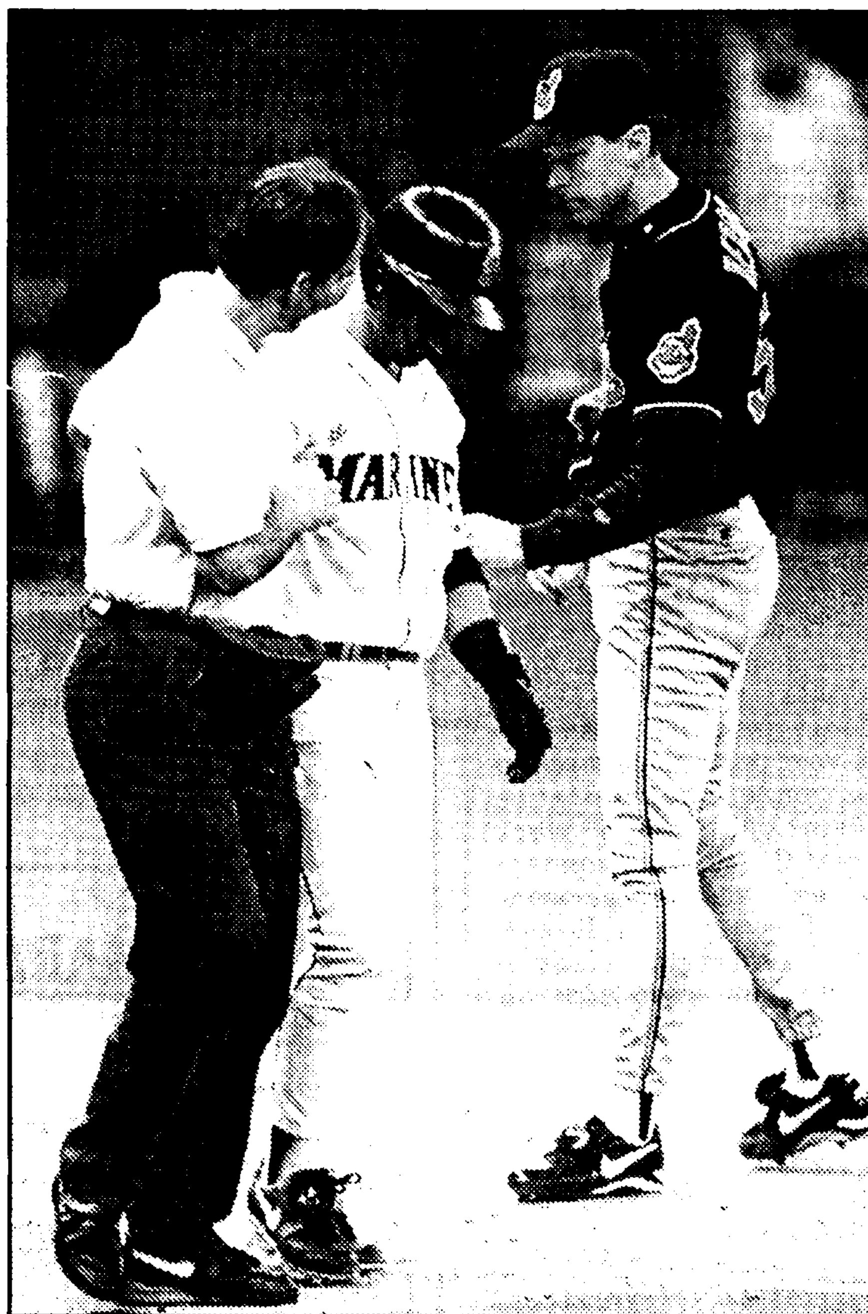
Boete voor Steinbrenner van Yankees

NEW YORK - De eigenaar van de New York Yankees, George Steinbrenner, die onlangs in de playoff van de American League werden uitgeschakeld door de Seattle Mariners, heeft een boete van 50.000 dollar gekregen wegens denigrerende opmerkingen die hij tijdens de playoff maakte aan het adres van de umpires. Dit werd woensdag door de New York Times bekend gemaakt.

Steinbrenner die geen goed woord over had voor de umpires die volgens hem door verkeerde beslissingen zijn ploeg in de playoff hadden gedupeerd, leverde ook kritiek op de voorzitter van de American League Gene Budig die volgens hem had moeten ingrijpen.

In zijn 22 jaar als eigenaar van de Yankees heeft Steinbrenner al meer dan 600 duizend dollar moeten betalen aan boetes. Over de umpires had hij in een interview gezegd dat zij het verschil niet weten tussen een 'slag' en een 'wijd'. "Dat mag je verwachten van een hoofdscheidsrechter van een college in Kansas maar niet van een umpire in de American League", aldus Steinbrenner.

Hershisher maakt zich zorgen

■ *SEATTLE - Pitcher Orel Hershisher van de Cleveland Indians informeert hier bij Joey Cora van de Seattle Mariners hoe hij zich voelt nadat hij met een worp Cora aan de knie had geraakt. De Indians wonnen de wedstrijd tegen de Mariners met 5-2 om de stand in de championship playoff op 1-1 gelijk te trekken. De serie wordt morgen in Cleveland hervat.*

Voetballer cel in voor kopstoot

EDINBURGH - Duncan Ferguson is de eerste Britse voetballer die voor een vergrijp op het voetbalveld in de gevangenis beland. De rechtbank in Edinburgh veroordeelde gisteren in hoger beroep de aanvaller van Everton tot drie maanden cel. De Schot gaf vorig jaar april in de wedstrijd Glasgow Rangers, zijn toenmalige club, tegen Raith Rovers John McStay een kopstoot.

Ferguson toonde inmiddels spijt van zijn daad, maar dat was voor de rechtbank in Edinburgh niet voldoende de straf te verlichten. Volgens Lord Davis Hope had de rechtbank geen alternatief. "In onze ogen is de strafmaat redelijk en dient als voorbeeld voor anderen. Het is geenszins een bijzonder hoge straf."

Fergusons advocaat, Blair Morgan, voerde juist dat argument aan als de reden van beroep. Morgan ontkende de daad niet, maar de strafmaat was absurd volgens de raadsman. Gelaten legde Ferguson (23) zich neer bij de uitspraak. "Duncan zei niet veel, hij verwachtte dat dit zou gebeuren", aldus Morgan. "Hij ging uit van het slechtst denkbare scenario, gelukkig maar."

Bij Everton reageerden supporters en medewerkers geschokt. Voorzitter Peter Johnson hekelde de strafmaat. "Ik ben zeer teleurgesteld dat een jonge man die geen gevaar betekent voor de Britse samenleving naar de gevangenis moet voor iets dat heeft plaats gehad op een voetbalveld. Toen het gebeurde, was er nauwelijks aandacht voor het vergrijp."

Komst Arie Haan toch onzeker

ROTTERDAM - Jorien van den Herik, voorzitter van Feyenoord, sluit niet uit dat de komst van trainer Arie Haan afketst. De praeses begint ongeduldig te worden nu is gebleken dat de beoogde opvolger van Van Hanegem heel lastig onder het contract met zijn huidige werkgever PAOK uitkomt. Haan heeft inmiddels zijn advocaat in Griekenland ingeschakeld om een breuk te forceren. "Binnen 24 of 48 uur wil ik duidelijkheid", zei hij.

Van den Herik, die Haan zaterdag in Stuttgart tot medio 1997 vastlegde, weigerde gisteren een uiterste termijn te noemen. "Maar als Haan er niet in slaagt bij PAOK weg te komen, gaan we gewoon op zoek naar een ander. Ik heb de lijst van trainers nog bewaard, daar staan namen genoeg op."

Haan reageerde vanuit Thessaloniki gelaten op het standpunt van Van den Herik. "De zaak met Feyenoord loopt dood als de afwikkeling van mijn contract bij PAOK te lang gaat duren", erkende de 46-jarige coach. "De topwedstrijden tegen Everton en Ajax komen eraan. Als ik voor die tijd niet in rotterdam ben neergestreken, ben ik te laat. Dat realiseer ik me heel goed."

Haan is sinds maandag in onderhandeling met het bestuur van PAOK om zijn contract te ontbinden. Voorzitter Thomas Voulinos, die de oud-international aan zijn contract wil houden, liet zich bij de eerste twee gesprekken niet zien of horen. Wel deponeerde de kapitaalkrachtige zakenman via zijn manager een pittige afkoopsom op tafel: 500.000 mark.

EIGEN ZAK

"Een belachelijk bedrag", bromde Haan. "Ik wil wel graag naar Feyenoord, maar niet voor dat bedrag. Want het is nog steeds de bedoeling dat ik alles uit eigen zak betaal. Een ton of anderhalve ton wil ik nog schuiven. Zo'n bedrag heb ik toch nog tegoed voor de plaatsing voor Europees voetbal, vorig seizoen. Van den Herik heeft al wel laten doorschemeren dat Feyenoord in financieel opzicht eventueel wil bijspringen."

Haan wil deze week een opening forceren in de besprekingen. Daartoe heeft hij zijn plotselinge 'vijand' Voulinos aan de onderhandelingstafel uitgenodigd. "Want hij heeft 51 procent van alle aandelen van PAOK en kan dus doen en laten wat hij wil", legde Haan uit. "Hij is de enige die een beslissing kan en mag nemen. Daarom heb ik hem vandaag gebeld om een afspraak te maken. Ik zie geen andere oplossing om bij PAOK weg te komen. Ik moet hoe dan ook bij de voorzitter langs. Met mijn advocaat, ja. Ik wilde de zaak zonder inmenging van juristen afhandelen, maar dat bleek helaas niet mogelijk."

Haan zegt geen spijt te hebben van zijn flirt met Feyenoord. "Ik kan niets aan de huidige situatie doen", stelde hij. "De boel is in Griekenland uit de hand gelopen omdat er in Stuttgart veel pers met Van den Herik was meegekomen. Al die publiciteit heeft mijn relatie met PAOK onnodig zwaar onder druk gezet."

Smith wint met zwart van Claudio Sagredo

WILLEMSTAD — Alvin Smith speelde met de zwarte stukken tegen Claudio Sagredo. Smith was er op gebrand revanche te nemen voor zijn verlies tegen Claudio in de voorronden. Er kwam een scherpe variant van het Konings-Indisch op het bord, waarin Claudio de draad kwijt raakte. Alvin wikkelde bekwaam af naar een gewonnen eindspel. Han Neumann verraste Alex Roose in de Russische opening met een dubieus stukoffer. Zwart speelde echter te behoudend, waardoor de witte pionnenmeerderheid beslissend oprukte.

Norman Zalm kreeg vanuit de opening groot voordeel tegen Warren Richardson. Toen Norman echter een stuk onnodig verloor, greep Warren zijn kans en liet zijn eerste overwinning bijschrijven. Gerard van Steenderen en Sjaak Bet speelden een vrij onbekende openingsvariant van het Wolga-gambiet. Zelfs de Wolga-specialist Alex Roose zette grote ogen op toen Sjaak op de achtste zet met g5 een pionoffer bracht.

Gerard ging op het aanbod in, maar moest al spoedig met een mindere stelling genoegen nemen. Sjaak voerde langzaam maar zeker de druk op de witte stelling op. Gerard —inmiddels in tijdnood — verloor een stuk en daarmee de partij.

Cees-Jan den Haan speelde een rustige variant van de Hollandse opening tegen Gerard Chin-A-Lien. Cees-Jan kreeg in de afwikkeling naar het eindspel een licht voordeel, maar zoals zo vaak wist Gerard in de tijdnoodfase het hoofd koel te houden. Cees-Jan wikkelde verkeerd af, waardoor Gerard uiteindelijk toch nog het hele punt in de wacht wist te slepen.

UITSLAGEN

Norman Zalm - Warren Richardson 0-1
Han Neumann - Alex Roose 1-0
Gerard van Steenderen - Sjaak Bet 0-1
Gerard Chin-A-Lien - Cees-Jan den Haan 1-0
Claudio Sagredo - Alvin Smith 0-1

STAND NA DRIE RONDEN

1/2. Gerard Chin-A-Lien, Alvin Smith 2 ½ punt; 3/5. Alex Roose, Han Neumann, Sjaak Bet 2 punten; 6/9. Gerard van Steenderen, Claudio Sagredo, Cees-Jan den Haan, Warren Richardson 1 punt; 10. Norman Zalm 0 punten.

Vanavond wordt in landhuis Zeelandia de vierde ronde gespeeld. Aanvang 19.30 uur.

Alvin Smith - Warren Richardson; Cees-Jan den Haan -Claudio Sagredo; Sjaak Bet - Gerard Chin-A-Lien; Alex Roose - Gerard van Steenderen; Norman Zalm - Han Neumann. Belangstellenden zijn van harte welkom.

Dominguito wint dankzij Sambo

WILLEMSTAD — Met een doelpunt van Richard Sambo heeft Centro Dominguito de eerste wedstrijd van de tweede ronde op zijn naam gebracht. Het was een tamme wedstrijd waarin Centro's tegenstander van gisteravond, Jong Holland, evenmin voor de nodige hoogtepunten wist te zorgen. Voor Centro betekent de overwinning, de vierde van het seizoen, in ieder geval versteviging van zijn positie als lijstaanvoerder.

De ploegen waren gisteravond vrijwel aan elkaar opgewassen. Een tweedegelijkspel - in de eerste ronde deelden Centro en Jong Holland met 2-2 de punten - zou dan ook een betere weergave zijn geweest van wat zich op het veld heeft afgespeeld. Immers, Centro draaide beter in de eerste helft van het duel, terwijl Jong Holland in de hervatting een betere greep had op de acties. Jong Holland slaagde er alleen niet in dit overwicht in de score tot uitdrukking te brengen.

Wat de Dominguito-ploeg in de eerste helft wel deed. De bal was vanaf de start voortdurend in het bezit van Centro, dat massaal naar voren trok - heel vaak met negen man tegelijk op de terreinhelft van de tegenstander - en een constante druk uitoefende op de defensie van Jong Holland. Ondanks solide verdedigingswerk bij Holland was een doelpunt niet te vermijden. Aanvallende middenvelder Richard Sambo tekende voor deze treffer met een kopbal op een inzet (vrije trap) vanaf de vleugel.

Jong Holland's inspanningen in de tweede helft werden niet bekroond, hoewel het spel van Centro flink afzakte. Echter niet de verdediging van Centro. Die bleek goed afgegrendeld.

Met de overwinning heeft Centro Dominguito 3 nieuwe punten verdiend waarmee het zijn totale aantal punten op 16 heeft gebracht. Jong Holland heeft 10 punten uit 8 wedstrijden. In de tweede divisie had lijstaanvoerder Centro Barber niet veel moeite met Estudiantes. Het werd een 2-0 overwinning.

De competitie wordt morgenavond voortgezet. In de eerste divisie spelen SUBT en Jong Colombia en in de tweede divisie De Koning-Porta Blanku. Jong Colombia bekampten elkaar heel recent. SUBT zorgde toen voor een verrassing door de Boca Sami-ploeg met 1-0 te verslaan.

****

VOETBAL - Veendam heeft de 26-jarige spits Lody Roembiak aangetrokken. Roembiak speelde de laatste anderhalf jaar voor het Turkse Antalyaspor. Hij was transfervrij.

Segers en Grobbelaar weer op borgtocht vrij

SOUTHAMPTON - De rechtbank van Southampton neemt pas op 1 december het besluit of Hans Segers, doelman van Wimbledon, terecht moet staan wegens omkoping. De Nederlander verscheen woensdag voor de rechter, samen met zijn mede-verdachten Bruce Grobbelaar, John Fashanu, diens vrouw Melissa Kassa-Mapsi en Heng Suan Lim.

De rechtbank stelde hen opnieuw op borgtocht in vrijheid, op Kassa-Mapsi na. De aantijgingen tegen haar zijn ingetrokken. De verdachten hoefden woensdag slechts hun naam, leeftijd en adres aan de rechter bekend te maken, daarna konden ze weer vertrekken. Het kwartet kreeg zes aanklachten te horen. Ze hebben allen ontkend betrokken te zijn geweest bij een omkopingsschandaal.

De politie pakte het viertal in juli op voor verhoor. De media in Groot-Brittannië hadden ontdekt dat een Aziatisch goksyndicaat, met aan het hoofd de Maleisische zakenman Heng Suan Lim, uitslagen van wedstrijden in de *Premier League* beïnvloedde. Daarbij zouden Fashanu, Grobbelaar en Segers wedstrijden hebben 'verkocht'.

Boete Russische tennisbond

LONDEN - De Russische tennisbond moet een boete van 25.000 dollar (40.000 gulden) betalen. Dat bepaalde het Davis Cup-comité van de internationale tennisfederatie gisteren tijdens een vergadering in londen.

De ITF strafte de Russen omdat zij eind september in de nachtelijke uren voor de wedstrijd tegen Duitsland in de halve finale de baan onder water hadden gezet om het gravel zo traag mogelijk te maken. Rusland won de wedstrijd na een achterstand van 0-2 met 3-2 en plaatste zich voor de eindstrijd tegen de Verenigde Staten.

De Russische bond kreeg voorts te verstaan dat bij elke verdere overtreding van de reglementen onherroepelijk een verbod op het houden van wedstrijden voor eigen publiek voor een of meerdere duels zal volgen.

In de nacht voor de eerste partij in het enkelspel tussen Andrej Tsjesnokov en Boris Becker werd de baan drijfnat gemaakt op advies van Tatjana Naumko, coach van Tsjesnokov. De volgende dag besloot de Franse hoofdscheidsrechter Gilbert Ysern het aanvangstijdstip van de wedstrijd een uur te verschuiven omdat hij het gravel te gevaarlijk achtte. Ysern heeft van het gebeurde verslag uitgebracht bij het Davis Cup-comité.

Formule I

Verstappen sneller

SILVERSTONE - Jos Verstappen heeft gisteren een serie testritten op Silverstone met een positief gevoel afgesloten. Op het Engelse race-circuit ging zijn Arrows-bolide ruim een seconde sneller rond dan dinsdag. Dat was vooral te danken aan een paar technische adviezen van de Nederlandse autocoureur die op zoek is naar een nieuw Formule 1-team.

De afstelling van de Arrows-machine was verbeterd en ook de aangepaste wielophanging pakte goed uit. Verstappen bleef echter ontevreden over de zitting, de pedalen en over de motor van de Arrows. "Als ook die zaken nog optimaal waren geregeld, had ik nog minimaal een seconde sneller gekund", oordeelde Verstappen. "Het was niettemin een prettige, hernieuwde kennismaking met het team."

De staf van de Britse renstal was onder de indruk van de kennis en van de rijstijl van Verstappen. De Nederlander wil echter nog geen concrete afspraken maken voor het nieuwe seizoen in de Formule 1. Eerst wacht hij de aanbiedingen en testritten van andere teams af. Binnen twee weken hoopt Verstappen op een stage bij Ligier.

■ VALETTA - Marc Overmars was woensdag de grote man [illegible]

Marc Overmars nu compleet

RABAT - Twee jaar geleden is 'het proces' begonnen. De omschakeling van Marc Overmars. Hij is groter geworden. De hardloper van weleer kan kijken, denken, schieten. "Het is een kwestie van continu trainen geweest."

Twee prijzen kreeg hij na Malta-Nederland (0-4). Een fles voor de uitverkiezing 'man of the match' en een zilveren bord, overigens twee duels te laat, voor 25 keer Oranje. De drie doelpunten van gisteravond vond hij belangrijker.

Drie doelpunten in een wedstrijd, een persoonlijk record voor Overmars. "Ik was te wild, deed te veel in een wedstrijd. Daarvan ben ik nu af. Ik ben gaan oefenen op bepaalde acties, naar binnen draaien, schieten. Het gaat steeds beter."

Bij Ajax maakte hij dit seizoen al vijf treffers. Alleen Kanu was produktiever. "Bovendien heb ik al een paar keer op exact dezelfde wijze gescoord. Het doelpunt onlangs tegen Real Madrid was precies zo als dat van vanavond." Zijn moyenne van de laatste tijd is opvallend. In de voorgaande 26 interlands maakte hij maar twee treffers.

POSITIE

Misschien heeft het iets te maken met zijn positie. De rechtsbenige speler is bij Ajax de specialist aan de linkerkant. "Bij mijn eigen club heb ik geloof ik een keer op rechts gespeeld, bij Oranje maar liefst achttien keer. Wat ik liever doe? Dat lijkt me duidelijk."

Voor het cruciale duel met Noorwegen, over enkele weken in Rotterdam, zal de discussie opnieuw uitbarsten. "Ik denk dat het beter is twee 'echte' vleugelspitsen op te stellen", zei Ronald de Boer. Hij bedoelde: Overmars op rechts, Helder op links.

De Boer heeft daar zelf enig belang bij. "Dit keer speelde ik opnieuw als rechterspits, maar wat mij betreft was het de laatste keer. Ik zal het zeker bij Hiddink aankaarten. Nu heb ik me wat aangepast, maar het ligt me niet echt. Tegen Noorwegen in de spits? Zou best kunnen. Op die positie ben ik het echt nog niet verleerd."

Tegen Noorwegen ontbreekt bij Oranje de voornaamste spits, Kluivert. Hij kreeg woensdag de tweede gele kaart van de reeks en wordt een duel geschorst. Mulder, matchwinner, tegen Wit-Rusland, maakte tegen Malta geen goede indruk. Bergkamp/Ronald de Boer, waarschijnlijk moet dat het worden.

Hiddink liet zich er nog niet over uit. Hij keek slechts terug, met enige tevredenheid. "Ik denk dat het na de rust aardig ging. Daarvoor waren we te onrustig. Was er te weinig discipline. In de tweede helft heeft iedereen zich aan zijn taak gehouden. Tegen een tegenstander van dit formaat valt de treffer dan vanzelf. Daarom heb ik ook geen moment getwijfeld."

Aardige 2e helft brengt Nederland voorbij Malta

RABAT - Marc Overmars heeft gisteravond een aardig optreden verzorgd in het stadion Ta'Qali van Rabat. Hij maakte (de eerste) drie doelpunten, bielt Oranje in de race voor Engeland door om zijn eenmalig Malta te vellen. Uiteindelijk bleef de [illegible] op het [illegible] de wedstrijd onthuld [illegible] 4-0.

Overmars begon aan zijn show kort na de hervatting van de tweede helft. Hij voorkwam daarmee een groot debacle, dat er na een rampzalig eerste deel zowaar leek in te zitten.

Oranje en bondscoach Hiddink blijven leven. Over een paar weken moet thuis worden gewonnen van Noorwegen, dan zijn de kansen op het bereiken van de eindronde van de Europese titelstrijd groot.

KOPIE?

Veel liep er niet bij Oranje, voordat overmars op toeren raakte. Niemand die er echt verbaasd over was. Zonder het dwingende oog van Ajax' leider Van Gaal zijn veel spelers kennelijk zichzelf niet. Hoezeer Hiddink ook zijn best doet het systeem van succes uit Amsterdam te kopiëren.

Bijna iedereen speelde de rol als bij Ajax. Eigenlijk stond slechts Ronald de Boer [illegible]

[illegible] Hiddink in [illegible] nog meer kan [illegible] Davids opstellen [illegible] Malta op de bank.

Oranje [illegible] wacht [illegible] Mulder [illegible] Ronald de Boer nam ook Overmars [illegible] vleugel [illegible] niets. Op het rampzalige veld ondermeer Mulder alleen maar om.

Waarachtig presteerd[e] Malta het nog in de eerste helft de gevaarlijkste van het stel te zijn. De amateurs kregen [illegible] de [illegible] spelende Busuttil en Saci Fournier, die al na vijf minuten de aangeslagen Agius had vervangen. Twee keer werd naast geschoten.

Evenals Van der Sar behoefde doelman Cluett nauwelijks [illegible]

[illegible]

VREES

Het spel van Oranje [illegible] rust deed het [illegible] Hiddink [illegible] erin, Overmars [illegible] in werking [illegible]

[illegible]

Noorwegen niet langs Engeland

OSLO - Noorwegen en Engeland hebben gisteren een vriendschappelijk [illegible] met 0-0 [illegible] Beide teams lieten [illegible] doelman David Seaman moest zich [illegible] inspannen dan zijn collega [illegible] gevaarlijk werd het geen moment.

Voor 21.600 toeschouwers liet de laatste tegenstander van Nederland in de kwalificatie voor het EK '96 nog alles zien. Dat beweert de ploeg waarschijnlijk voor het treffen in Nederland op 15 november.

Ook de Engelse opponenten brachten geen voorverl[illegible] [illegible] De Noorse politie had [illegible] veel voorzorgsmaatregelen getroffen. De ongeregeldheden [illegible] Engelsen [illegible]

gedroeg [illegible] beledigd [illegible] Stefan Schwarz [illegible]

Ook oerwoud-geluiden in stadion Malta

RABAT - Ook op het eiland Malta is sprake van racistisch gedrag onder voetbalfans. Slachtoffer daarvan werd gisteravond Oranje's speler Clarence Seedorf. De KNVB zal vrijwel zeker een klacht indienen bij de UEFA.

In Nederland bestaat al grote woede over het gedrag van supporters van Ferencvaros, twee weken geleden in een wedstrijd in de Champions League tegen Ajax. Daar werden alle donkere spelers van de Nederlandse kampioen begeleid met zogenoemde oerwoudgeluiden. Tegen de Hongaarse club zijn nog geen stappen ondernomen voor die zaak.

Opvallend was gisteravond dat het verwerpelijk gedrag zich slechts voordeed als Seedorf de bal had. Andere gekleurde spelers in het shirt van Oranje werden in dit opzicht met rust gelaten.

Coach Guus Hiddink ergerde zich in de eerste helft zo aan de geluiden dat hij zich in de rust beklaagde bij de reservescheidsrechter. "Het was afkomstig uit een klein vak op de tribunes", zei Hiddink. "Maar het was wel weer erg schrijnend."

WILLEMSTAD — Dinsdagavond 10 oktober werd op Rust & Burgh bij bridgeclub Asiento [illegible] tweede wedstrijd van de nieuwe parencompetitie gespeeld. Van de 14 paren eindigden de volgende 8 boven het gemiddelde van 50%.

1. echtpaar Bongers 62.15%; 2. dames Van den Ende - Valkers 57.29%; 3. dames Kraft van Ermel - Van Vliet 56.60%; 4. heren De Paula - Van den Ende [illegible]

56[illegible] 5. [illegible] Hoek 55.[illegible]; [illegible] Berend 53.[illegible] heren Den Dulk [illegible] Van [illegible] 8. heren Paas - Rookvoort 50.35%.

De volgende wedstrijd van [illegible] gespeeld op dinsdag 17 oktober en begint om half acht precies.

Ronaldo scoort voor Brazilië

■ SALVADOR - Het Braziliaanse voetbalelftal heeft woensdagavond in een vriendschappelijke wedstrijd met 2-0 gewonnen van Uruguay. De Ajacied Marcio Santos liep in deze wedstrijd een hielblessure op die volgens de teamdokter van de Braziliaanse ploeg hem een tijdje buiten de lijnen zou kunnen houden. Op de foto het moment waarop de PSV'er Ronaldo het eerste doelpunt scoort voor Brazilië.

Rusland en Spanje groepswinnaar

Onverwacht verlies Roemenië en Bulgarije

DEN HAAG - Op de voorlaatste speeldag van de kwalificatiestrijd voor het Europees kampioenschap van volgend jaar zomer, zijn minder groepswinnaars dan verwacht naar voren getreden. Slechts Rusland, dat in Moskou met 2-1 van Griekenland won, en Spanje (1-1 tegen Denemarken) verzekerden zich in een vroegtijdig stadium van de eindzege en daarmee [illegible] Engeland is als gastheer al geplaatst voor het [illegible]erjaarlijkse toernooi.

[illegible] als Bulgarije [illegible] Georgië) en Roemenië [illegible] 3 tegen Frankrijk [illegible] van Israel.

In groep 2 toonden zowel Denemarken als Spanje zich snel tevreden met 1-1. Na de gelijkmaker van Vilfort in de 46e minuut deden beide partijen het verder rustig aan. Uit een strafschop had Hierro in de 17e minuut de score geopend. Spanje is nu zeker van Engeland, Denemarken moet nog winnen van het zwakke Armenië om een volwaardige nummer twee te worden. In dezelfde groep won Cyprus van Macedonië: 3-2.

In groep 4 leed Oekraïne een dure nederlaag (3-2) bij het al uitgerangeerde Slovenië, na een voorsprong van 0-2. De kans op het EK is daardoor een stuk kleiner geworden. Litouwen boekte in Vilnius een forse zege op Estland: 5-0. Zowel Oekraïne als Litouwen is afhankelijk van misstappen van Italië om de tweede plaats nog te halen. Koploper Kroatië is alleen nog te pakken door Italië, dat nog twee wedstrijden voor de boeg heeft.

INSPIRATIE

Na zeven overwinningen en een gelijkspel incasseerde Bulgarije in groep 7 de eerste nederlaag. De verzwakte ploeg van sterspeler Hristo Stoichkov ging in Tiflis tegen het al uitgeschakelde Georgië met 2-1 onderuit. Binnen 60 seconden keek de nummer vier van het WK in de Verenigde Staten tegen een achterstand aan. Arveladze maakte het doelpunt. Kort na de rust verdubbelde Kinkladze (Manchester City) uit een strafschop de marge. Stoichkov maakte de nederlaag voor de ongeïnspireerde Bulgaren, die nog wel twee keer op de paal schoten, iets draaglijker.

Duitsland kwam in punten op gelijke hoogte met Bulgarije door een krappe zege in Cardiff op Wales: 2-1. Het zag er aanvankelijk naar uit dat de ploeg van teamchef Berti Vogts de volle winst niet zou pakken. Tot aan de 75e minuut bleef het 0-0. Twee eigen doelpunten, van Melville en van Helmer, brachten een beetje leven in de wedstrijd. Oudgediende Klinsmann maakte in de 82e minuut het beslissende doelpunt. Op 15 november spelen Duitsland en Bulgarije tegen elkaar, met als inzet de eindzege in groep 7.

In groep 8 verspeelde Griekenland de laatste kans op een EK-ticket. Koploper Rusland behield in Moskou de ongeslagen status met een zege van 2-1. Kovtoen en Onopko scoorden voor de thuisploeg, die zich met de zevende groepszege definitief plaatste voor Engeland. Tsalouhides maakte het Griekse doelpunt. Schotland, dat op 15 november voor eigen publiek afsluit tegen San Marino, is als goede nummer twee eveneens vrijwel zeker van het eindtoernooi.

[illegible] Frankrijk [illegible] nederlaag [illegible] speelden in [illegible] Koploper Roemenië [illegible] 3-1 was dit [illegible] en bracht Frankrijk [illegible] dichter bij de [illegible] plaats als dichter bij [illegible] Djorkaeff [illegible] eigen publiek [illegible] De koploper, met nog maar [illegible] Frankrijk [illegible] Slowakije, Frankrijk ontvangt het al uitgeschakelde Israel, dat [illegible] beide [illegible] Slowakije kan nog [illegible] tweede plaats eindigen [illegible]

Sutter van Bayern naar SC freiburg

MüNCHEN - De Zwitserse voetballer Alain Sutter heeft Bayern München verruild voor een andere ploeg in de Bundesliga, SC Freiburg. Afgevaardigden van de beide clubs bereikten woensdag in München een akkoord over de overgang. De transfersom zou drie miljoen gulden bedragen.

BCD verwerft sponsorschap voor 1996 Olympische Spelen in Atlanta

BCD Holdings tekende een overeenkomst met het "Atlanta Committee for the Olympic Games", waarbij de onderneming het officiële sponsorschap verwierf als reisorganisatie voor het vervoer en het onderdak van de bezoekers van de van 17 juli tot 6 augustus 1996 in Atlanta, Georgia, U.S.A. te houden Olympische Spelen.

Het op Curaçao gevestigde BCD Holdings, eigendom van de familie J.A. Fentener van Vlissingen, is actief op het gebied van de financiële dienstverlening en reisorganisaties in de Nederlandse Antillen, U.S.A. en Europa. Sedert 1 september jl. maakt ook Rottink Reizen, één van de grootste reisorganisaties in Nederland, deel uit van het bedrijf.

Binnen een week nadat onlangs de kaartverkoop in Atlanta startte, werden er al 326.000 bestellingen gedaan, afgezien van het bemachtigen van een toegangskaartje is de grootste [illegible] die een bezoeker van de Olympische Spelen bezig houdt; "Hoe kom ik er, waar vind ik [illegible] en hoe regel ik mijn vervoer ter plaatse?" Het zijn de in Atlanta gevestigde BCD [illegible]maatschappijen World Travel Partners, Park 'N Fly en Gray Line of Atlanta die door het Olympisch Comité in Atlanta zijn geselecteerd om in de U.S.A. het antwoord te geven op deze vraag.

[illegible] taak om voor de paar miljoen verwachte bezoekers van de Spelen in Amerika [illegible] het vervoer en het onderdak te verzorgen. Het zal in Atlanta de eerste keer zijn in de geschiedenis van de 100-jarige Spelen dat dit soort dienstverlening via een [illegible] gecombineerde pakketten aan de bezoekers wordt aangeboden.

Wie zijn de drie BCD bedrijven in Atlanta die deze "Olympische" taak opgedragen hebben gekregen?

World Travel Partners behoort tot de top-6 reisorganisaties in de U.S.A., en heeft ruim 1.000 medewerkers.
Park 'N Fly is in de U.S.A. marktleider op het gebied van parkeerfaciliteiten bij 10 grote luchthavens en heeft ruim 500 medewerkers.
Gray Line of Atlanta is de enige full-service onderneming voor touringcars, shuttlebussen en personenauto vervoer in het gebied van Atlanta stad.

BCD verwacht ruim 1,3 mln. reserveringen voor bezoekers van de "Centennial Games in Atlanta" te verzorgen met een geschat gemiddeld verblijf van 2 dagen.

De reisorganisatie World Travel Partners heeft inmiddels enige honderdduizenden stoelen bij Amerikaanse vliegmaatschappijen gecontracteerd. Voor het onderdak heeft het bedrijf 13.000 hotelkamers, 26.000 kamers in particuliere huizen en 4.000 kamers in appartementen beschikbaar, ofwel in totaal 43.000 kamers.

Het bedrijf Park 'N Fly [illegible] parkeerplaatsen beschikbaar voor de bezoekers die per vliegtuig naar de Spelen komen.

Het vervoerbedrijf Gray Line of Atlanta heeft voor de verzorging van het vervoer tussen het onderdakadres en de diverse locaties in het centrum van Atlanta waar de Spelen worden gehouden tegen de 2.000 luxe touringcars gereserveerd.

Eén van de redenen waarom de drie BCD maatschappijen in Atlanta zijn uitgekozen voor dit enorme werk is de unieke kennis en ervaring die bij World Travel Partners bestaat op het gebied van de software voor grootschalige reserveringssystemen. Zo werken 6 van de 10 grootste reisorganisaties in Amerika en de grootste cruise scheepvaartbedrijven met de door World Travel Partners' dochterbedrijf Travel Technologies Group ontwikkelde reserverings- en boekingssystemen. De drie BCD vennootschappen, die zich toch al verheugen in een voorspoedige ontwikkeling, verwachten door het zojuist verworven Olympisch Sponsorschap een verdere sterke omzetgroei in 1996.

Vrije verkiezingen Irak: Op stembiljet naam en adres van kiezer

Saddam bewijst populariteit

DUBAI/DEN HAAG - Meer dan tien miljoen Iraki's moeten zondag naar de stembus voor een volksstemming over het Iraakse presidentschap. De uitslag daarvan moet bewijzen dat Saddam Hussein nog steeds populair is, ondanks de ellende waarin zijn land verkeert.

Het is de eerste keer dat de Iraki's een uitspraak kunnen doen over hun president sinds 37 jaar geleden de monarchie omver werd geworpen. Bagdad zegt dat het intiatief tot de stemming is genomen om "een antwoord te geven op de leugens die de vijanden van Irak hanteren" over het karakter van het Iraakse leiderschap en de mate waarin het geliefd is bij het volk.

Saddam, die intussen 58 is en het land sinds 1979 als alleenheerser bestuurt, zal geen enkele moeite hebben om een grote meerderheid van "Ja"stemmers te halen op het voorstel om zijn ambstperiode nog eens met zeven jaar te verlengen. Tot dusver werd de president steeds in zijn ambt bevestigd door de Revolutionaire commandoraad (RCC), het hoogste leiderscollege van het land dat door hem als een *primus inter pares* wordt bestuurd. Vorige maand nam de RCC echter een amendement aan op de grondwet, dat bepaalt dat de president via de stembus moet worden aangewezen.

Alle Iraki's boven de achttien jaar zijn opgeroepen om te stemmen. De enige uitzondering vormen de inwoners van de provincies Dohouk, Suleimaniyya en Irbil in het noordelijke Koerdistan, waar de Koerdische oppositie aan de macht is. Parallel aan het referendum zijn ook vijf miljoen scholieren opgeroepen om een soortgelijk stembiljet in te vullen en daarmee hun "loyaliteit en trouw" tot uitdrukking te brengen aan de gids en leider" Saddam Hussein.

WAARNEMERS

Bagdad heeft een groot aantal waarnemers, voornamelijk journalisten en parlementsleden uit diverse landen, uitgenodigd om de gang van zaken te komen bekijken. De Iraakse pers meldde dat ook de media "die blijk hebben gegeven van vooringenomenheid ten aanzien van Irak" alle vrijheid zullen krijgen om het evenement te verslaan. Maar een krant, Al-Jumhuriyya (De Republiek), vroeg zich af of Irak "deze getuigenis van westerse democratieen wel nodig heeft". Want stonden die westerse journalisten niet klaar met "van te voren bedachte en kant en klare opinies?".

Veel opwindends zullen de waarnemers vermoedelijk niet te zien krijgen. In een land waar enkele honderdduizenden mensen voor diverse geheime diensten werken, zullen weinigen het wagen om bij de stemming verstek te laten gaan. Nog minder zullen zij het in hun hoofd halen "Nee" te stemmen. Daar zorgt, als zij het al zouden willen overwegen, het stembiljet wel voor, dat behalve de naam van de kiezer ook diens adres en huisnummer, woonplaats en nummer van het stembureau vermeldt.

VEEL MOEITE

Niettemin hebben de autoriteiten zich de afgelopen weken veel moeite gegeven om propaganda te maken voor de verkiezingen. Functionarissen van de regerende Baath-partij reizen het land af om toespraken te houden. In de steden en dorpen staan grote plakkaten met de beeltenis van de president en de tekst "Ja, Ja,. Voor Saddam Hussein" en de televisie toont beelden van tribale leiders met hun aanhang die dansen uitvoeren, posters meedragen en de president trouw zweren.

Het verkiezingscircus is dan ook vooral bedoeld als een show die moet aantonen hoe populair de president nog steeds is, ondanks het feit dat zijn politiek het land twee Golfoorlogen, een VN-boycot, hongersnood, een verhoogde kindersterfte, armoe en een gierende inflatie heeft gebracht. Tot deze show van trouw werd besloten, nadat het regime ernstig in verlegenheid was gebracht door het overlopen van twee schoonzoons van de president en hun vrouwen, op 8 augustus naar Jordanië.

"Saddam geeft zich moeite aan te tonen dat de recente vlucht van familieleden en onthullingen over zijn oorlogszuchtige houding tegenover zijn buren, zijn regime niet hebben aangetast", zo luidde het commentaar van een diplomaat in een van de Golflanden. En de Iraakse oppositie wees de stemming om precies dezelfde reden vierkant van de hand. Daar heette het dat de president met een soort schijnvertoning van vrije keuze van het volk probeert zich een legitimiteit aan te meten, nadat die door het overlopen van hoge functionarissen in diskrediet was gebracht.

Taleban nadert Kabul

■ *KABUL - Een paddestoelwolk stijgt op nadat een straaljager van de regeringsgetrouwe troepen een seriebom had afgeworpen vlakbij de frontlijn van het regeringsleger van Afghanistan en de Talebanrebellen. Dit deed zich voor elf mijl ten zuiden van Kabul, de hoofdstad van Afghanistan. De Taleban-Islamieten hadden een onverwachte aanval in de nachtelijke uren uitgevoerd waarop de Afghaanse regeringstroepen niet meteen het juiste antwoord hadden gehad. De Talebon-jongeren zijn verder opgerukt en bedreigen nu wederom Kabul.*

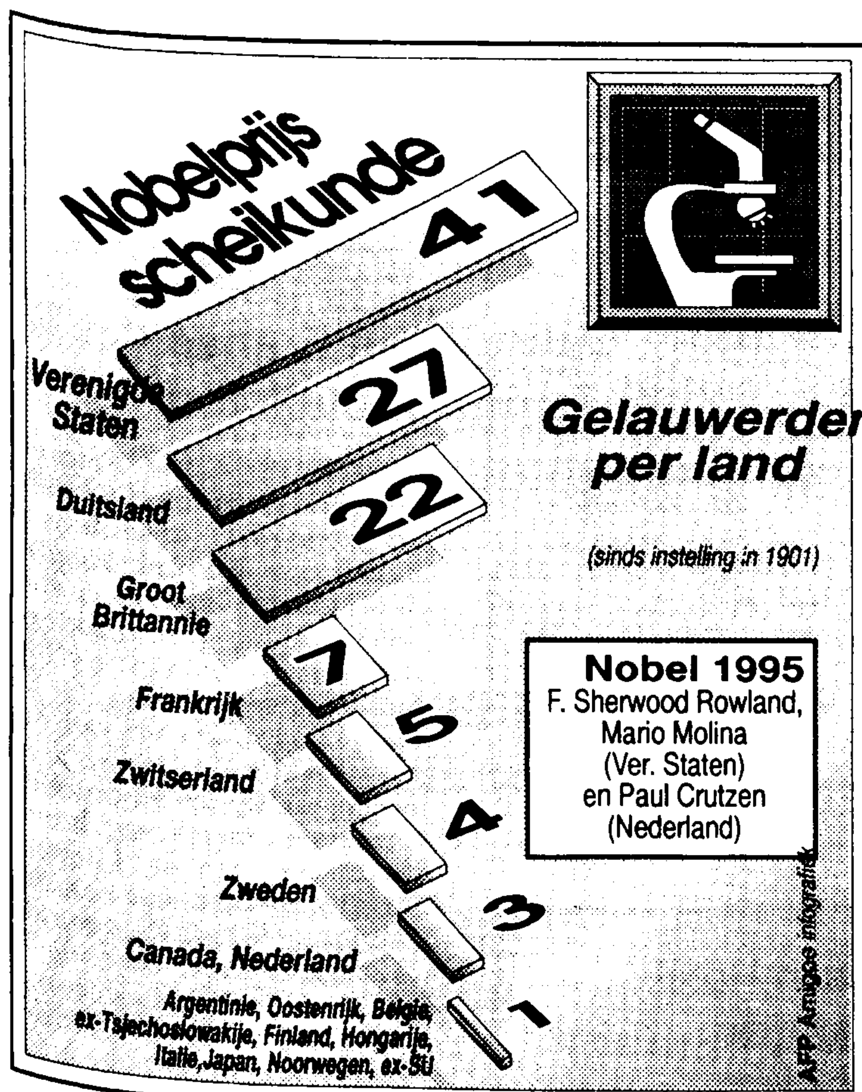
(AFP-satellietfoto)

Nobelprijs aan dertien Nederlanders toegekend

DEN HAAG - Paul Jozef Crutzen is de dertiende Nederlander die 's werelds belangrijkste wetenschappelijke prijs - de Nobelprijs - heeft gekregen.

De eerste was eveneens een scheikundigen, namelijk J.H. van 't Hoff, die in 1901 werd gelauwerd. Daarna volgden H.A. Lorentz en P. Zeeman (1902, natuurkunde), J.D. van der Waals (1910, natuurkunde), T.M.C. Asser (1911, Vrede), H. Kamerlingh Onnes (1913, natuurkunde), W. Einthoven (1924, geneeskunde), Ch. Eykman (1929, geneeskunde), P.J.W. Debije (1936, scheikunde), F. Zernike (1953, natuurkunde), J. Tinbergen (1969, economie), en S. van der Meer (1984, natuurkunde).

Ook de broer van J. Tinbergen, N. Tinbergen, kreeg een Nobelprijs (1973, geneeskunde), maar hij veranderde in 1955 van nationaliteit en werd Brits. Op 26 september gaf de PTT een serie van drie postzegels uit met daarop de beeltenis van Debije, Zernike en J. Tinbergen.

EU buigt zich over Franse kernproeven

Parijse info opgeëist

STRAATSBURG - De Europese commissie zal zich binnen twee weken uitspreken over de vraag, of zij zich bevoegd acht op te treden tegen het Franse nucleaire testprogramma in Polynesië.

Frankrijk krijgt van de commissie een ultimatum om op korte termijn met ontbrekende informatie over de brug te komen. Met deze toezegging slaagde voorzitter Jacques Santer er woensdagavond in voorlopig de angel uit het debat over de geloofwaardigheid van zijn college te halen.

Onder het gehuil van luchtalarmsirenes van Greenpeace stond Santer voor de opgave het Europees parlement in Straatsburg uit te leggen, waarom de commissie zoveel tijd nodig heeft om een besluit te nemen over haar bevoegdheden jegens het Franse programma. Niet alleen de geloofwaardigheid van de commissie, maar ook die van hemzelf stond ter discussie. In de wetenschap dat het parlement tijdens zijn tweede oktoberzitting in Straatsburg van plan is een duidelijke uitspraak te doen over het optreden van het dagelijks bestuur van de unie, besloot de commissie zichzelf een uiterste datum op te leggen om een einde te maken aan de geruchten als zou zij, zoals Greenpeace het noemt, zich als het schoothondje van de Franse regering gedragen.

Kamercommissie werkt achter gesloten deuren

Verhoor Claes vrijdag

BRUSSEL - Secretaris-generaal Willy Claes van de NAVO verschijnt vrijdagmiddag in Brussel voor een Belgische kamercommissie in verband met de Agusta-affaire.

Hij zal de commissie moeten zien te overtuigen van zijn onschuld in het corruptieschandaal. De bijzondere commissie is in het leven geroepen om te oordelen over de vraag of Claes mag worden vervolgd door de Belgische justitie. Dinsdag kwam de elfkoppige kamercommissie bijeen om zich voor het eerst te buigen over het dossier Claes. Het Belgische hof van cassatie wil toestemming van het parlement om Claes te vervolgen wegens zijn aandeel in de Agusta-affaire. Justitie verdenkt Claes van corruptie bij de aankoop van Italiaanse Agusta-helikopters in 1988. Claes was toen minister van Economische zaken.

De speciale commissie moet oordelen of de argumenten van justitie zwaar genoeg wegen. Zij verricht haar werk achter gesloten deuren. Mededelingen naar de pers over het verloop van het onderzoek worden niet gedaan. De commissie hoorde dinsdagavond Procureur-Generaal Velu van het hof van cassatie. Velu moest nog eens komen uitleggen op welke gronden hij Claes wil vervolgen.

OJ blijft de VS beroeren

TV-optreden Simpson afgezegd op advies advocaten

NEW YORK - De voormalige sportheld O.J. Simpson heeft woensdag zijn televisie-optreden bij het Amerikaanse televisiestation NBC enige uren voor de uitzending afgezegd. Anchorman Brokaw van NBC onderbrak een soap-serie om de kijkers die reikhalzend naar het al bij voorbaat spraakmakende interview uitkeken, van het dramatische nieuws op de hoogte te stellen.

Volgens Brokaw zag O.J. Simpson op aanraden van zijn advocaten af van het interview. Wegens nog lopende civiele procedures tegen de voormalige sportheld en acteur zou O.J. niet spontaan op de vragen kunnen ingaan. De procedures zijn aanhangig gemaakt door verwanten van O.J.'s vermoorde ex-vrouw Nicole Brown en haar vriend Ronald Goldman.

Het afgezegde interview zou Simpsons eerste openbare optreden zijn geweest, na de opzienbarende vrijspraak vorige week van de dubbele moord op zijn ex-vrouw en haar vriend. De aankondiging alleen al van het televisie-optreden van Simpson bracht de Amerikanen in rep en roer. Kijkers dienden massaal protest in tegen de uitzending en de concurrentie gooide in allerij de programmering om. Adverteerders die hun spots uit protest terugtrokken bezorgden NBC een inkomstenderving van zeker twee miljoen dollar. Maar het verwachte aantal kijkers, miljoenen, vergoedde dat ruimschoots.

Veel Amerikanen zijn ondanks zijn vrijspraak overtuigd van O.J.'s schuld. Een vrouwenorganisatie die een demonstratie voor de televisiestudio had gepland vond het ongehoord dat NBC zendtijd besteedde aan een studiogast die zijn ex-vrouw mishandelde.

Jospin leider van Franse Socialisten

PARIJS - De F[...] socialistische parti[...] de vroegere pres[...] kandidaat Lionel J[...] met grote meerde[...] gekozen als partij[...] Dit zeiden partijfu[...] narissen woensdag. Voorlopige uitslagen [...] partijverkiezing ge[...] dat Jospin 90 tot 95 p[...] van de stemmen kreeg[...] 75 procent van de 1[...] partijleden deed mee [...] stemming. De uitslag [...] zaterdag officieel be[...] maakt. Dan neemt J[...] die het bij de Franse [...] dentsverkiezingen in[...] onverwacht goed deed[...] roer van de partij over[...] de huidige eerste secr[...] Henri Emmanuelli.

Twee Koerdisc[...] partijen eens o[...] verkiezingen

NICOSIA - De [...] belangrijkste Koerd[...] partijen in noord-Ir[...] Democratische parti[...] Koerdistan (KDP) [...] Patriottische Uni[...] Koerdistan, [...] hebben tijdens onde[...] delingen in Teheran [...] akkoord gesloten o[...] houden van verkie[...] op 4 mei 1996. Het Iraanse pers[...] IRNA heeft dat me[...] Iras leider Fawad M[...] aan de leider van [...] satie van de PUK, die [...] beide partijen het eroves[...] zijn de uitslag van de[...] kiezingen onvoorwaar[...] te accepteren

Juppe ontloopt straf

■ PARIJS - Premier Alain Juppe, hier gefotografeerd tijdens een debat in de Franse Nationale assemblee, heeft een schikking getroffen met de openbare aanklager in verband met het zogenaamde appartementen-schandaal. De schikking houdt in dat de Franse premier de kans ontloopt op een maximum straf van vijf jaar en het verlies van zijn functie. De openbare aanklager Bruno Cotte heeft echter gewaarschuwd dat de schikking in zoverre voorwaardelijk is dat alles afhangt van Juppes verhuizing voor het eind evan dit jaar uit de omstreden overheidsappartementen waarvoor hij een vriendenprijs als huur betaalde.

(AFP-satellietfoto)

Nasleep afluisterschandaal rond minister

Kabinet Estland afgetreden

TALLINN - Premier Tiit Vahi van Estland heeft woensdag zijn ontslag ingediend bij president Lennart Meri. Daardoor heeft hij de handen vrij om een nieuw kabinet te vormen, nadat hij eerder op de dag Edgar Savisaar, zijn vice-premier en minister van Binnenlandse zaken, de laan had uitgestuurd wegens een afluisterschandaal.

Het vertrek van Vahi houdt automatisch in dat de hele regering opstapt. Het parlement moet zijn besluit nog bevestigen, waarna president Meri een nieuwe premier moet aanstellen. Eerder op de dag ontsloeg Meri op aandringen van premier Vahi minister Savisaar wegens zijn rol in het "Estlandse Watergate". Savisaar, leider van de Centrumpartij en premier van 1992 tot 1994, wordt ervan verdacht dat hij telefoongesprekken van leidende politici heeft laten afluisteren. De Estlandse veiligheidsdienst vond de bandopnamen van de gesprekken toen zij vorige maand een inval deed bij een detective-bureau, dat geleid wordt door een vertrouweling van Savisaar.

Op de banden staan gesprekken tussen Vahi, Savisaar en Siim Kallas, leider van de oppositionele Hervormingspartij, over de vorming van een kabinet na de verkiezingen van afgelopen maart. Die leidden een maand later tot de vorming van een regeringscoalitie van Savisaars Centrumpartij, Vahi's conservatieve coalitiepartij en de Boerenunie.

Kohl wil tot 2000 aan Duitse macht blijven

BONN - De Duitse bondskanselier Helmut Kohl heeft voor het eerst laten doorschemeren dat hij zeker tot het jaar 2000 aan de macht wil blijven. Kohl zei dit in een vraaggesprek met de Suddeutsche Zeitung van woensdag.

In het gesprek zei Kohl dat de vraag of hij zich kandidaat stelt voor de verkiezingen in 1998, nog "open" staat. Een jaar geleden, kort voor de verkiezingen van oktober 1994 die zijn Christen-democratische unie ternauwernood won, had hij nog voor de televisie aangekondigd dat hij in 1998 niet meer zou meedoen. Maar in zijn omgeving heet het nu dat hij spijt zou hebben van die uitlating, die hij wijt aan vermoeidheid tijdens de verkiezingscampagne.

Razzias in hoofdstad Oost Timor

DILI - Indonesische troepen hebben donderdag in de straten van de hoofdstad van oost-Timor vele tientallen jonge oost-Timorezen opgepakt. Dit heeft een woordvoerder van het bureau van de gouverneur bekendgemaakt.

"Meerdere wijken van de stad zijn afgegrendeld door veiligheidseenheden, tientallen jongeren zijn opgepakt en de aanhoudingen worden voortgezet", zei de zegsman. In de nacht van woensdag op donderdag waren er voor het eerst sinds de ongeregeldheden maandag uitbraken schoten te horen in de straten van de stad. Volgens de eerste berichten raakte daarbij minstens een persoon ernstig gewond.

Maandag mars naar Washington

Nation of Islam: Zwarte roep voor rassenscheiding

WASHINGTON - Louis Farrakhan, leider van de omstreden beweging Nation of Islam, verwacht maandag honderdduizenden zwarte Amerikaanse mannen in Washington om te luisteren naar zijn oproep tot rassenscheiding, traditionele gezinswaarden en strijd tegen blanken en joden. Vrouwen mogen aan de Million man march niet meedoen, want zij moeten op de kinderen passen.

Onder de zwarten in de Verenigde Staten tekent zich een politieke verschuiving af. De traditionele burgerrechtenbeweging verliest aanhang. Organisaties als *Nation of Islam*, die een agressief zwart nationalisme propageren, winnen terrein. Martin Luther Kings vreedzame droom van gelijkheid tussen blanken en zwarten vindt steeds minder gehoor.

OVERNAME MACHT

Volgens de journalist Askia Muhammad, lid van Nation of Islam, is de mars van maandag een nieuw begin. De zwarten staan klaar om de macht over te nemen. Een peiling van de Washington Post wijst uit dat 84 procent van de Amerikaanse zwarten de mars steunt. Ook activisten uit de burgerrechtenbeweging doen mee.

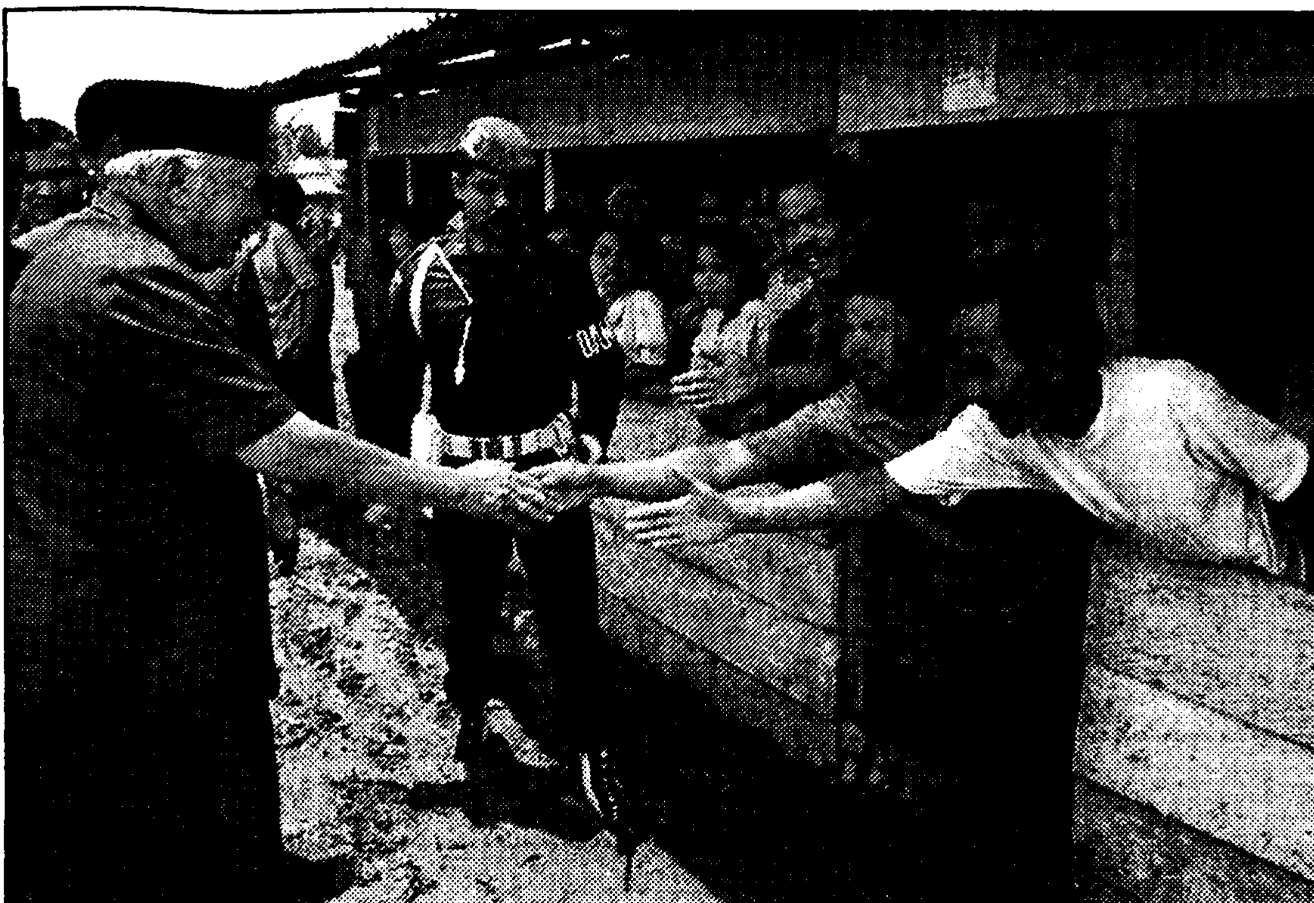
De zwarte predikant en prominente Democraat Jesse Jackson had aanvankelijk afgezegd, maar loopt maandag toch mee. Ook de "moeder" van de burgerrechtenbeweging in de jaren zestig, Rosa Parks steunt Farrakhan, omdat hij de zwarte mannen ertoe aanzet om "hun verantwoordelijkheid te nemen en ons naar de volgende eeuw te leiden".

VAN DE GOOT

Protesten tegen Nation of Islam, een organisatie met ongeveer twintigduizend leden, komen uit de hoek van de zwarte kerken en joodse organisaties. Zij wijzen Farrakhans godsdienstige opvattingen af. Volgens de leer van Farrakhan vormen de zwarten een superieur ras en zal Allah hen door middel van de Nation of Islam uit de onderdrukking door de blanke 'duivels' bevrijden. Het jodendom noemt hij een 'godsdienst van de goot' die een complot tegen de zwarten heeft gesmeed.

Volgens de zwarte schrijver Salim Muwakkil past het succes van leiders als Farrakhan in de huidige politieke atmosfeer in de Verenigde Staten. "Zwart nationalisme groeit altijd als het blanke Amerika vijandig tegenover vreemdelingen wordt, en zo veel vreemdelingenhaat als nu is er lang niet geweest."

Suharto bezoekt rampgebied van Sumatra

■ SUNGAIPENUH - President Suharto van Indonesië (links) schudde de handen van ingezetenen in een noodverblijf tijdens zijn korte bezoek aan het onlangs door een aardbeving getroffen gebied van Sumatra. Daarbij kwamen tachtig mensen om het leven. Ruim 2500 mensen liepen verwondingen op.

(AFP-satellietfoto)

Sumatranen boos:

Na aardbeving onvoldoende aandacht gekregen

JAKARTA - Indonesische journalisten die over de nasleep van de aardbeving op Sumatra berichtten zijn door dorpelingen aangevallen. De slachtoffers zijn ontevreden over de aandacht die zij in de pers krijgen, zo meldde de krant Republika donderdag.

Twee verslaggevers van het vrouwenweekblad Kartini die woensdag een bezoek brachten aan een dorp in de regio Kerinci werden gemolesteerd, hun bezittingen werden gestolen en hun auto liep schade op. Kort voor het incident was president Soeharto langs het dorp gekomen. Volgens Republika vonden de dorpelingen de berichtgeving van de journalisten oneerlijk. De pers zou slechts aandacht hebben besteed aan de schade in een klein aantal dorpen, terwijl meer dan tweehonderd dorpen door de aardbeving waren getroffen. Volgens de krant waren ook journalisten van een ander blad en verslaggevers van de televisie lastig gevallen.

Rellen in Karachi

KARACHI - In de Pakistaanse havenstad Karachi is het donderdag opnieuw tot gewelddadigheden gekomen.

Aanleiding vormde een door de oppositionele Nationale Mohajir beweging (MQM) uitgeroepen algemene staking. Het is de zeventiende staking dit jaar in Karachi. Alleen al deze maand zijn ongeveer zestig mensen omgekomen bij politiek geweld.

Vice-president van Ecuador afgetreden

QUITO - De Ecuadoraanse vice-president Alberto Dahik is woensdag afgetreden nadat het hooggerechtshof een arrestatiebevel tegen hem had uitgevaardigd.

Dahik wordt verdacht van verduistering van staatsfondsen. Het parlement komt donderdag in bijzondere zitting bijeen om over een eventuele opvolger te vergaderen. Dahik wordt ervan beschuldigd ongeveer drie kwart miljoen gulden aan overheidsgeld op zijn persoonlijke rekening te hebben gestort. De vice-president ontkent de beschuldigingen, en houdt vol dat het geld gestort is op geheime rekeningen van de regering.

Bosnische minister Buitenlandse zaken:

Zuivering gevaar bestand

BRUSSEL - De etnische zuiveringen die de Bosnische Serviërs in de regio van Banja Luka uitvoeren, vormen een bedreiging voor het staakt-het-vuren dat de strijdende partijen in Bosnië zijn overeengekomen.

Dit zei de Bosnische minister van Buitenlandse zaken Mohamed Sacirbey woensdag in Brussel. Sacirbey dreigt met represailles van de Bosnische regering. "We zullen niet passief blijven toekijken terwijl er een andere oorlog woedt, een oorlog van etnische zuivering."

Hij zei dit niet als een nieuwe voorwaarde te willen opwerpen voor het overeengekomen bestand. Dat wordt uitgevoerd zoals is overeengekomen. Maar hij waarschuwde voor een overmatige aandacht voor het beëindigen van de gevechten. "Het gaat niet alleen om het beëindigen van een dergelijk akkoord. Er is te weinig oog voor de mensenrechten en de democratie in Bosnië." Sacirbey is in Brussel om met functionarissen van de Europese commissie te praten over hulp bij de wederopbouw van Bosnië.

Het universum van natuurkundigen: Quarks en Leptonen

Neutrino spectaculair en snel

STOCKHOLM/HAMBURG/DEN HAAG - Voor natuurkundigen bestaat het hele universum uit slechts twaalf materiedeeltjes: Zes zogenoemde Quarks en zes Leptonen. Voor de ontdekking van twee leden van de groep Leptonen kregen de Amerikanen Martin L. Perl en Frederick Reines woensdag de Nobelprijs voor natuurkunde.

De twee delen zijn het Tauon en het Neutrino. Het Neutrino is verreweg het spectaculairste van deze beide subatomische deeltjes. "Dit is het enige deeltje dat ons in staat stelt grote afstanden te overbruggen, dus ook naar andere Melkwegstelsels", zei een lid van de Zweedse koninklijke academie van Wetenschappen. "Andere deeltjes zouden op hun weg worden vernietigd. Neutrinos reizen ontzettend snel. Licht uit het hart van de zon heeft een miljoen jaar nodig om de aarde te bereiken, omdat het steeds hinder ondervindt, neutrinos zijn in ongeveer acht minuten hier."

Hun bestaan was door deze vluchtigheid dan ook moeilijk aan te tonen. Zij zijn niet zelf waar te nemen, maar alleen door reacties die zij veroorzaken op subatomish niveau. Reines slaagde erin ze op die wijze vast te stellen door middel van experimenten in een kernreactor. Om ze te vangen gebruikte hij in de jaren vijftig slechts een halve kuub water. Tegenwoordig proberen natuurkundigen met geweldige apparatuur en duizenden kubieke meters water neutrinos uit de kosmos op te vangen.

Tauon is de "zware broer" van het bekende Elektron dat stroom geleidt. Zijn massa is 3500 maal die van het Elektron. Toepassingsmogelijkhede n kennen de geleerden niet toe aan dit deeltje. Het komt in de natuur vrijwel niet voor. De zes Leptonen, die als "lichte" deeltjes tegenover de zes "zware" Quarks staan, zijn het Elektron, Neutrino, Myon, Myon-Neutrino, het Tauon en het tot dusverre nog niet vastgepinde Tau-Neutrino. De zes Quarks heten Up, Down, Charm, Strange, Bottom en Top. De "Top"-quark is overigens pas vorig jaar ontdekt.

Alle deeltjes zouden zijn ontstaan bij de oerknal rond vijftien miljard jaar geleden.

Noordkoreaanse leider Kim blijft mysterie

■ *PYONGYANG - Zwijgend stond hij op het balkon terwijl zijn leger aan hem voorbijtrok: de Grote leider van Noord Korea Kim Jong-il (rechts). Hij wuifde wel naar degenen die voorbijmarcheerden. Te midden van hoge militairen en andere leiders stond hij daar toch alleen. Het was een onderdeel van de viering van het gouden bestaan van de Arbeiderspartij. Het was overigens opmerkelijk dat voor het eerst sinds vijftien jaar het leger deelnam aan een dergelijke massale demonstratie van Noordkoreaanse solidariteit en sterkte waarbij honderduizenden zich verzamelden en wellicht wel meer dan een miljoen mensen op de been waren. Voorlopig blijft er een mysterieuze sfeer rond de nieuwe Grote leider hangen.*
(AFP-satellietfoto)

...ton hekelt opstelling ...gres tegenover Wereldbank

...opgerichte IDA een geesteskind is van de republikeinse president Eisenhower. "De instelling heeft tientallen jaren de steun gehad van zowel Democraten als Republikeinen, maar helaas is dat nu niet meer het geval." Volgens Clinton is het kortzichtig en gevaarlijk geen middelen beschikbaar te stellen om de misère in de Derde Wereld aan te pakken. Hij citeerde een uitspraak van Eisenhower: "De wanhoop van vandaag is de kiem voor het conflict van morgen."

Clinton noemde het verkrijgen van steun voor de IDA één van de topprioriteiten van zijn regering. "De IDA spoort met onze fundamentele waarden, maar ook met onze economische belangen." Met dat laatste doelde hij niet alleen op de indirecte economische voordelen voor de VS van vooruitgang in de Derde Wereld. Als de VS niet meedoen aan de kapitaalvergroting, kunnen Amerikaanse bedrijven fluiten naar orders voor de met de leningen gefinancierde projecten. Het verlies aan opdrachten zou miljarden dollars belopen.

Het is gebruik dat de president van de VS de jaarvergadering van de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds toespreekt als die plaatsvindt in Washington (twee van de drie jaar). Clinton liet echter in 1993, zijn eerste presidentsjaar, verstek gaan. Vorig jaar was de vergadering in Madrid.

...neken vergroot belang ...owaakse brouwerij

...voor het ministerie van Landbouw, 17 procent van het verhoogde kapitaal.

Heineken wil het merk Zlaty Bazant versterken en de al in gang gezette uitbreiding van de brouwerij tot 1 miljoen hectoliter (1994 670.000) en van de mouterij tot 60.000 ton (1994 27.000) per jaar, voortzetten. Zlaty Bazant [illegible] samen met [illegible] de [illegible] Slowaakse [illegible] ongeveer vijftien brouwerijen.

Heineken wil zijn activiteiten in Centraal-Europa uitbreiden. In 1991 nam de onderneming de Hongaarse brouwerij Komarom over. Verder heeft het Nederlandse bedrijf een belang in de Poolse brouwerij Zywiec en in Zagorka in Bulgarije.

...gram koopt ...

...marktaandeel in Zuid-Amerika van 13,5 naar 16 procent. De totale markt is twee miljard dollar groot. Polygram krijgt met Rodven een betere toegang tot de snelgroeiende Spaanstalige muziekmarkt in de Verenigde Staten.

Rodven Records, gevestigd in Caracas, is de grootste platenverkoper in Venezuela met dochters in Colombia, Mexico en de VS. Het bezit een catalogus met latin en tropical muziek.

Rodven bezit ook nog een platenpers en is lands grootste [illegible], Discocenter. Verder verkoopt het video's in Venezuela.

...organisatie en het management. Garuda, waarmee KLM samenwerkt, boekte over 1994 nog een verlies van [illegible] miljard rupiah (Nf 32,5 miljoen).

Zedillo praat met OAS-secretaris

■ WASHINGTON - *De Mexicaanse president Ernesto Zedillo (rechts) heeft woensdag in Washington een gesprek gehad met de secretaris-generaal van de Organisatie van Amerikaanse staten (OAS). Dit gebeurde tijdens een lunch die op het Witte Huis werd aangeboden ter gelegenheid van het bezoek van Zedillo aan de Verenigde Staten.*

De Argentijnse autofabrikant Ciadea gaat jaarlijks 100.000 motoren voor de Russische Moskwitch-groep produceren. Ciadea bouwt in Cordoba in licentie auto's van Renault.

*****

Volkswagen had in september naar eigen zeggen een marktaandeel in West-Europa van 18,1 procent. Dat is 3,4 procent meer dan in september vorig jaar. VW verkocht in september 160.000 auto's, een toename van 16,8 procent in vergelijking met dezelfde maand van vorig jaar. Gemiddeld bedraagt het marktaandeel in West-Europa over de eerste negen maanden van 1995 16,5 (1994: 15,8) procent.

Dow Jones-index voor het eerst deze week op winst

NEW YORK — De effectenbeurs van New York heeft gisteren voor het eerst deze week met winst gedraaid. De Dow Jones-index ging met 14,45 punten omhoog tot 4735,25 punten. De omzet bedroeg 343 miljoen aandelen na de forse 412 miljoen van dinsdag.

Onzekerheid was troef. Dat kwam door de gebeurtenissen van de voorgaande dag, toen de beursindex kort na het begin van de handel op een verlies van 65 punten kwam te staan. Dat verlies werd weliswaar gaande de dag grotendeels weggewerkt, maar erg gerust was de handel er gisteren nog niet op.

Zoals steeds de laatste tijd waren het de technologiefondsen die de gang van zaken bepaalden. De stijging die ze gisteren vertoonden, was het gevolg van belangstelling van koopjesjagers. De sector staat bij de beleggers nog altijd niet in een goed blaadje. De aandacht ging verder uit naar Chrysler. Een forse daling van de kwartaalwinst belette het aandeel niet in koers te stijgen. De beleggers hadden een grotere winstdaling verwacht.

De dollar zat tegen het slot van de handel in New York op Nf 1,5965. Dat was meer dan de Nf 1,5890 van dinsdag. Kleine winstnemingen bij de mark zorgden voor aanbod van de Duitse munteenheid, wat de dollar ten goede kwam.

Verscherpte prijzenslag om de kleine belegger

DEN BOSCH — SNS Bank Nederland doet mee in de verscherpte prijzenslag om de kleine belegger. De Postbank verlaagde eind september zijn tarieven voor aandelentransacties via de beursorderlijn voor het lage-ordersegment. SNS Bank duikt daar onder met zijn nieuwe telefonische SNS Budget Effectenlijn en schaft bovendien als eerste een serie traditionele provisies (op dividend, transfer, mutatie) af.

De Postbank verlaagde in september zijn tarief voor bijvoorbeeld een effectenorder ter grootte van Nf 10.000 van Nf 100 tot Nf 80. SNS Budget Effectenlijn rekent zijn klanten nu Nf 70. Voor orders met een omvang van 20.000 rekent de Postbank sinds kort Nf 122,50, SNS Nf 120.

Voor grotere orders kan de klant beter niet via de SNS Budget Effectenlijn te werk gaan, zegt directeur Korver, directeur effecten bij SNS Bank Nederland. [illegible] klant betaalt voor een order van Nf 50.000 bij SNS Nf 270 en bij de Postbank Nf 232,50. In die gevallen kan de klant beter bij SNS Bank-dochter Boeken Discount Brokers terecht. Daar betaalt de klant Nf 200.

SNS Budget Effectenlijn brengt in plaats van de elders gehanteerde provisies zoals bewaarloon en dividendprovisie Nf 10 per maand in rekening voor een portefeuille tot Nf 200.000.

ING-dochter Postbank dook met haar tariefsverlaging in september al onder de gemiddelde tarieven van ABN AMRO, die op de binnenlandse effectenmarkt met een half miljoen effectenrekeningen de grootste is. De Postbank wil haar klantenbestand [illegible] van [illegible] naar [illegible] eind 1996.

ABN AMRO vraagt bijvoorbeeld voor een order van Nf 10.000 [illegible] (1 procent [illegible] minimum van Nf [illegible]) is ABN AMRO [illegible] op [illegible] het experimenteren [illegible] eigen beursorderlijn.

WALLSTREET

NEW YORK	PREV	[illegible]	[illegible]		
DOW JONES	4736	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	22.63	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	34.[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	12.38	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
COASTAL CO	[illegible]	32.75	[illegible]	[illegible]	[illegible]
CML GROUP	5.75	[illegible]	ELSEVIER	[illegible]	[illegible]
COCA COLA	[illegible]	71.13	GIST BROC.	[illegible]	[illegible]
CORNING IN	[illegible]	[illegible]	HAGEMEYER	77.40	77.30
DISNEY	[illegible]	[illegible]	HEINEKEN	[illegible]	[illegible]
DUPONT	[illegible]	[illegible]	HOOGOVENS	[illegible]	[illegible]
EAST KODAK	[illegible]	[illegible]	HUNTER DOUGLAS	[illegible]	[illegible]
EXXON	73.75	[illegible]	ING	[illegible]	[illegible]
[illegible] CORP	[illegible]	24.13	KLM	[illegible]	[illegible]
FORD	[illegible]	[illegible]	KNP BT	[illegible]	[illegible]
GEN. ELECTRIC	[illegible]	[illegible]	KON. PTT NED.	[illegible]	[illegible]
GEN. MOTORS	[illegible]	[illegible]	NEDLLOYD	[illegible]	[illegible]
HORSHAM CORP	13.75	13.63	[illegible]	[illegible]	[illegible]
IBM	[illegible]	[illegible]	NUTRICIA	121.10	[illegible]
MC DONALDS	[illegible]	[illegible]	PHILIPS	[illegible]	[illegible]
MERCK	59.75	[illegible]	POLYGRAM	[illegible]	[illegible]
MINNES. MINING	[illegible]	[illegible]	ROBECO	[illegible]	108.20
MOBIL CORP	[illegible]	[illegible]	ROLINCO	115.20	114.60
NOVELL INC	[illegible]	[illegible]	RORENTO	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	ROYAL DUTCH	[illegible]	[illegible]
PHILIP MORRIS	[illegible]	[illegible]	UNILEVER	[illegible]	[illegible]
QUAKER	[illegible]	[illegible]	VAN OMMEREN	47.10	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	VENDEX	[illegible]	44.70
TELE-COMMUN.	[illegible]	[illegible]	VNU	[illegible]	213.00
UNITED AIRLINES	[illegible]	[illegible]			
UNC	[illegible]	[illegible]			
UP JOHN	[illegible]	[illegible]	CURRENCIES		
WESTINGHOUSE	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
			[illegible]	[illegible]	[illegible]
COMMODITIES			[illegible]	[illegible]	[illegible]
GOLD	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
SILVER	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
CRUDE OIL	[illegible]	17.28	[illegible]	[illegible]	[illegible]

CENTRALE BANK

Incest-slachtoffer eist schadevergoeding

Schade door incest moet volledig worden vergoed. Dat vindt de stichting **Proefprocessenfonds Rechtenvrouw**, die zich daarom achter een slachtoffer heeft geschaard dat via de rechtbank in Den Haag een schadevergoeding van 8,7 ton van haar stiefvader gaat eisen.

"Seksueel misbruik moet net zo worden vergoed als een normale letselschadezaak. Dat wil zeggen dat naast een vergoeding voor immateriële schade, ofwel smartegeld, de volledige materiële schade inclusief het verlies aan arbeidsvermogen vergoed moet worden."

De stichting snapt wel dat het hier om een zeer moeilijke zaak gaat. "Enerzijds is het verlies aan arbeidsvermogen bij incest-slachtoffers vaak moeilijk vast te stellen, daar zij doorgaans beschadigd worden voordat zij een begin hebben kunnen maken met een loopbaan en zelfs voordat hun uiteindelijke opleidingspad wordt uitgezet. Het is daarom moeilijk om vast te stellen, welk inkomen het slachtoffer zou hebben gehad zonder dat de incest had plaatsgehad."

Er is nog een tweede probleem: "In seksueel-geweldzaken moet de schadevergoeding betaald worden door privé-personen, de schade wordt niet door een verzekering gedekt. Dit maakt het praktisch gezien onmogelijk om het totale verlies aan arbeidsvermogen vergoed te krijgen. Tenslotte speelt er bij incest-slachtoffers de schroom om grote bedragen aan schadevergoeding te eisen." De bodemprocedure wordt deze week aanhangig gemaakt.

O sole trio

De drie tenoren **Luciano Pavarotti, Placido Domingo** *en* **José Carreras**, *hebben woensdag aangekondigd dat ze voor het eerst samen een wereldtournee gaan maken.*
De bekendste opera-zangers ter wereld geven vanaf medio 1996 vijf concerten waarbij 300.000 bezoekers worden verwacht. De drie mannen konden het eerder niet eens worden over een gezamenlijke tournee. De agenda's konden niet op elkaar worden afgestemd, zo zeiden ze. Ingewijden gaven echter aan dat een botsing van de niet geringe ego's de oorzaak was. De Italiaan en de twee Spanjaarden treden in juni op in Tokyo, in juli in Londen en New York, in augustus in München en in maart 1997 in het Australische Melbourne. De toegangskaarten zullen naar verwachting binnen enkele dagen zijn uitverkocht. "Wij zijn opgetogen weer bijeen te komen voor deze tournee. Wij zien uit naar de optredens in vijf zeer verschillende steden", zeiden zij op een persconferentie in Londen.
In 1990 traden de drie op in Rome, ter gelegenheid van het wereldkampioenschap voetbal in Italië, en vier jaar later in Los Angeles. De concerten leverden vele miljoenen aan royalties op en de CD bereikte enorme verkoopcijfers.

Opwindbare generator

Begin november komt een draagbare radio op de markt die los van het lichtnet speelt en zonder batterijen. De radio, die net als een wekker wordt opgewonden, is de eerste in een reeks mogelijke toepassingen van een opwindbare generator, uitgevonden en wereldwijd gepatenteerd door de Brit **Trevor Baylis**. Een volgende toepassing waaraan reeds wordt gewerkt is de opwindbare zaktelefoon.

De *clockwork radio* komt neer op een combinatie van oude en nieuwe techniek. In het apparaat zit een speciale veer die in twintig seconden wordt opgewonden en er veertig minuten over doet om terug te lopen. Die tijd komt overeen met de zuivere speeltijd van de radio. Wordt het apparaat uitgeschakeld, dan blijft de energie bewaard.

Voor ontwikkelde landen levert de radio zonder batterijen vooral een bijdrage aan een schoner milieu. De uitvinding, waarvoor Baylis aanvankelijk nergens gehoor vond, is echter vooral ook interessant voor ontwikkelingslanden met een gebrekkig elektriciteitsnet, waar batterijen niet of nauwelijks verkrijgbaar zijn.

Naast commercieel gewin is het de bedoeling dat in Afrika een groot aantal opwindbare radio's gratis wordt uitgedeeld. Bij de produktie, in een fabriek in Kaapstad (Zuid-Afrika), wordt bovendien zoveel mogelijk gebruik gemaakt van mensen met een handicap. Onlangs werd een prototype van de radio aangeboden aan de Zuidafrikaanse president **Nelson Mandela**.

De exclusieve verkooprechten voor de batterijloze radio in Nederland werden twee weken geleden verworven door de Tilburgse handelsonderneming ABMS. Contractueel is door dit bedrijf met het Engelse moederbedrijf Baygen Power Company vastgelegd dat van elke verkochte radio in Nederland vijf gulden bestemd is voor distributie van gratis radio's in Afrikaanse dorpen. ABMS heeft hiervoor contact gezocht met **Foster Parents**.

Nobelprijs scheikunde voor trio

De Nobelprijs 1995 voor Scheikunde is woensdag toegekend aan de Nederlander Paul Crutzen, de Mexicaan Mario Molina en de Amerikaan F. Sherwood Rowland. Dat heeft de koninklijke academie voor wetenschappen in Stockholm bekendgemaakt. De drie zijn de ontdekkers van het gat in de ozonlaag.
Op de foto viert **Mario Molina**, *professor aan het Massachusetts Intitute of Technology, de bekendmaking met echtgenote* **Luisa**.

De laatste Nederlander die een Nobelprijs kreeg was S. van der Meer, in 1984 ontving hij de prijs voor natuurkunde. Crutzen, werkzaam bij het Max Planck instituut in Mainz, is de twaalfde Nederlander die een Nobelprijs krijgt.

Vrijbuiter

Paul Jozef Crutzen, een jongen uit de Amsterdamse Pijp die het schopte tot een van de directeuren van het gerenommeerde 'Max Planck-institut für luftchemie' in Mainz, wordt beschouwd als een wetenschappelijke vrijbuiter. Een wandelende ideeënfabriek, zo omschreven zijn medewerkers hem ooit.

Crutzen heeft baanbrekend werk verricht bij het onderzoek naar de gevolgen van milieuvervuiling voor de ozonlaag. Al in 1970 waarschuwde hij voor de schadelijke rol die stikstof speelt bij de aantasting van deze dunne laag in de stratosfeer, die de aarde beschermt tegen de schadelijke ultraviolette stralen van de zon.

Ook stelde hij dat de uitlaatgassen van supersonische vliegtuigen de ozonlaag kunnen aantasten.

In 1982 schetste hij het angstwekkende beeld van een "nucleaire winter" na een kernoorlog. Kernexplosies zouden de aarde in vuur en vlam zetten, waarna roet en stof de zon langdurig zouden verduisteren. Een nucleaire winter zou het gevolg zijn, met verwoestender gevolgen dan de kernexplosies zelf.

Hoogleraar Luchtkwaliteit Lelieveld aan de universiteit van Wageningen was nauwelijks verbaasd dat Crutzen en zijn Mexicaanse en Amerikaanse collega's zijn uitverkoren door de academie. "Het is eerder opmerkelijk dat het comité heeft gekozen voor hun vakgebied. Meestal ligt het accent meer op fundamenteel onderzoek. Crutzen bedrijft meer toegepaste wetenschap", aldus Lelieveld.

Sexy Bandiet weer opgepakt

Alverita Pierremont, alias de Sexy Bandiet, is voor de 35ste keer gearresteerd wegens diefstal en gewapende overval. De 39-jarige Amerikaanse opereert al sinds 1971 in haar eigen, unieke stijl. Gekleed in een verpleegstersuniform houdt ze met het smoesje dat haar auto het begeven heeft oudere heren aan in dure auto's, die ze juist uit een bank of uit een winkelcentrum heeft zien komen. Als ze de gevraagde lift krijgt, begint Pierremont te vrijen met de behulpzame heer, die ze vervolgens ontdoet van zijn portemonnee.

Japan - België

De Japanse autofabrikant **Toyota** heeft dinsdag een advertentie teruggetrokken waarin de Belgische premier **Jean-Luc Dehane** een hoofdrol vervulde. Dehaene dreigde Toyota met gerechtelijke stappen, omdat hij geen toestemming had verleend.

De advertentie toonde Dehaene met de handen devoot voor het gezicht gevouwen. De begeleidende tekst luidde: "Eerwaarde vader, ik heb gezondigd. Ik heb de prijs van benzine verhoogd om 16 miljard (belgische francs) te vinden." Toyota doelt daarmee op de jongste Belgische belastingmaatregel, waarmee het begrotingstekort moet worden teruggedrongen.

Een woordvoerster van Dehaene liet weten de advertentie onethisch te vinden. Toyota reageerde ietwat teleurgesteld op de eis van de premier. "We dachten dat Dehaene, die bekend staat om zijn gevoel voor humor, de advertentie wel leuk zou vinden".

Griepspray beter

Een neusspray met daarin het griepvaccin werkt effectiever dan de griepprik. En is zeker handig voor mensen die bang zijn voor prikken. Dit stelt **A. de Haan** in zijn promotieonderzoek aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Ouderen en hart-, cara en diabetespatiënten worden ieder jaar dringend opgeroepen bij de huisarts een griepprik te halen om te voorkomen dat de influenza bij hen toeslaat. Een griepprik is een injectie met deeltjes van een gedood influenza virus. Zij sporen het lichaam aan om antistoffen tegen het virus te maken. De griepprik werkt goed maar volgens De Haan kan het nog beter door bijvoorbeeld de antistoffen via een neusspray toe te dienen.

Volgens de promovendus werkt dit directer. Het griepvirus dringt meestal het lichaam binnen via het slijmvlies in de luchtwegen. Via de neusspray is het mogelijk om het virus direct in de kiem sporen. Dit is bij een injectie niet mogelijk.

De neusspray is nog niet in de handel omdat het middel in een ontwikkelingsstadium zit.

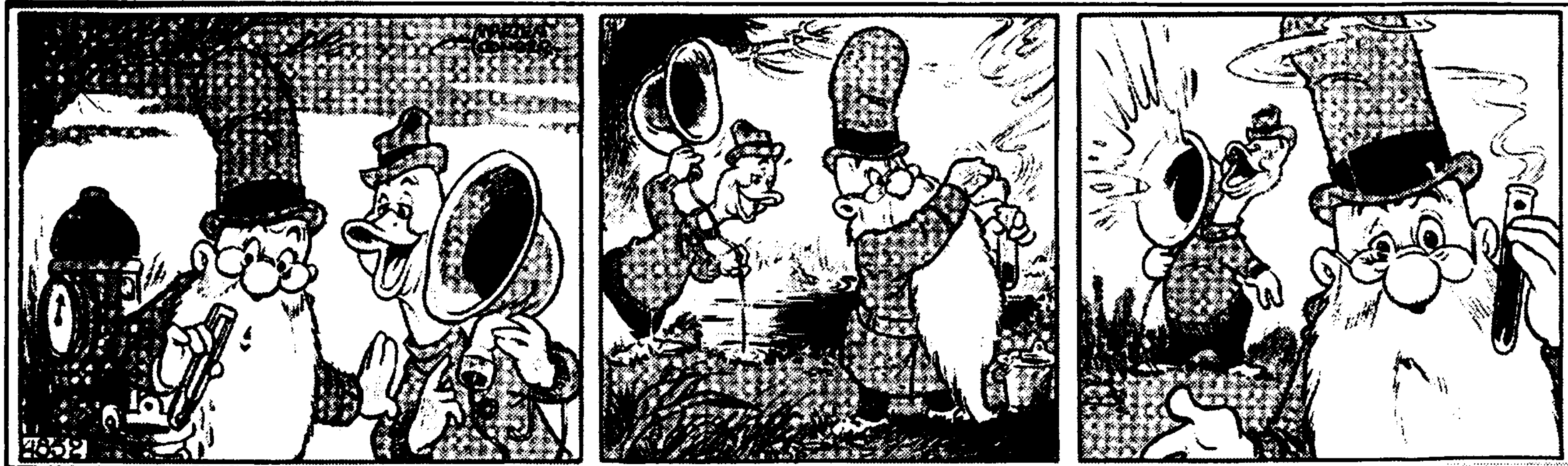
Dwaaltenten

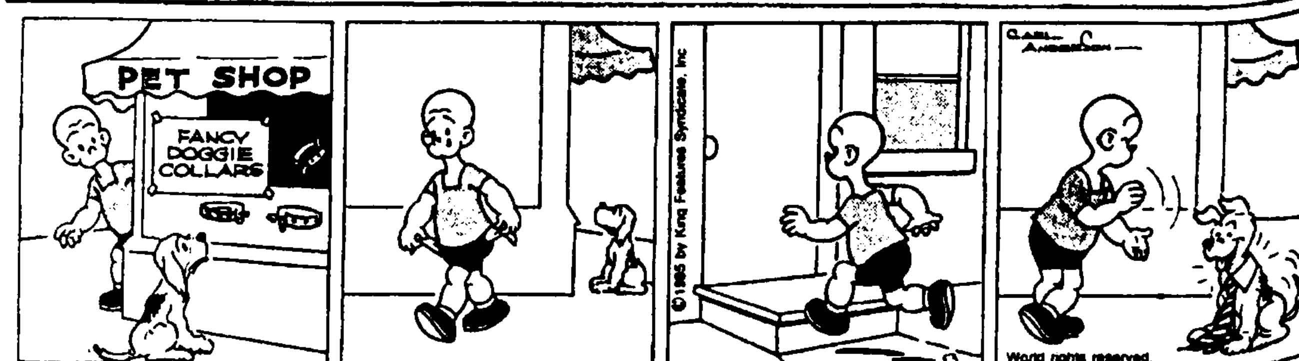
Bij de klaagmuur in Jeruzalem wordt tijdens het Birkat Cohanim ritueel gebeden voor **Sukkot**, *het feest van de tabernakels. Met Sukkot wordt het dwalen in de woestijn herdacht en het verblijf in de tenten tijdens dat rondtrekken.*

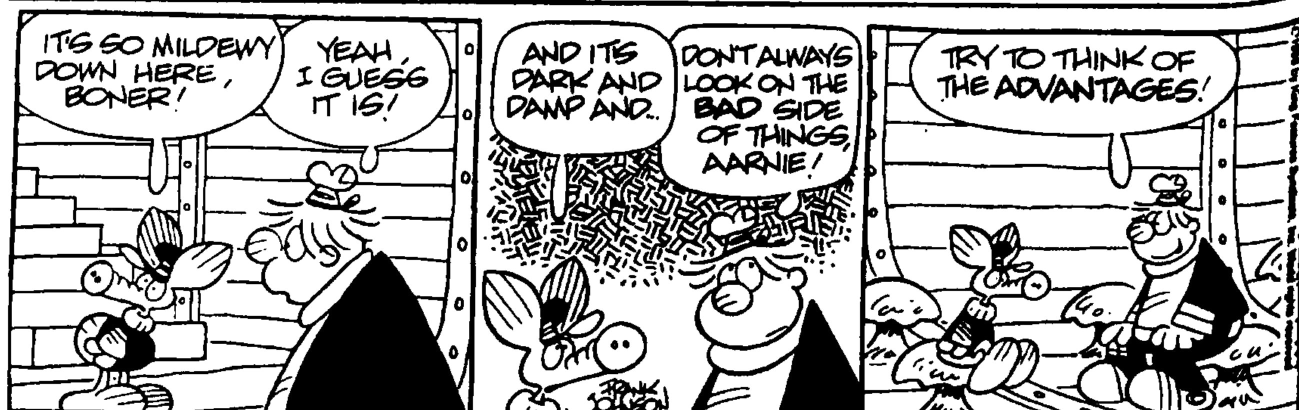
TOM POES EN HET KUKEL

Door Marten Toonder

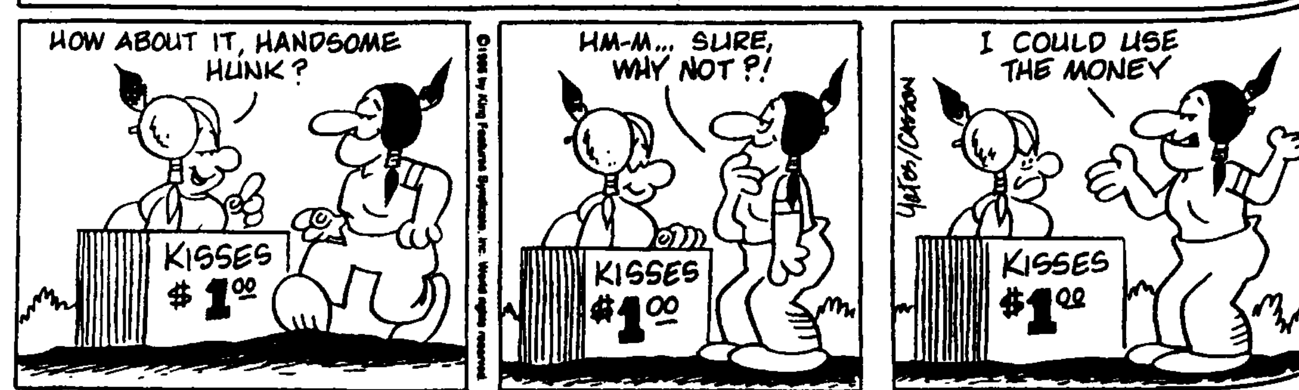

4852 - Professor Prlwytzkofsky wachtte tot het emmertje geheel met modder gevuld was. Daarop draaide hij de kraan dicht, zette het vaatwerkje voorzichtig op de oever en stak er een thermometer in.
"Hihihi, wat mal", sprak de voorbijganger, in wie oplettende lezertjes zeker Wammes Waggel zullen herkennen. "Ga je blubberkoekjes bakken? Raar hoor; voor een prof!"
"Praw!" mompelde de geleerde gehinderd. "U stoort mij in ene wetenschappelijke beproeving, heer Wagl. Dit is vijftien graden - en dat is méér dan te verwachten was. Wij zullen nu de reagens van Stolpfer in ogenschouw nemen".
Zo sprekende stortte hij een weinig drab in een glazen buisje en lengde het aan met een paarse vloeistof.
"Leuk hoor", zei Wammes. "Maar moet je horen, zeg, dan kan je lachen".
"Ene oplossing van gasvormige ammonia in water", prevelde de professor, oplettend naar de dampen starend. "Nh4Oh! Ammoniumhydroxyde; gans ongehoord!"
"Een enige toeter, vind je niet?" hernam Waggel. "Hij is van een radio, maar de radio is stuk. Moet je kijken. Ik steek dit waslijntje in de grond... Kijk dan!"
"Praw! Gaat u toch voorbij!" mompelde de geleerde geprikkeld. "Ik heb hier een sterke base, die mij te denken geeft!"
De ander stoorde zich echter niet aan de vermaning. Hij stak zijn ijzerdraad in het moeras en op hetzelfde moment galmde er een diepe stem uit de luidspreker.
"Waarnemers mogen niet nieuwsgierig zijn!" dreunde de stem.
"Anders zal het hun vergaan als Ep-lep, die zojuist ontbonden is..."
"Enigjes hè?" riep Wammes Waggel. "Een radio, die zonder radio werkt. Alleen jammer, dat er alleen maar praters uitkomen, vind je niet?"
Nu liet de professor zijn glaasje zakken. "Zo kan men niet arbeiden", klaagde hij.

AGENDA

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING 'PRINSES MARGRIET'

Santa Maria 17. tel. 682344/682947, 682412/682574. Kantooruren: 07.00-16.30 uur.

Wachtzuster na 17.00 uur tel. 603661.

Telefonisch spreekuur in ieder wijkgebouw dagelijks van **08.00-08.30/ 14.30-15.00 uur**

- Huize Halman Otrobanda: tel. 628288; spreekuur: wo. van 09.00-11.00 uur.
- Sta. Maria 17: tel. 682344; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Bonam: tel. 371865; spreekuur: di. van 09.00-11.00 uur. **Sokudi: tel. 367824.**
- Sentro Mediko Montagne Abao: tel. 673711; spreekuur: wo. van 09.00-11.00 uur.
- Kaya Fensu 9 (Koraal Specht): tel. 618577; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Suffisant: tel. 687707; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Sta. Rosa: tel. 671628; spreekuur: di. van 09.00-11.00 uur.
- **Inloopspreekuur** voor zuigelingen en kleuterzorg: vr. van 08.00-10.00 uur. Hoek Vondel-/Nilda Pintostraat; tel. 373582.

STICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING

Kantoor Gosieweg 15, tel. 692231/ 692232; open van 07.00-17.00 uur.
Kantoor Bandabou: Silberie Kavel 16, tel. 649422; open van 08.00-16.00 uur.
Bereikbare verpleegkundige vanaf 6 oktober 17.00 uur t/m 13 oktober 07.00 uur tel. 677402 of page 310-0114.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABOU

Fontein 35, tel. 648077/648387; open van ma. t/m vr. van 07.00-17.00 uur.
Wachtzuster tel. 642798.
Consultatiebureau diabetici: elke wo. van 09.00-11.00 uur. Voor informatie tel. 648077.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO

Schottegatweg Noord 43. Tel. 691838/ 692510. Fax: 691683; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: elke do.van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: elke di. van 12.30-14.45 uur.

APOTHEKEN

NACHTDIENST

Otrobanda: Gr. Piscadera, Jan Noorduynweg z/n. Tel.: 685022/685023.
Punda: Vredenberg, Socratesstraat 3. Tel.: 613300/654492.

DIVERSEN

BELANGRIJKE NUMMERS (voor noodgevallen)

Ambulance:	112
Politie:	114
Brandweer:	114
Hospitaal:	624900
Aidslijn:	128
Kodela:	135
Artsendienst Bandabou:	641658
SOS-lijn (psych. hulp):	127
RCC (nood op zee):	637911
Dierenasiel:	654300
Dierenartsdienst:	614000
Thorax Centrum:	685917
Fundashon Lechi di Mama:	672289
	375628
	375023

PARADISE MOVIES
(Donderdag 12 oktober)
18.30+21.30 uur Waterworld.

Extra geld voor onderwijs hoeft niet ten koste van Melkert-banen

DEN HAAG — Er kan vanaf volgend schooljaar 100miljoen gulden Nederlands extra naar het basisonderwijs zonder dat dit ten koste hoeft te gaan van de Melkert-banen voor langdurig werklozen. Vrijdag buigt het kabinet zich volgens betrouwbare bronnen over een alternatief voorstel, dat het budget voor Melkert-banen ongemoeid laat.

Het komt er op neer dat 35 miljoen wordt gevonden op de onderwijsbegroting en 65 miljoen vrijkomt op de begroting van Sociale Zaken. Dat laatste is mogelijk doordat er minder geld nodig is voor banenpools, de jeugdwerkgarantiewet en de sociale werkvoorziening als gevolg van een lastenverlichting waartoe het kabinet heeft besloten. Vanaf volgend jaar ontvangen werkgevers een belastingkorting van 1125 gulden voor elk personeelslid dat niet meer dan 115 procent van het minimumloon verdient. Voor banenpoolers en werknemers bij sociale werkplaatsen wil het kabinet de belastingkorting echter op zak houden, omdat deze groepen al worden gesubsidieerd. Daardoor blijft er jaarlijks 65 miljoen over.

Mocht het kabinet ermee akkoord gaan dat dit bedrag voor het onderwijs wordt aangewend, dan is de coalitie van een netelig politiek probleem verlost. Tijdens de financiële beschouwingen vorige week dienden D66 en de VVD een motie in om 100 miljoen uit de pot voor Melkert-banen te halen ten gunste van het basisonderwijs. Dat geld zou gebruikt moeten worden om klasse-assistenten aan te stellen in de laagste klassen, die vaak teveel leerlingen tellen.

De oppositie steunt de motie, maar de PVDA is er faliekant op tegen. Ook het kabinet heeft het voorstel vrijdag bij monde van premier Kok afgewezen. Volgens de premier moeten de 40.000 Melkert-banen voor langdurig werklozen, die in het regeerakkoord zijn aangekondigd, er ook allemaal komen. Het onttrekken van 100 miljoen aan het Melkert-budget zou 2500 van deze banen kosten. Over de motie zou dinsdag worden gestemd, maar de stemming is op verzoek van de PVDA een week aangehouden.

D66-kamerlid Ybema kan goed leven met het alternatieve plan om extra geld voor het basisonderwijs vrij te maken. Hij stelt wel als voorwaarde dat het bedrag van 35 miljoen dat onderwijs zelf moet bijdragen, niet ten koste gaat van ander belangrijk beleid van dit departement. VVD-kamerlid Hoogervorst wilde dinsdag nog niet reageren. "Ik wil dat nieuwe voorstel eerst zien."

AMIGOE Colofon

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
telefoon (10 lijnen): 672000
Scherpenheuvel z/n of postbus 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
ABN-Amrobank rek. nr.: 11-07-313
Maduro & Curiel's Bank rek. nr.: 874.825.10

Directie:
fax: 674084
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding
Sheila Rhodes (secretaresse)

Redactie:
fax: 674744
hoofdredacteur N. Hendrikse
chef lokale redactie Ronnie Rens Sr

overige leden redactie:
Theo Dol
Toon van Dongen,
Jeroen Heuvel
Marjo Nederlof,
Marius Noort,
Ronnie Rens jr.,
Sonia Tjin-Kon-Fat
Lulu Jimenez (secretariaat),
Solange Isselt (opmaak)
Ronny Smiet (fotograaf)

Managing editor Aruba:
Michael Willemse
overige leden redactie:
Heleen Bongers
Eef Hermers
Jos van der Schoot
Ramiro Tromp
Djispie Franken (fotograaf)

Advertentie-afdeling
fax: 674524
acquisitie: Viola Bernardus en Jolène Hollander
aanname advertenties: maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur
Etleen Clemencia (Aruba)

Correspondenten:
Bonaire: Hubert Linkels - tel. 07-8627
Nederland: Jeannette van Ditzhuijzen

Persagentschappen: ANP en AFP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers. Foto's: AFP

Drukkerij: Rotaprint nv.

Distributie/abonnementen:
Districo nv. tel: 370503, 370504, fax: 370304
Losse nummers 75 cent
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen NAf 17,50 p/m.
Aruba: NAf 17,= p/m.
Nederland: NAf. 81,15 p/m (luchtpost) of NAf. 28,– p/m (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Franse Blauwhelmen in andere rol in Sarajevo

■ *SARAJEVO - Franse Blauwhelmen in een andere rol in actie op de zogenaamde Sluipschuttersweg door Sarajevo. Lange tijd was het een riskante aangelegenheid deze weg te gebruiken omdat regelmatig Servische sluipschutters daar op burgers schoten. De Franse soldaten werden toen ingezet om het vuur van de sluipschutters te beantwoorden en te elimineren. Dezer dagen waren de Franse soldaten bezig met drilboren en ander materiaal om de trambaan in ere te herstellen nu de stroomvoorziening weer hersteld is in Sarajevo.* (AFP-satellietfoto)

Meer smeergeld Dassault voor Belgische politiek

BRUSSEL - De Franse vliegtuigbouwer Dassault heeft dertig miljoen Belgische frank (Nf 1,65 miljoen) meer dan tot nu toe bekend aan steekpenningen betaald om een Belgische militaire order binnen te slepen.

Dit blijkt uit verklaringen van Procureur-Generaal Jacques Velu voor een groep parlementariers, zo heeft de BRTN-radio woensdag gemeld. Velu is dinsdagavond door een speciale kamercommissie gehoord over de dossiers van NAVO-secretaris-generaal Claes en oud-Defensieminister Coeme in de Dassault- en Agusta-affaires.

OVERLIJDEN

Met dezelfde waardigheid die zijn hele leven kenmerkte, is op 88-jarige leeftijd in Nederland overleden onze vader, schoonvader en grootvader

LUCIEN RENS

doctor in de Engelse Taal en Letterkunde

De waarden die hij ons meegaf, zullen wij te zijner gedachtenis voor de rest van ons leven als zijn geestelijke erfenis uitdragen.

Ronny en Didi Rens,
Ronny Jr. en Robin Rens.

Deelstaatminister secretaris Duitse SPD

BONN - De minister van Arbeid in Nordrhein-Westfalen, Franz Muntefering, wordt de nieuwe secretaris-generaal van de Duitse sociaaldemocratische partij SPD.

Partijleider Rudolf Scharping kondigde in Bonn aan dat Muntefering de post moet gaan bekleden. Hij zei dat het partijbestuur maandag de minister formeel verzoekt de post onmiddellijk te bekleden. De SPD bekrachtigt de aanstelling waarschijnlijk op het partijcongres in november. Muntefering is bereid zijn ministerschap op te geven om verbetering te brengen in de, zoals Scharping het omschreef, "niet zo comfortabele positie" van de SPD.

TDS / TELECURACAO

FRIDAY
OCTOBER 13, 1995

7:00 A.M. 75 **CBS This Morning** Scheduled: actor Ralph Fiennes ("Strange Days"); film critic Gene Siskel. (CC)
77 **ABC Good Morning America** Scheduled: actresses Jamie Lee Curtis and Linda Fiorentino, basketball player Phil Jackson. (CC)
85 **NBC Today** Scheduled: actor John Larroquette; author David Herbert Donald; health insurance for children. ∩ (CC)
7:30 A.M. 79 **CNN Crossfire** (R)
8:00 A.M. 91 **LIFE What Every Baby Knows: The First Three Years** An adopted child's curiosity about her natural father. (R)
9:00 A.M. 75 **CBS** 77 **ABC Live -- Regis & Kathie Lee** Scheduled: actress Jamie Lee Curtis (TV movie "The Heidi Chronicles"), the Temptations. (CC)
79 **CNN Larry King Live**
85 **NBC Montel Williams** Scheduled: Young mothers are accused of being irresponsible by their older siblings.
10:00 A.M. 75 **CBS Maury Povich** (CC)
77 **ABC Carnie** Scheduled: revealing secret crushes to friends and fellow employees. ∩
85 **NBC Leeza** Scheduled: families of tragedy discuss their lives. ∩
11:00 A.M. 77 **ABC Mike & Maty** Scheduled: memorable guests. (CC)
85 **NBC Rolonda** Scheduled: Friends and family members confront their loved ones about dressing scantily in public.
91 **LIFE Biggers and Summers**
3:00 P.M. 79 **CNN Larry King Live** (R)
85 **NBC Ricki Lake** Scheduled: Mates get tips from their lovers' exes on how to be sexy.
4:00 P.M. 77 **ABC Oprah Winfrey** (CC)
10:00 P.M. 95 **SUR Jaime Bayly en Vivo**
11:00 P.M. 87 **TOON Space Ghost: Coast to Coast**
11:35 P.M. 85 **NBC Tonight Show** Scheduled: talk show host Conan O'Brien, singer Boy George. ∩ (CC)
12:00 A.M. 75 **CBS Late Show** From 1994: actress Sandra Bullock, political strategist James Carville, musician Marshall Crenshaw. (R) ∩ (CC)
12:37 A.M. 85 **NBC Late Night** ∩ (CC)
1:32 A.M. 75 **CBS Late Late Show** Scheduled: violinist Itzhak Perlman. ∩ (CC)
2:35 A.M. 85 **NBC Donahue** Scheduled: people who unknowingly lived near long-lost relatives. ∩ (CC)

DONDERDAG
12 OKTOBER 1995

5.00 P.M. Atardi Hubenil
6.00 P.M. Tempu pa Dios
6.04 P.M. Siencia, Technologia y salú
6.30 P.M. Nieuws in het Nederlands

TDS / TELECURACAO

THURSDAY EVENING — OCTOBER 12, 1995

	7:00	7:30	8:00	8:30	9:00	9:30	10:00	10:30	11:00	11:30
8 TELE CURACAO	Lew fol Cas		Notisia Tele-8		Wega di Number Kòrsou (9.05)Show Job		Gonzalo		Regatta (11.15)Nova	
71 TBN	Jerry Barnard	Brent Walters	Behind the Scenes	Peter LaLonde	Bishop Jakes	John Osteen	Praise the Lord			
73 A&E	Rockford Files "Quickie Nirvana" When Rockford does a favor for a girl camped at the beach, the good deed turns into a nightmare placing his life in jeopardy. (CC)		Biography "Ponce De Leon: The First Conquistador" Lured to the New World by the promises of gold and glory, legendary explorer Ponce de Leon earned himself a place in history.		Gore Vidal's Gore Vidal Filmmaker John Paul Davidson captures the personal side of controversial author Gore Vidal.				Law & Order "Point of View" Two police officers have different points of view after witnessing what appears to be a nonviolent discussion by a couple outside of a bar.	
75 CBS	Inside Edition (CC)	Extra ∩ (CC)	Murder, She Wrote "Big Easy Murder" A research trip to New Orleans plunges Jessica into the world of the occult when a businessman dies and a voodoo doll is evidence. ∩ (CC)		New York News "Broadway Joe" Reilly's explosive story on police corruption is almost trashed when his source refuses to back him up; Amato and Nan cook up a deal to get Joe Namath. ∩ (CC)		48 Hours Scheduled: threat of average people with access to bombs, children who make homemade bombs, a husband seeking retaliation against his wife, the Unabomber. (Postponed from an earlier date) ∩ (CC)		News	(:35) Late Show From 1994: actresses Sharon Stone and Margaret Cho, singer Carole King, musician Slash.
77 ABC	Jeopardy! (CC)	Wheel of Fortune (CC)	Charlie Grace "Designer Knock-Off" Charlie is hired by a designer's daughter after the man is found dead at a fashion show; Jenny receives a letter from her mother requesting a prison visit. ∩ (CC)		Monroes "Bottom's Up" Greer agrees to defend a high-profile politician who allegedly solicited a prostitute, but reconsiders after sleeping with his closest adviser. ∩ (CC)		Murder One "Chapter Four" Home video puts Hoffman's defense strategy in jeopardy; Jessica's secret diary causes a stir in Hollywood; Hoffman helps a veteran cop on trial. ∩ (CC)		News	(:35) Nightline (CC)
79 CNN	World News	Business Asia (R)	World News	Noticiero CNN	World News	World Business Today (R)	World News	O.J. Simpson Trial Daily Wrap-Up	World News	Noticiero CNN
81 ESPN	World Football Report	Motoworld	NFL Football Atlanta Falcons at St. Louis Rams. From Busch Stadium. (Live)						Soccer Super Copa -- Boca Juniors vs. Sao Paulo. From Buenos Aires, Argentina.	
83 CINE	(6:00) Pelicula ★★½ "Por la Reina y a la Patria" (1988) Denzel Washington. Una paracaidista británica vuelve a la vida civil donde enfrenta pobreza, racismo y leyes de migracion.		Pelicula "Escuadron de Rescate" Gary Sweet, Zow Carides.			(:45) Pelicula ★★½ "Tu Casa Es Mi Casa" (1992, Comedia) Steve Martin, Goldie Hawn, Dana Delany. Un arquitecto tiene que compartir su casa con una camarera determinada a hacerle pagar por herir sus sentimientos.				Pelicula ★★½ "Lenguaje Corporal" (1992) Heather Locklear, Linda Purl.
85 NBC	Extra ∩ (CC)	Inside Edition (CC)	Friends The group's amazed when Phoebe marries a Canadian ice dancer to help him get his green card. ∩ (CC)	Single Guy Jonathan finds that baby-sitting Matt and Janeane's baby is a great way to meet women. ∩ (CC)	Seinfeld "The Wink" George's contact lenses cause him to wink at all the wrong people. ∩ (CC)	Caroline in the City Caroline hurts her back during a racquetball game and is confined to her bed. ∩ (CC)	ER "What Life?" Dr. Carter decides to make the most of Dr. Benton's injured finger; Dr. Lewis helps a 14-year-old pregnant girl; Dr. Greene cares for an abandoned elderly woman. ∩ (CC)		News (CC)	(:35) Tonight Show Scheduled: actors John Travolta and Parker Posey, singer Jimmy Buffet. ∩ (CC)
87 TOON	Cartoon Planet		Garfield and Friends	Scooby Doo Where Are You!	Flintstones (CC)	Jetsons	(:10) Bugs & Daffy Tonight		Thirteen Ghosts of Scooby Doo	Scooby Doo Where Are You!
89 TBS	(:05) America's Funniest Home Videos ∩	(:35) America's Funniest Home Videos ∩	(:05) Lonesome Dove Call and Gus (Tommy Lee Jones, Robert Duvall) are forced into a confrontation with an old enemy who kidnaps and brutalizes Lorena (Diane Lane), while Jake (Robert Urich) hooks up with the Suggs brothers. (R) (Part 2 of 4)				(:05) Movie ★★★ "Mr. Horn" (1979, Western) David Carradine, Richard Widmark, Karen Black. Based on the life of Tom Horn, the frontier figure and bounty hunter who captured Geronimo.			
91 LIFE	Commish "The Set-Up" Rachel pays the price for Tony's investigation of a crime network. ∩ (CC)		Unsolved Mysteries ∩		Movie ★★ "Killer Instinct" (1988, Drama) Melissa Gilbert, Woody Harrelson, Kevin Conroy. A psychiatrist's career is thrown into limbo after an institutionalized patient she is forced to release commits murder.				Unsolved Mysteries A search for Bigfoot using high-tech military equipment; a family repeatedly threatened, attacked and harassed by an unknown assailant. ∩	
93 TNT	(6:00) Pelicula ★★½ "The Party" (1968, Comedia) Peter Sellers. Un actor indio destruye la casa donde asiste a la fiesta exclusiva de Hollywood a la que equivocadamente fue invitado.		Pelicula ★★★ "Bill & Ted's Excellent Adventure" (1989, Comedia) Keanu Reeves, Alex Winter, George Carlin. Dos estudiantes tienen la oportunidad de aprobar el exámen de historia cuando viajan en el tiempo.				Pelicula ★★½ "Masquerade" (1988, Drama) Rob Lowe, Meg Tilly, Doug Savant. Un marinero ambicioso trata de seducir a una cándida heredera para obtener su corazon y su dinero.			
95 SUR	Telenoche		Noticiero de Colombia	Telejornal	Noticiero de República Dominicana	Noticiero Pat	Jaime Bayly en Vivo		Veinticuatro Horas	
97 PPV	Please call 612666 for information.									

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:

Licht tot half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met enkele plaatselijke buien. Later in de namiddag enige opklaringen. Vannacht en in de vroege ochtenduren tijdelijk zwaar bewolkt met kans op enkele buien mogelijk vergezeld van onweer.

Zwakke tot matige, overdag af en toe vrij krachtige wind uit richtingen tussen oost en zuidoost, 3 tot 18 knopen (6 tot 33 km/uur, windkracht 2 tot 5).

WEEROVERZICHT:

In de komende 24 uur zal enigszins vochtige en onstabiele lucht over de Benedenwindse eilanden worden aangevoerd. Hierdoor kunnen wederom enkele plaatselijke buien tot ontwikkeling komen boven Aruba, Bonaire en Curaçao. De kans op een onweersbui wordt niet uitgesloten.

Ondertussen is orkaan 'Roxanne' afgezwakt tot tropische storm. Het centrum bevond zich hedenochtend om 11 uur lokale tijd nabij 19.5 graden noord en 92.9 graden west ofwel op ongeveer 340 km ten westen van Vera Cruz, Mexico. 'Roxanne' beweegt in westelijke richting met een voorwaartse snelheid van 15 km/uur. De sterkste winden nabij het centrum bedragen 95 km/uur. Roxanne vormt geen enkele bedreiging voor de Benedenwindse eilanden.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Station	Vanmorgen 08.00 L.T.	Afgelopen 24 uur		
	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	zwaar bewolkt	31	25	sp
Curaçao	zwaar bewolkt	31	27	0.0
Sint Eustatius	licht bewolkt	--	--	0.4
Sint Maarten	zwaar bewolkt	31	26	0.0
Amsterdam	nevel	--	14	sp
Atlanta	onbewolkt	27	15	0.0
New York	onbewolkt	25	16	0.0
Miami	licht bewolkt	31	27	0.3

Eenieder die meent rechten te kunnen doen gelden op een perceel grond gelegen in het Stadsdistrict van Curaçao aan het Johan van Walbeeckplein 9, groot 136 m², en staande ten name van mevrouw **Efelina Escobar**, ook genaamd **Efelina Penso** en ook **Vicentia Ferrera** gelieve binnen en maand na heden contact op te nemen met Notariskantoor Palm & Senior, Polarisweg 31 -33 telefoon 613199.